

Årsrapport 2022

Sarpsborg kommune

Innholdsfortegnelse

KOMMUNEDIREKTØRENS FORORD	4
SAMFUNNSRESULTATER	5
Visjon og ambisjoner i Samfunnsplan 2018-2030	5
Analyse	6
Prioriterte tiltak	20
MEDARBEIDER.....	26
Rekruttering og onboarding	26
Kompetanseutvikling	26
Sarpsborg kommunes lærlingsatsing.....	26
Lederutvikling	27
Inkludering og praksisplasser	27
Skader og HMS avvik.....	31
Medarbeiderundersøkelsen	32
FÅRT- prisen.....	33
Mindre uønsket deltid og vikarbruk	33
Mangfold og inkludering	34
Likestilling.....	35
Mål	39
Prioriterte tiltak	39
ØKONOMI	41
Økonomisk oversikt etter art – drift § 5-6	41
Netto driftsresultat	43
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	46
Fondsbeholdninger.....	47
Økonomisk resultat per kommuneområde	48
Vesentlige budsjettavvik.....	49
Finansielle måltall	50
Kommunedirektørens internkontroll	50
INVESTERINGER.....	54
Investeringsoversikt.....	55
KOMMUNEOMRÅDE HELSE OG VELFERD	70
Tjenestemål.....	70
Prioriterte tiltak	71
Økonomi.....	79
KOMMUNEOMRÅDE OPPVEKST.....	81

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

Tjenestemål.....	81
Prioriterte tiltak	82
Økonomi.....	87
KOMMUNEOMRÅDE SAMFUNN	90
Tjenestemål.....	90
Prioriterte tiltak	92
Økonomi.....	96
KOMMUNEOMRÅDE ORGANISASJON.....	97
Tjenestemål.....	97
Prioriterte tiltak	97
Økonomi.....	97
KOMMUNEOMRÅDE TEKNISK	99
Tjenestemål.....	99
Prioriterte tiltak	100
Økonomi.....	108
KOMMUNEOMRÅDE TEKNOLOGI OG ENDRING	110
Tjenestemål.....	110
Prioriterte tiltak	111
Økonomi.....	112
KOMMUNEDIREKTØR.....	113
Økonomi.....	113

KOMMUNEDIREKTØRENS FORORD

Mot slutten av 2021 fikk vi omikron-varianten av korona-viruset, og Norge gjeninnførte inngripende smittevernstiltak. Det preget også starten av 2022. 24. februar 2022 gikk Russland til angrep på Ukraina, og innledet med det en krig som har blitt både brutal og langvarig. Krigen har fått store følger også for Norge og Sarpsborg, med knapphet på energi, inflasjon og renteøkning. En krigsherjet, postpandemisk verden med tilhørende dyrtid er dessverre slik vi kommer til å huske 2022.

Det positive i dette er at norsk økonomi tross omstendighetene har gått bra. Mange bedrifter gjør det godt og sysselsettingen er høy. Det betyr mye for livskvaliteten til mange mennesker.

Dette slår positivt ut også i Sarpsborg, men dessverre er ledigheten i Sarpsborg markant høyere enn landssnittet. Nye tall viser også at skatteinngangen pr. innbygger målt mot landssnittet har sunket i 2022. Dette er svært bekymringsfulle tegn på at vi har dårligere velstandsutvikling i Sarpsborg enn ellers i landet.

Som en kommune med store levekårsutfordringer vil Sarpsborg merke ekstra godt til vanskelige økonomiske tider. Når prisene øker så mye at familier som tidligere har klart seg greit sliter med å betale regningene, vil dette ramme flere familier i Sarpsborg enn i andre kommuner.

I Sarpsborg kommune jobber tusenvis av mennesker hver dag med å gi best mulig tjenester, enten det er sykehjem, hjemmetjeneste, skole, barnehage eller noe annet. Slik vil det fortsette å være. Men 2022 har også vært et år der det har vært nødvendig å analysere nettopp kommunens tjenester med sikte på at vi skal drive billigere i framtiden. Det er vi helt nødt til å gjøre fordi kravene til hva kommunen skal levere av tjenester vil øke, uten at inntektene vil øke tilsvarende. Arbeidet som har gått under betegnelsen «Bærekraft 2030» har vært krevende, og det vil være enda mer krevende når vedtatte tiltak skal iverksettes. Samtidig er det lagt et godt grunnlag for det som skal skje framover.

Er det noe 2022 har underbygd, er det at Sarpsborg kommune må løse sine økonomiske utfordringer selv, og ikke kan regne med hjelp fra staten. Det er bekymringsfullt at et regjeringsoppnevnt utvalg har foreslått å omfordele penger mellom kommunene på en måte som slår sterkt negativt ut for Sarpsborg. Videre er det forstemmende at Sarpsborg ikke får dekket utgiftene til pandemien slik staten bebudet.

Det har vært et stort merforbruk på kommunens tjenester i 2022, noe kommunen ikke vil kunne bære over tid. Økte skatteinntekter på landsbasis gjør at året for kommunens del likevel kan gjøres opp med et økonomisk overskudd. Overskuddet er klart mindre enn hva det er anbefalt at en kommune bør ha, men det er heldigvis nok til at kommunens fond kan fylles noe opp istedenfor å bli tappet. Vi trenger de bufferne vi kan ha når vi ser på utfordringene som ligger foran oss. Jeg minner her om at kommunen har måttet planlegge å bruke av fond i 2023 for å få budsjettet til å gå opp

Jeg vil takke kommunens medarbeidere, ledere, tillitsvalgte og politikere for deres bidrag til at Sarpsborg kommune har levert gode tjenester i 2022, og samlet sett har kommet ut med et akseptabelt økonomisk resultat i en meget krevende og uforutsigbar tid.

Sarpsborg, 31.03.2023

Turid Stubø Johnsen

Kommunedirektør

SAMFUNNSRESULTATER

Visjon og ambisjoner i Samfunnsplan 2018-2030

Visjon

«Sammen skaper vi Sarpsborg» er visjonen i kommunens samfunnsplan, vedtatt i 2018. Visjonen tar opp i seg samfunnsplanens hovedbudskap og innsatsområder. Det overordnede målet er «Et attraktivt sted å bo, jobbe og oppleve». De tre innsatsområdene er -det gode hjemstedet, -jobbene for framtiden og -opplevelser for livet.

Ambisjoner

Samfunnsplanen fastsetter ambisjoner for befolkningsvekst, arbeidsplassvekst og lokal skatteinngang. Nedenfor gjengis ambisjonene, hva de forutsetter av utvikling fra inngangen til 2017 og framover, samt utviklingen fra 2017.

Ambisjon	Forutsatt utvikling	Foreløpig utvikling
Sarpsborg skal ha minst 65.000 innbyggere i 2030.	Ved inngangen til 2017 var det 55.127 innbyggere i Sarpsborg. Ambisjonen forutsetter en økning på nærmere 10.000 personer fra 2017 til 2030. Befolkningsveksten må da gjennomsnittlig være på 1,2 % årlig.	2017: 0,75 % (416) 2018: 0,82 % (454) 2019: 1,31 % (735) 2020: 1,11 % (640) 2021: 1,41 % (810) 2022: 1,47 % (856) <i>Kilde: SSB</i>
Sarpsborg skal ha minst 33.000 arbeidsplasser i 2030.	Ved inngangen til 2017 var det 27.472 ¹ arbeidsplasser i Sarpsborg. Ambisjonen forutsetter en økning på rundt 6.000 fra 2017 til 2030. Veksten i antall arbeidsplasser må da gjennomsnittlig være på 1,5 % årlig.	2017: 0,4 % (27 472) 2018: 2,4 % (28 126) 2019: 0,9 % (28 388) 2020: -0,5 % (28 243) 2021: 1,5 % (28 655) 2022: 1,5 % (29 080) <i>Kilde: Telemarksforskning</i>
Inntekts- og formuesskatt til kommune og stat fra personlige skatteyttere i Sarpsborg skal i 2030 være på nivå med landsgjennomsnittet.	I 2016 hadde kommunen en skatteinngang pr. innbygger på 79,9 prosent av landssnittet. Ambisjonen forutsetter en gjennomsnittlig bedring på ca. 1,4 prosentpoeng pr. år.	2017: 78,6 % 2018: 79,3 % 2019: 79,2 % 2020: 79,9 % 2021: 79,2 % 2022: 76,6 % <i>Kilde: KS</i>

¹ I årsrapport for 2021 er kildegrunnlaget for antall arbeidsplasser endret fra tidligere årsrapporter. Tallene tilbake til 2017 er derfor endret, for å kunne gi et riktig sammenlikningsgrunnlag i denne og kommende årsrapporter.

Analyse

Befolkningsutvikling

Ved inngangen til 2022 hadde Sarpsborg 58 182 innbyggere. I løpet av året har folketilveksten vært 856 personer, noe som gir en vekst på 1,47 %. Veksten for landet var 1,17 %, veksten for Østfoldregionen var 1,15 % og for Fredrikstad var veksten 0,66 %.

Av den totale befolkningsveksten i Sarpsborg var 21,4 % av veksten i sentrumsområdet (183 personer). Veksten i sentrumsområdet økte med 2,0 % i 2022.

Innvandrerbefolkningen² økte med 866 til 13 830 personer i 2022. (Tall fra SSB) Uten dette bidraget ville befolkningsveksten for Sarpsborg vært negativ (-10 personer) i 2022. Pr. 1.januar 2023 var innvandrerbefolkningens andel av innbyggerne i Sarpsborg 23,43 %, mens landsgjennomsnittet var på 19,88 %. Veksten i innvandrerbefolkningen i Sarpsborg skyldes i hovedsak innenlands tilflytting. Primærbosetting og familiegjenforening stod for 209 av veksten i innvandrerbefolkningen. Det var flyktninger fra Syria (203) og Ukraina (141) som bidro mest til økningen i innvandrerbefolkningen. Pr. 1.januar 2022 var 30,1 % av innvandrere i Norge flyktninger, mens tilsvarende andel i Sarpsborg var 49,5 % (tall fra IMDI).

Sarpsborg har 2,16 personer per husholdning.

Figur 1 Befolkningsutvikling - Sarpsborg kommune fra 2007 - 2023. Tallene er pr. 1.januar. Kilde: SSB, tabell 0691.

² Innvandrerbefolkning er de som har kommet til Norge der ingen av foreldrene er norske, samt barn av innvandrere.

Figuren under viser den faktiske befolkningsveksten Sarpsborg har hatt, sammenlignet med ambisjonene om 65 000 innbyggere i 2030 som er gitt av kommunens Samfunnsplan 2018-2030. Figuren viser at veksten i 2022 innfrir ambisjonene som er gitt av samfunnsplanen.

Faktisk befolkningsvekst i Sarpsborg kommune i perioden 2016-2022, sammenlignet med ambisjonene om 1,2 % årlig vekst i kommunens samfunnsplan. Kilde: SSB, tabell 0691 og Sarpsborg kommunes samfunnsplan.

Fødselsoverskuddet i Sarpsborg i 2022 var på -35 innbyggere. Nettoinnflyttingen var 889 personer. 3 399 personer flyttet til Sarpsborg i 2022, mens 2 510 flyttet ut.

År	Befolkning 1. januar	Fødsels-overskudd	Netto-innflytting	Folketilvekst	Prosentvis vekst
2007	50 593	46	422	460	0,9 %
2008	51 053	147	512	670	1,3 %
2009	51 723	171	264	436	0,8 %
2010	52 159	67	594	646	1,2 %
2011	52 805	100	423	528	1,0 %
2012	53 333	80	299	363	0,7 %
2013	53 696	56	306	363	0,7 %
2014	54 059	18	104	133	0,2 %
2015	54 192	91	399	486	0,9 %
2016	54 678	86	370	449	0,8 %

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

2017	55 127	46	375	416	0,8 %
2018	55 543	-8	460	454	0,8 %
2019	55 997	54	673	735	1,3 %
2020	56 732	28	608	640	1,1 %
2021	57 372	74	731	810	1,4 %
2022	58 182	-35	889	856	1,5 %

Tabell over befolkningstall, fødselsoverskudd, nettoinnflytting og folketilvekst i perioden 2007- 2022 i Sarpsborg kommune Kilde: SSB, tabell 06913.

Ved inndeling av befolkningen i Sarpsborg i ulike aldersgrupper fremkommer det at ungdom mellom 13-15 år og personer 80-89 år har hatt størst vekst i 2022. Andelen ungdom mellom 13-15 år har økt med 8,6 % i 2022. Andelen personer i alderen 80-89 år har økt med 2,9 % i 2022, og andelen barn mellom 1 og 5 har økt med 1,6 %. Andelen barn opp til ett år har hatt størst nedgang med -4,3 %.

I løpet av de siste ti årene har det vært størst nedgang i aldersgruppen 1-5 år. Det har også vært noe nedgang i aldersgruppen barn under ett år. Den største veksten er i aldersgruppen 67-79 år, som har økt med 35 % i perioden 2013-2023, etterfulgt av aldersgruppen 13-15 år og aldersgruppen 45-66 år.

	2013	2022	2023	Økning fra 2022-2023	Økning fra 2013-2023
0 år	586	587	562	-4,3 %	-4,1%
1-5 år	3 226	2 956	3 003	1,6 %	-6,9 %
6-12 år	4 518	4 888	4 798	-1,8 %	6,2 %
13-15 år	2 079	2 154	2 340	8,6 %	12,6 %
16-19 år	2 781	2 794	2 823	1,0 %	1,5 %
20-44 år	17 317	18 105	18 433	1,8 %	6,4 %
45-66 år	15 270	16 796	17 056	1,5 %	11,7 %
67-79 år	5 399	7 220	7 288	0,9%	35,0 %
80-89 år	2 096	2 200	2 263	2,9 %	8,0 %
90 år eller eldre	424	482	472	-2,1 %	11,3 %
SUM	53 696	58 182	59 038	1,47 %	9,9 %

Befolkningsutvikling fordelt på aldersgrupper i Sarpsborg 2013, 2022 og 2023. Tallene er hentet pr. 01.01. Kilde: SSB, tabell 04317.

Attraktivitet

Boligbygging

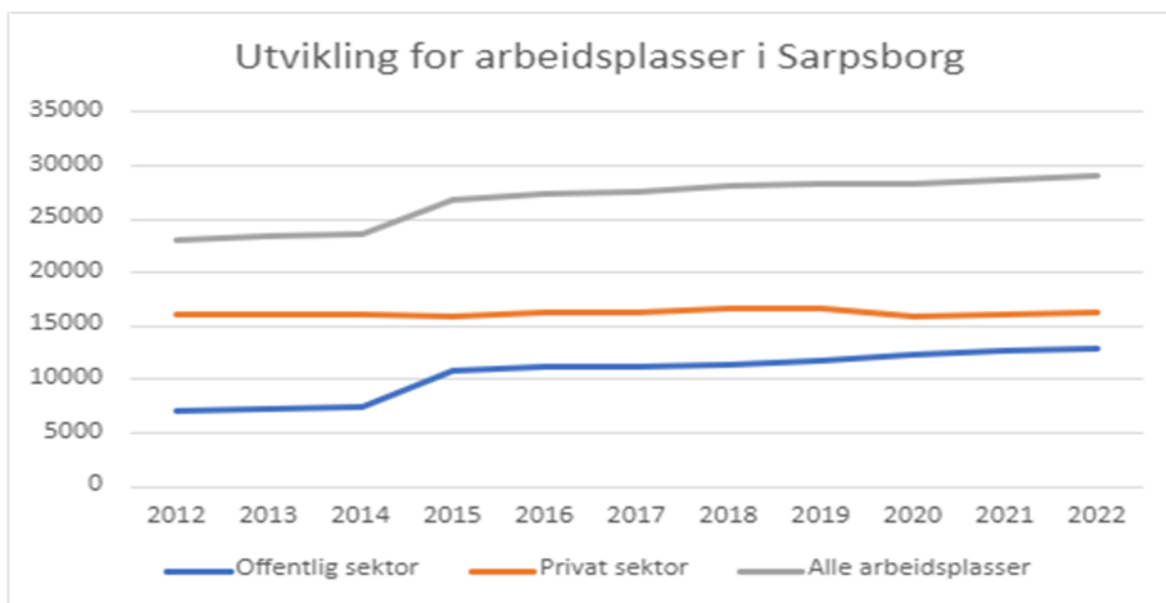
Antallet bygde boliger i Sarpsborg har økt fra 389 nye boliger i 2021 til 401 bygde boliger i 2022. Nivået i 2022 er under 2018-nivå, hvor kommunen hadde et rekordhøyt antall bygde boliger (448).

I de siste årene har boligbyggingstakten vært høyere enn landsgjennomsnittet. I 2022 ble det bygget 6,9 nye boliger per 1 000 innbyggere. Det var godt over landsgjennomsnittet på 5,2.

Nasjonale tall viser at sentrale regioner får innflytting, mens distriktsregioner har utflytting. Telemarksforskning viser til at kommuner kan oppnå *bostedsattraktivitet* ved å ha flere innflyttere enn forventet, eller lavere utflytting enn forventet, som igjen gir høyere nettoinnflytting enn forventet. De to forholdene som er viktige for å forklare nettoflyttingen til et sted, er arbeidsplassutviklingen i, og omkring stedet, og stedets sentralitet.

Bostedsattraktiviteten for Sarpsborg var positiv i 2021 som følge av at nettoflyttingen var 0,7 prosentpoeng høyere enn forventet dette året.

Bedriftsattraktivitet, arbeidsplasser og sysselsetting

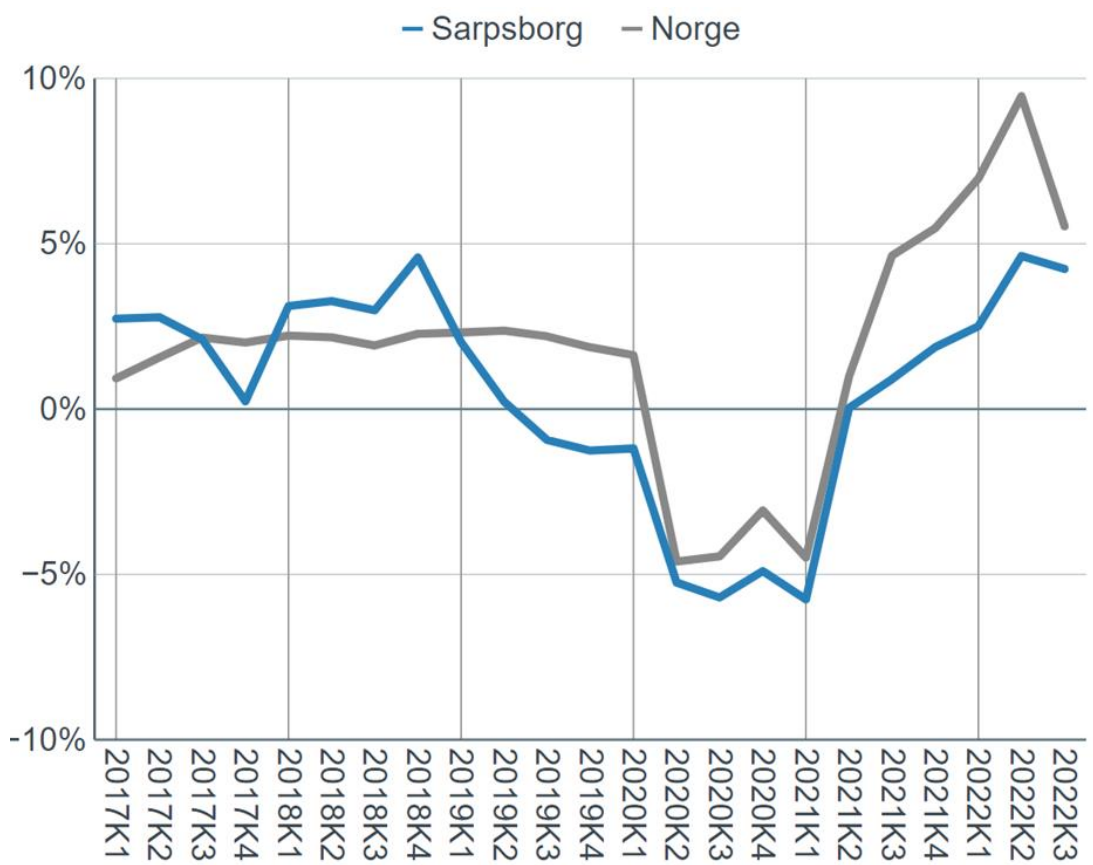
Utviklingen innen arbeidsplasser i Sarpsborg i perioden 2012-2022, fordelt på privat og offentlig sektor, samt totale tall. Kilde: Telemarksforskning

Sarpsborg hadde en nedgang i arbeidsplasser på 0,5 % fra 2019 til 2020, som nå er snudd til en positiv utvikling med en økning på 1,5 % både i 2021 og 2022. De siste ti årene, fra 2012 til 2022, har det totale antall arbeidsplasser økt med 26 %. Økningen tillegges i all hovedsak offentlig sektor, og det fremkommer tydelig at økningen skyldes etableringen av Sykehuset Østfold på Kalnes i 2015.

Økningen i offentlig sektor i 2022 var 1,9 % i Sarpsborg. Økningen i offentlig sektor har fortsatt i årene etter 2015, mens utviklingen innen privat sektor har holdt seg på det jevne.

Veksten i arbeidsplasser i privat sektor i 2022 har vært 1,1 % i Sarpsborg. Figuren under viser prosentvis vekst og nedgang i antall ansatte i næringslivet (privat sektor) i Sarpsborg periodisert ett-årig.

Næringslivet i Sarpsborg hadde en høy vekst i antall ansatte fra 2016 til 2018. Deretter kom det en nedgang i antall ansatte i næringslivet i Sarpsborg forut for at pandemien ga utslag i 2. kvartal 2020. Næringslivet i Sarpsborg fikk en sterkere nedgang i antall ansatte enn næringslivet ellers i landet i de neste fire kvartalene. Etter 1. kvartal 2021 har det vært noe vekst i Sarpsborg, men likevel mye lavere vekst enn i resten av landet.

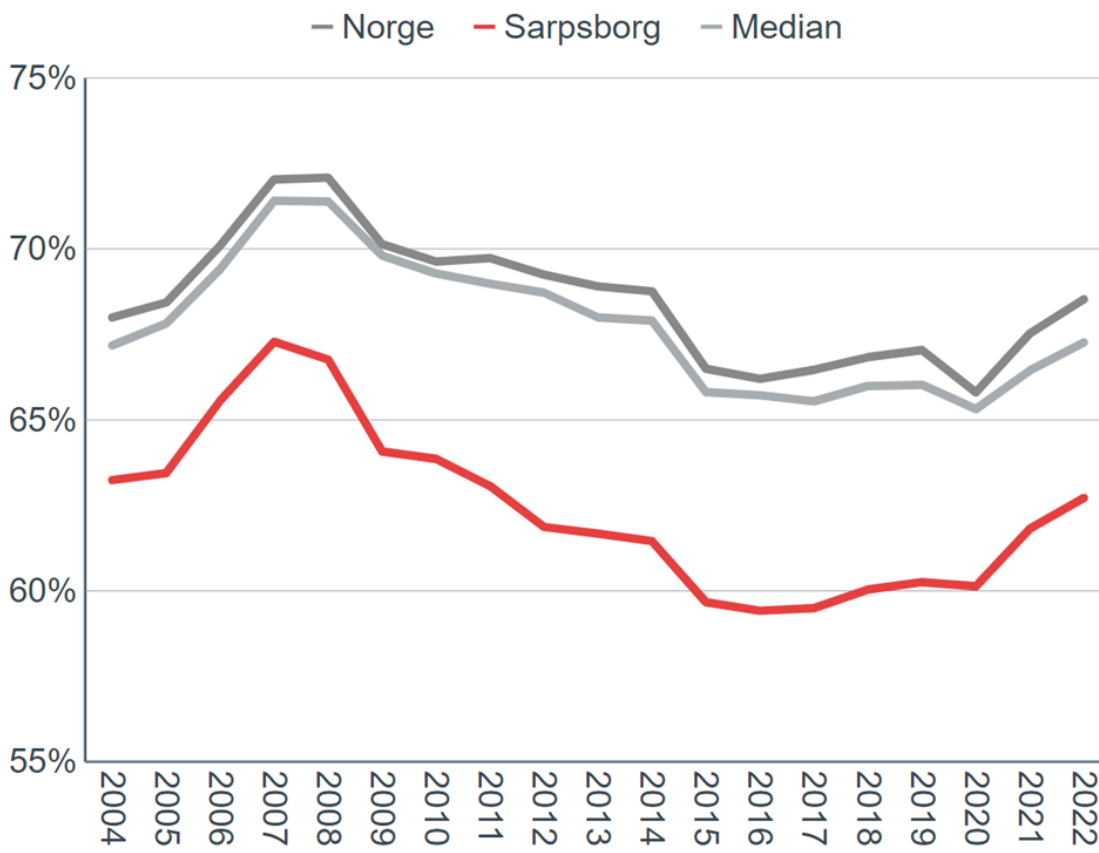

Antall ansatte i Norge og Sarpsborg i privat sektor - periodisert ett-årig. Kilde: Telemarksforskning.

Sysselsetting

Sarpsborg har hatt lavere sysselsettingsandel enn landsgjennomsnittet i alle år siden 2000 og avstanden til landsgjennomsnittet har økt, men i 2021 og 2022 har sysselsettingsandelen

blitt noe høyere. På slutten av 2022 hadde Sarpsborg en sysselsettingsandel på 62,7 % mens tilsvarende andel for Norge var 68,5 %, ifølge Telemarksforskning.

Prosentvis andel av sysselsatte av befolkningen mellom 15 og 74 år i Sarpsborg og Norge (Kilde: Telemarksforskning).

Arbeidsmarkedsintegrasjon og pendling

Sarpsborg har relativt høy grad av pendling over kommunegrensene, og dermed høy arbeidsmarkedsintegrasjon. I 2022 var det 12 883 som pendlet til Sarpsborg, mens 11 235 pendlet ut. Sammenlignet med 2021 har andelen innpendlere økt med 1,5 % mens andelen utpendlere har økt med 4,4 %.

Pendlerne inn til Sarpsborg kommer i hovedsak fra Fredrikstad (6 407 personer), dernest følger Halden (1 454 personer), Moss (1 209 personer), Oslo (520 personer), Råde (447 personer) og Rakkestad (438 personer).

Pendlingen ut av Sarpsborg går i hovedsak til de samme kommunene. Fredrikstad (4 561 personer), Oslo (1 393 personer), Moss (1 218 personer), Halden (1 099 personer) og Råde (538 personer).

Både inn- og utpendlingen i Sarpsborg øker, noe som bidrar til økt integrering i det regionale arbeidsmarkedet. Etter at sykehuset Kalnes ble flyttet til Sarpsborg har kommunen hatt flere innpendlere, enn utpendlere.

Skatteinngang

Sarpsborg fikk en skatteinngang pr. innbygger i 2022 på kr 31 167, noe som er 76,6 % av landsgjennomsnittet på kr 40 706, en nedgang fra de siste årene.

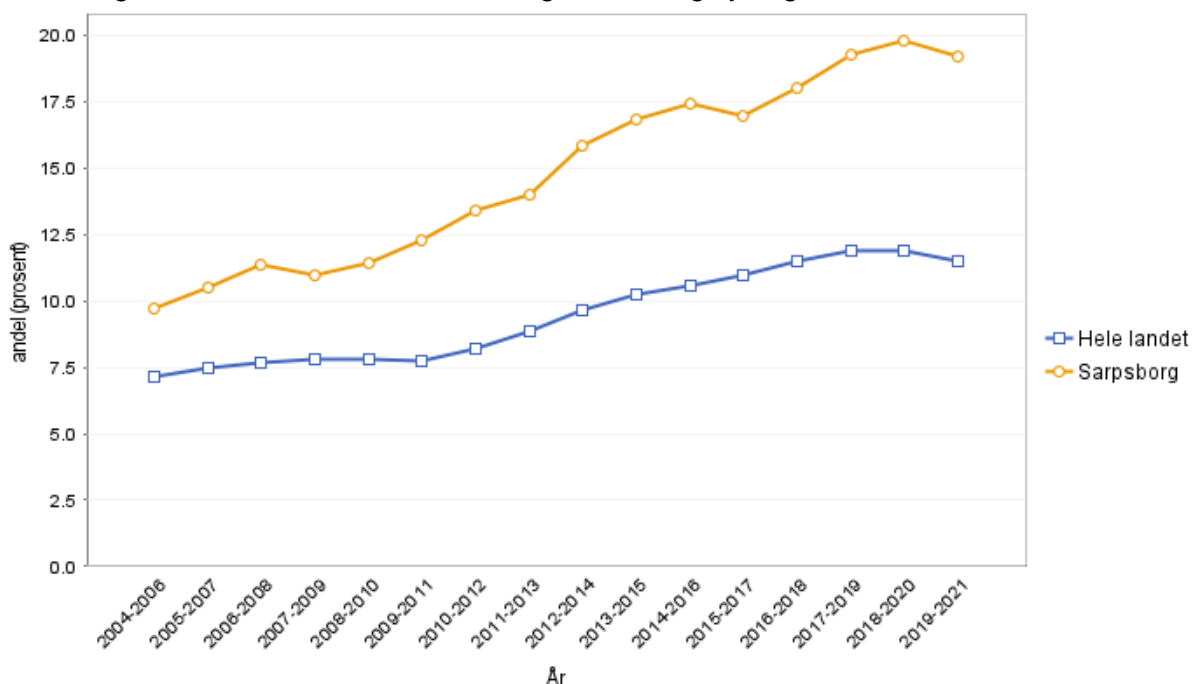
Skatteinngangen økte med 8,2 % sammenlignet med 2021, mens økningen i Norge var på 12 %. Etter skatteutjevningen er Sarpsborg hevet til 93,9 % av landsgjennomsnittet. Sammenlignet med de andre byene i Østfold lå Sarpsborg over Halden (75 %), men godt under Moss (95 %), Fredrikstad (84 %) og Indre Østfold (84 %).

Samfunnsplanen har et mål om at inntekts- og formueskatten fra personlige skatteyttere i Sarpsborg skal være på nivå med landsgjennomsnittet innen 2030. Sammenlignet med 2017 har skatteinngangen per innbygger gått ned fra 78,6 % til 76,6 % i 2022.

Levekår

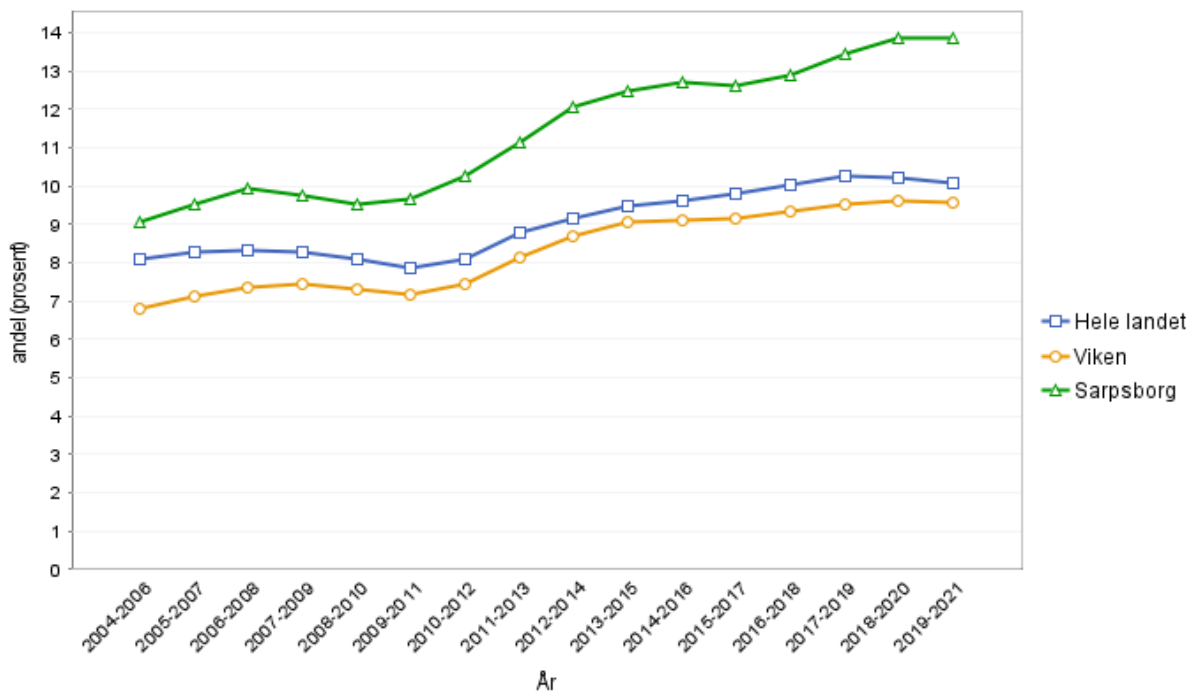
Lavinntekt

I et sosialt bærekraftperspektiv har Sarpsborg store og komplekse utfordringer som skal løses. Sarpsborg ligger lavere enn landsgjennomsnittet på de fleste levekårsindikatorne. Andelen (alle aldre) som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt er blant de høyeste i landet (13,9 % i Sarpsborg og 10,1 % i Norge), det samme gjelder for andelen barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt (19,2 % i Sarpsborg og 11,5 % i landet). Andelen med lavinntekt er høy blant innbyggere med innvandrerbakgrunn. Levekårsrapporten fra 2020 viser at Østre bydel skårer lavest på levekårsindikatorne. Alvim, Brevik–Nedre Lande og Sandesund–Torsbekken har også større andeler av befolkningen med lavere inntekt, utdanning, uførhet og flytting.

Figur 1: Andel barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt i kommunen og hele landet /Kilde: oppvekstprofilen 2023).

Figuren under viser at Sarpsborg ligger signifikant dårligere an enn Viken og landet som helhet på levekårsindikatoren vedvarende lavinntekt. Også for indikatoren mottakere av uførepensjon ligger Sarpsborg dårligere an enn Viken og hele landet totalt (kilde: Folkehelseprofilen 2023).

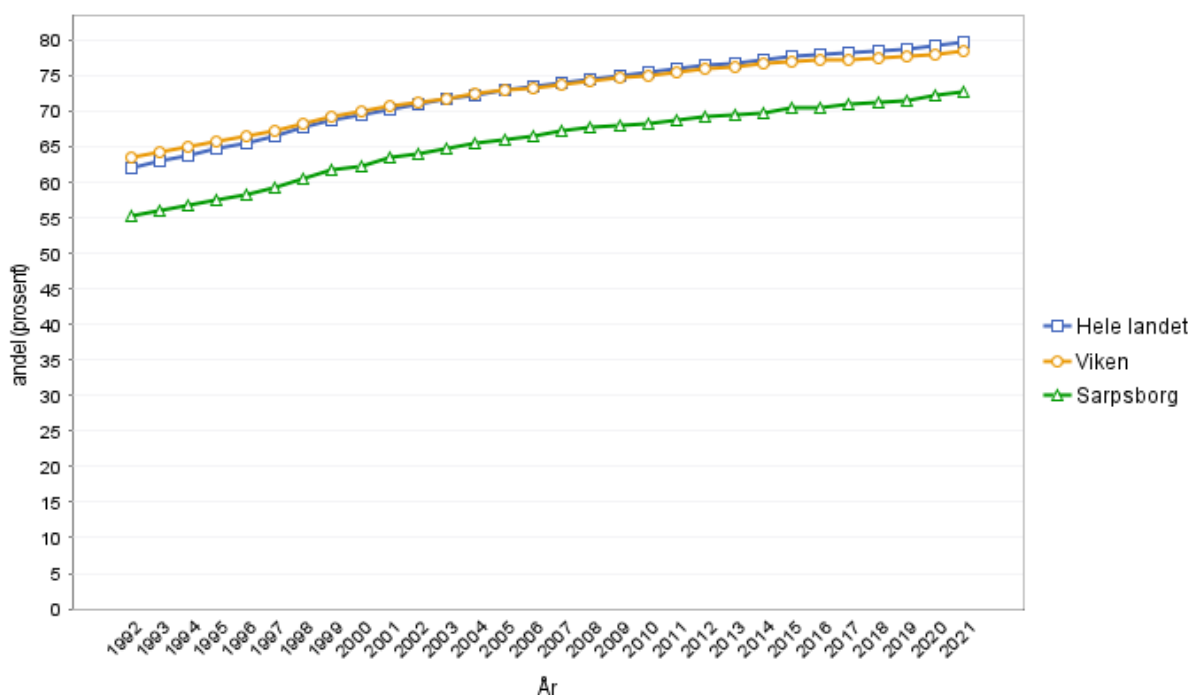
Figur 2 Husholdninger med vedvarende lavinntekt (kilde: Folkehelseprofilen 2022)

Utdanningsnivå

Flere innbyggere i Sarpsborg tar høyere utdanning enn tidligere. Etter hvert vil unge med høyere utdanning erstatte eldre arbeidstakere uten tilsvarende utdanning. Ifølge Telemarksforskning har Sarpsborg 32,7 % av de sysselsatte minst tre års høyere utdanning per 2021. Det er noe lavere enn andelen for hele landet (41,1 %), men høyere enn medianen av kommunene (28,7 %). Sarpsborg har likevel lavest utdanningsnivå i den sysselsatte befolkningen av alle sammenlikningsbyene som Telemarksforskning benytter. Ifølge Telemarksforskning skyldes ikke dette arbeidsmarkedet, som tilsier et høyere utdanningsnivå, men at utdanningsnivået er lavere enn hva arbeidsmarkedet tilsier.

Andelen av befolkningen over 16 år med universitets- og høgskoleutdanning i Sarpsborg økte fra 25,6 % i 2020 til 26,4% i 2021. Dette er samtidig vesentlig under landssnittet, som i 2021 var på 36,0 %.

Andelen av befolkningen over 25 år med fullført videregående skole eller høyere utdanning er lavere enn for Viken og hele landet totalt. Som figuren under viser, er andelen likevel økende, også i Sarpsborg.

Figur 3: Andelen med fullført videregående eller høyere utdanning (kilde: folkehelseprofilen 2023)

Ungdom i Sarpsborg

Ungdataundersøkelsen gjennomføres hvert tredje år, og ble gjennomført våren 2022. Tidligere har undersøkelsen kun vært gjennomført på ungdomstrinnet og i videregående skole. I 2022 ble elever på mellomtrinnet inkludert med en egen undersøkelse kalt Ungdata Junior. Oppsummert viser undersøkelsen at de aller fleste barn og unge selv synes de har et bra liv. Opplevelsen av livskvalitet synker gjennom ungdomsskolen, men øker i løpet av videregående skole. På VG3 oppgir 81 % av jentene og 91 % av guttene at de er tilfredse med livet sitt.

Stress og press blant ungdom

Langt flere jenter enn gutter rapporterer om fysiske og psykiske plager, men også gutter oppgir at de har slike plager. Negativt stress påføres ungdom gjennom prestasjonspress. Det rapporteres om mest press om å se bra ut eller ha en fin kropp og gjøre det bra på skolen, og noe press om å gjøre det bra i idrett og ha mange «følgere» og «likes» på sosiale medier. Det store flertallet av barna og ungdommene er fornøyd med foreldrene sine. Mange trives på skolen, men flere oppgir at de kjeder seg i timene og ofte gruer seg til å gå på skolen.

Ungdomsrådet i Sarpsborg har gitt innspill til hvordan stress og press blant ungdom kan reduseres. De mener at skolen bør legge mer vekt på utvikling over tid i stedet for på karakterer, og at det må vises forståelse for at enkelte elever blir veldig stresset i prøvesituasjoner, og dermed ikke får vist hva de kan. Ungdomsrådet mener videre at ungdommer må lære at det ikke er noen skam å være lei seg, utbrent eller få dårlige karakterer, og at man kan være lei seg uten at man har en psykisk lidelse. Ungdomsrådet tar også til orde for at individuelle samtaler bør gjennomføres i fritidsaktiviteter, på samme måte

som man har elevsamtaler på skolen. Videre mener Ungdomsrådet at mange ungdommer opplever for stort press fra foreldre, og at skolen bør hjelpe foreldre til å forstå at ungdommer har mange valgmuligheter og ikke må presses til å velge den retningen deres foreldre ønsker.

Trygghet blant ungdom

Politiet opplyser at antall voldsepisoder har gått opp de siste tre årene, og dette er en utvikling som politiet er bekymret for. I 2022 har flere voldsepisoder blitt filmet og delt på nett. Dette skaper stor utrygghet både for ofrene og for andre ungdommer som får slike filmer tilsendt. På bakgrunn av dette har politiet valgt å være godt synlig på knutepunkt hvor ungdom ferdes og oppholder seg. Det er i tillegg nødvendig med et godt tverrfaglig samarbeid og involvering av ungdom og foreldre for å snu trenden.

Rusmiddelbruk blant ungdom

Politiet ser en økning i omsetning av narkotika, ran og utpressing i ungdomsmiljøer, og har over tid jobbet aktivt inn mot aktuelle miljøer for å få mer kunnskap om, og avdekke hvem som rekrutterer til kriminelle miljøer i Sarpsborg. Ifølge Ungdata har det siden år 2000 vært en nedgang i ungdommens alkoholforbruk, og på ungdomsskolen har de færreste begynt å drikke alkohol. Sarpsborg kommer bedre ut enn den nasjonale målingen. Når det gjelder hasj eller marihuana viser tall fra Ungdata at ungdomsskoleelever ikke bruker mer enn i 2013, men at de nå oftere får tilbud.

De fleste av de litt eldre ungdommene som går på videregående debuterer med alkohol i løpet av disse årene, og ofte på vg1. For bruk av hasj eller marihuana viser undersøkelsen en liten økning på vg2 og vg3, men over en dobling på vg1, noe politiet ser som urovekkende, og som stemmer med den bekymringen man har om økt bruk blant de unge.

Ifølge Ungdomsrådet er bruk av hasj normalisert, også i tilsynelatende «uskyldige» ungdomsmiljøer. Ungdomsrådet mener det er bra og viktig at politiet er synlige på skolen og i gatene, og skulle gjerne sett at politiet var enda mer til stede. Videre mener Ungdomsrådet det er behov for mer opplæring om rusmidler på skolen. De mener man bør jobbe med kunnskap og holdninger til rus allerede på barneskolen, og at det er viktig å bygge kunnskap om hva rusmidler gjør med kroppen. Ungdomsrådet sier også at det er behov for å lære om hvordan man kommer seg ut av det hvis man har havnet i feil miljø og begynt å ruse seg. De mener det må være lett å få hjelp, men at ungdommer vegrer seg for å oppsøke hjelp fordi de er redde for at hjelpeapparatet skal informere foreldrene deres.

Klima og energi

Rapport klimabudsjett			
Tiltak/ambisjon	Resultat/status	Redusert CO ₂ -e/ energibesparelser i kWh	Kommuneområde
Fossilfri bilpark 2030 - Sarpsborg kommune	I 2021 ble det innkjøpt 43 el og 7 hybrid kjøretøy som kommer i tillegg til de Ca.	Ca. 214	Teknisk

	<p>130 kommunen hadde fra før.</p> <p>I 2022 og frem til 2030 er det gitt økte rammer, så antallet vil øke betraktelig i perioden. Vil anslå Ca. 100 hel elektriske kjøretøy pr år. Grunnet leveringsproblematikk ble det ikke skiftet ut så mange biler i 2022. De økte rammene er søkt overført til 2023.</p>		
<p>Øke sykkelandel Sarpsborg til 12 % innen 2030. Nedre Glomma.</p>	<p>Sykkelandelen er uendret på ca. 3 %. Forutsetningen for å øke sykkelandelen er gjennomføring av sykkelhovedplanen. Inngår i bypakkens fase 2 som forventes vedtatt i april 2023. I tillegg til økt satsing på sykkel på arbeidsreiser.</p>	Ca. 1 434	Bypakka

Rapport fremtidige tiltak etter 2022		
Tiltak/prosjekt	Status	Kommuneområde
<p>Utbygging av ladeinfrastruktur</p> <p>Det skal jobbes med å få bedre dekning både på offentlige parkeringsplasser og ladere for internt bruk i kommunen.</p>	<p>Utbyggingsplan er under utarbeidelse. Under ligger oppdatering på tiltak ferdigstilt i 2022.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tingvoll sykehjem 40 ladere + hurtiglader. Her er all infrastruktur på plass, men venter på Elvia og oppdatering av trafo. Antas utført påske 2023.</i> • <i>Rådhuset p-plass blir spenningssatt onsdag 30.03.2022.</i> • <i>Baterød Vannverk tas når vi har ledig tid i nærmeste fremtid</i> • <i>Brannstasjon Sarpsborg estimert oppstart uke 21. (2022).</i> • <i>Kurland Sykehjem avventer godkjenning av nettmelding.</i> • <i>Helsehuset Sarpsborg er ferdigstilt.</i> <p>Dette utgjør 120 destinasjonsladere og 2 stk 115kw hurtiglader.</p>	Teknisk
Digitaliserings-tiltak	Digitale løsninger som Microsoft 365 og Felles kommunikasjonsplattform tilgjengeliggjør både løsninger og informasjon som reduserer	Teknologi og endring

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

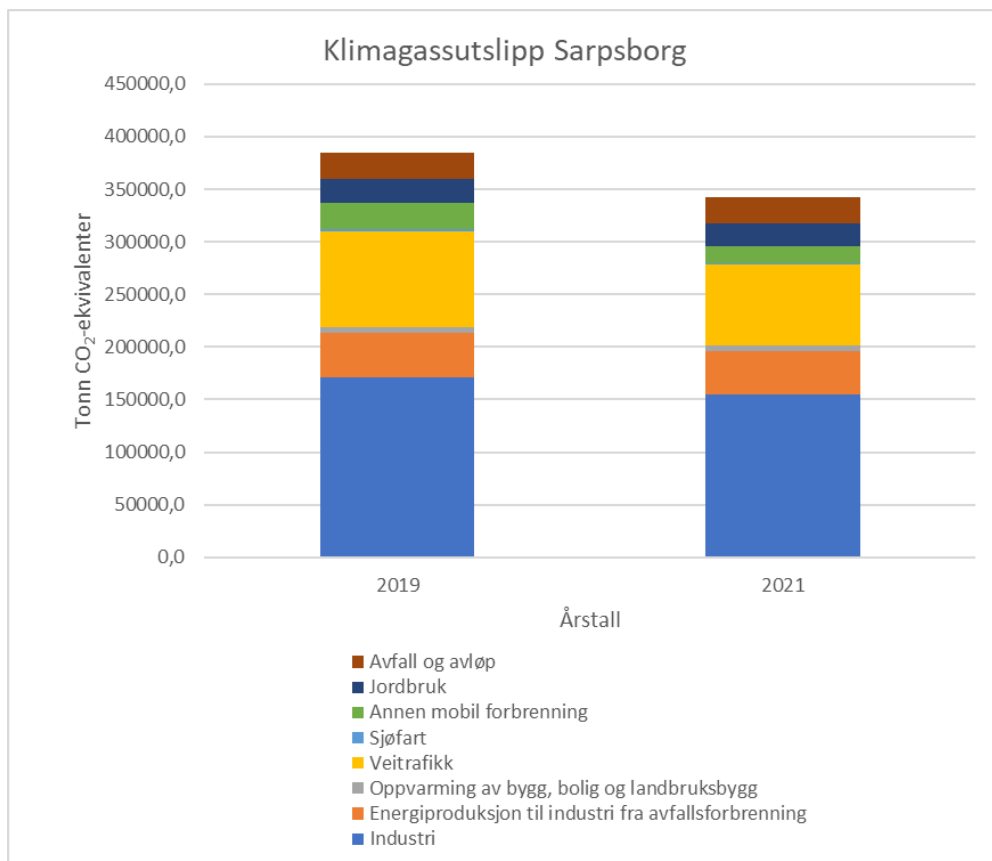
<p>Etablere digitale løsninger som reduserer transport.</p> <p>Benytte IKT-utstyr så lenge som mulig, og gjenbruke det som er mulig.</p>	<p>transportbehov for våre medarbeidere og innbygger.</p> <p>Kommuneområdet har fokus på å benytte IKT-utstyr så lenge som mulig, samt å gjenbruke der det er mulig.</p>	
<p>Klimapris</p> <p>Sarpsborg kommune skal dele ut to klimapriser årlig.</p>	<p>Sarpsborg kommune delte i 2022 ut en av to klimapriser. Dette var den første klimaprisen kommunen har delt ut, og gikk til industribedriften Borregaard.</p>	<p>Samfunn</p>
<p>Alvim renseanlegg (Alvim RA)</p> <p>Alvim RA skal bli en ressursfabrikk, og det skal være stort fokus på utnyttelse av ressurser i avløpsvannet og renseanlegget.</p>	<p>Prosjektet vil etablere solceller, utnytte biogassen fra slammet i renseprosessen. Det legges opp til varmepumpe til internt bruk og det settes av plass til varmepumpe for mulig fremtidig fjernvarmeleveranse. Det legges opp til bruk av prosessvann.</p> <p>På VA-transportetappene etableres det dykkermagasin og mikrokraftverk, for å redusere strømførbuket.</p>	<p>Teknisk</p>
<p>Helsefremmende skoler og barnehager</p> <p>Helsefremmende skoler og barnehager jobber strukturert og systematisk for å skape gode helsevaner og et godt miljø for barn og unge.</p>	<p>Det utarbeides nå en informasjonsside om arbeid med helsefremmende skoler på «ressursside ansatte oppvekst» for at alle virksomheter og deres ansatte får tilgang til relevante ressurser i utviklingsarbeidet.</p> <p>14 barnehager er godkjente som helsefremmende barnehager (private og kommunale)</p>	<p>Oppvekst</p>
<p>VA-tiltak</p> <p>Tiltak som separering av gammelt avløpsnett, fornying og forbedring av vannledningsnettet og optimalisering av drift av pumpestasjonene vil kunne gi middels klima-, miljø- og energieffekt fordi mindre spillvann må pumpes og renses.</p>	<p>Utskifting av felles avløp/overvann til separate systemer, var 0,97 % i 2022. Utskifting gamle vannledninger var 1,4 %. Vi arbeider etter vedtatt Handlingsprogram fra 2021 der målene er 1,5 til 2,0 % i snitt over 10 år. Opsund pågår, Hafslundsøy i startgropa. Greåker er også i startfasen. Dette er meget store prosjekter. Avløp som i dag ender opp i Isefoss, skal sydover; pågår. Vann legges motsatt vei. Energiledelsessystem som del av Teknisk 2025 er i gang.</p>	<p>Teknisk</p>
<p>Grønn kystring</p> <p>Prosjektet gjøres i samarbeid med Viken fylkeskommune, Hvaler, Fredrikstad og Sarpsborg kommuner. Forprosjektet skal se på større grad av</p>	<p>Prosjektet er gjennomført, og har utredet behovet for ladeinfrastruktur for elektriske fartøy i Nedre Glomma-regionen.</p>	<p>Samfunn</p>

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

elektrifisering innen sjøtransport med mulighet for tilrettelegging av gode samfunnsmessige løsninger for lading i regionen fordelt på ulike båttyper.		
Miljøfyrtårnsertifisering etter hovedkontormodellen	Arbeidet med å gjøre analyser og legge Miljøfyrtårn inn i kommunens prosjektportal er igangsatt. Arbeidet med å utføre kost/nytte analyse og ROS analyse vil fortsette i 2023.	Samfunn/alle kommuneområder
Helhetlig biogassmarked i og rundt Nedre Glomma	Pågående prosjekt som har fått klimasatsmidler fra Miljødirektoratet. Dette er et forprosjekt der det skal legges til rette for å bygge ned barrierer, i tillegg til å identifisere muligheter for økt bruk av biogass. Prosjektets varighet: 2021-2023.	Samfunn
Sarpsborg hovedbibliotek	Byggeprosjektet er i gang. Kommunen er opptatt av energisparing og stiller strenge krav til tetthet, isolasjon og energieffektive tekniske løsninger i bygget. Det blir etablert solcelleanlegg og grønne tak.	Teknisk
Ettersortering av husholdningsavfall	Østfold Avfallssortering IKS (ØAS) er etablert. Eiere er Sarpsborg, Halden, Fredrikstad, Rakkestad og Hvaler kommune, i tillegg til de to interkommunale selskapene Indre Østfold Renovasjon IKS og MOVAR IKS. ØAS skal bygge og drive ettersorteringsanlegg for husholdningsavfall fra hele regionen. Anlegget planlegges satt i drift i første kvartal 2026. Matavfall bli sortert ut som egen avfallstype fra oktober 2023 og vil kunne utnyttes til biogass.	Teknisk

Direkte klimagassutslipp i Sarpsborg kommune

Miljødirektoratet beregner direkte klimagassutslipp for alle norske kommuner. Beregningene oppdateres årlig, men med ca. ett års forsinkelse. Utslipp av klimagasser i Sarpsborg er redusert med omtrent 11 % fra 2019 til 2021. I Sarpsborg er det industri, energiproduksjon til industri og veitrafikk som står for største delen av utslippene. Figuren under viser klimagassutslipp i Sarpsborg basert på statistikk fra Miljødirektoratet fra 2019 og 2021.

Mål i Samfunnsplan 2018 - 2030

Samfunnsplanen skisserer overordnede mål for de tre innsatsområdene Det gode hjemstedet, Jobbene for fremtiden og Opplevelser for livet.

Det gode hjemstedet			
Slik vil vi ha det:			
Et mangfold av boligtilbud i gode bomiljø	Raskt og trygt til og fra hjemmet, jobben, skolen og aktiviteter	Meningsfull hverdag i alle livsfaser	Kultur basert på åpenhet, tillit, inkludering og deltakelse
Jobbene for fremtiden			
Slik vil vi ha det:			
Sarpsborg og Nedre Glommaregionen er et attraktivt område å etablere ny virksomhet, og eksisterende virksomheter har gode muligheter for vekst og lønnsomhet	Sarpsborg og Nedre Glommaregionen har et bærekraftig og framtidsrettet næringsliv	Nedre Glommaregionen oppfattes som en helhetlig og attraktiv næringsregion	Næringslivet har tilgang til relevant kompetanse for morgendagens utfordringer
Opplevelser for livet			
Slik vil vi ha det:			

Innbyggerne i Sarpsborg skaper og deltar i aktiviteter	Sentrum er samlingspunkt og drivkraft for opplevelser	Sarpsborg har gode muligheter for naturopplevelser, rekreasjon og mosjon	Byen har et rikt kulturtilbud
--	---	--	-------------------------------

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Kommunedelplan sentrum 2019-2031	
Hovedmål: Byen skal være et attraktivt sted å jobbe, bo og besøke.	
<ul style="list-style-type: none"> • Sentrum skal være samlingspunktet og drivkraften for Sarpsborg. • Byen skal oppfordre til økt byliv. • Den moderne byen bygges på historisk identitet og bærekraftige blågrønne løsninger. • Myke trafikanter settes først i sentrum. 	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Utarbeide områdereguleringsplan rundt ny jernbanestasjon.	Arbeidet sees i sammenheng med planarbeid for Rosenkrantzgate, og er endret til detaljreguleringsplan. Det planlegges med planoppstart i mars 2023 og vedtatt plan innen 2024.
Utarbeide plan for bruk og utforming av Rosenkrantzgate. Gaten skal utvikles til en ny hovedadkomstsgate mellom Sarpsborg stasjon og gågata. Det er gjennomført en mulighetsstudie.	Arbeidet sees i sammenheng med planarbeid for nytt reisetorg, og er endret til detaljreguleringsplan. Det planlegges med planoppstart i mars 2023 og vedtatt plan innen 2024.
Gjennomføre utviklingsprosjekter i sentrum. Prosjektene koordineres i ByKraft.	Sentrumsprosjekter følges opp fortløpende.

Næringsutvikling	
Jobbene for fremtiden:	
Mål i samfunnsplanen: Sarpsborg skal ha minst 33.000 arbeidsplasser i 2030. Dette forutsetter en økning på rundt 6.000 fra 2017 til 2030.	
<ul style="list-style-type: none"> • Sarpsborg og Søndre Viken næringsregion* er et attraktivt område å etablere ny virksomhet, og eksisterende virksomheter har gode muligheter for vekst og lønnsomhet. • Sarpsborg og Søndre Viken næringsregion har et bærekraftig og framtidrettet næringsliv. • Søndre Viken næringsregion oppfattes som en helhetlig og attraktiv næringsregion. • Næringslivet har tilgang til relevant kompetanse for morgendagens utfordringer 	
*Næringsssamarbeidet i Nedre Glomma har blitt utvidet til å omfatte Haldenregionen. Regionrådet har vedtatt at det nye navnet på næringsssamarbeidet er Søndre Viken næringsregion.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Videreføre og utvikle næringsssamarbeidet i Søndre Viken næringsregion. Målsettingen er å øke regionens næringsattraktivitet i konkurransen mot næringsregioner i Viken	Samarbeidet i Søndre Viken næringsregion er styrket og mer omfattende enn tidligere. Både

<p>og Norge. Dette gjøres i samarbeid med næringsforeningene og destinasjonsselskapene i regionen</p>	<p>kommuner, næringsforeninger, virkemiddelaktører og private aktører samarbeider nå i konkrete prosjekter knyttet til innovasjonsarbeid, kraftkrevende industri og arealforvaltning. Søndre Viken IPR vedtok 6.april 2022 at det skal jobbes videre med å konkretisere arbeidet for 17 regionale satsningsområder. Satsningene er direkte og indirekte viktig for videre næringsutvikling og økt sysselsetting i Sarpsborg og regionen.</p>
<p>Utvikle Grålum som et levende bydelssenter og et utstillingsvindu for kompetansekrevende virksomheter - Smart Mobilitet Grålum. Sees i sammenheng med områderegulering av Grålum.</p>	<p>Relansering av Smart Mobilitet Grålum ses i sammenheng med områdereguleringen, der forberedelser er igangsatt. Mulighetsstudiet som ble behandlet av formannskapet i 2020 ligger til grunn for videre utvikling av Grålum.</p>

Bypakke Nedre Glomma

Hovedmål:

- Nedre Glomma regionen skal i år 2030 håndtere transportetterspørselen innen person- og godstransport mer effektivt enn i dag.
- Reisetiden for persontransport skal reduseres.
- Persontransportkapasiteten inn mot og mellom bysentrene skal øke i forhold til forventet befolkningsvekst.
- Andelen personreiser som foretas med andre transportmidler enn bil skal øke til et nivå tilsvarende gjennomsnittet for liknende byområder i Norge.
- Det skal være nullvekst i personbilbruken.
- Kjøretiden på viktige strekninger for godstransport skal være minst like god som i dag, og forutsigbarheten skal være bedre.

Prioriterte tiltak

Status per 31.12.2022

Avklare innhold i revidert Bypakke. Behandlet lokalt i 2021, med påfølgende ekstern kvalitetssikring (KS2) og behandling i Stortinget.

Kvalitetssikring av trafikkgrunnlag og bompengefinansiering (KS2) er gjennomført. Forslag til stortingsproposisjon er til vurdering i Samferdselsdepartementet. Det er avholdt oppstartsmøte for reguleringsplan for fv. 118 Ny Sarpsbru, men det er ikke varslet oppstart av planarbeidet ennå.

Reguleringsplan for rv. 22 Hafslund-Dondern er vedtatt. Reguleringsplan for rv. 109 ligger ute til offentlig ettersyn. Det pågår et arbeid med å utvikle et system for porteføljestyring.

Inngå byvekstavgift og starte gjennomføring av tiltak. Tidspunkt er avhengig av framdrift for revidering av Bypakka

Byvekstforhandlingene for Nedre Glomma har ikke startet.

og departementenes framdrift med arbeidet med byvekstavtaler.	Signalene fra Samferdselsdepartementet i februar 2022 er at byvekstforhandlinger tidligst kan starte opp når forslag til stortingsproposisjon om Bypakke Nedre Glomma er vedtatt i Stortinget.
---	--

Kommunedelplan mangfold, inkludering og likeverd

Hovedmål: Sarpsborg er en kommune uten diskriminering og mobbing. Mangfold, inkludering og ytringsfrihet er viktige verdier. Kommunen gir likeverdige tjenester til alle innbyggere.

Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
<p>Gjennomføre årlige samfunnskonferanser og kompetansetilbud med temaer som bidrar til gode holdninger og kunnskap om likeverd og inkludering. Tilbudene reflekterer ulike grupper og perspektiv innenfor mangfoldet og er åpne for alle.</p> <p>Samarbeide med Flerkulturelt råd og frivilligheten om flere av tilbudene, blant annet om å få hele mangfoldet med i NYBY.</p>	<p>Det er gjennomført medvirkningskonferanse om rullering av mangfoldsplanen og avholdt samarbeidskonferanse i regi av flerkulturelt råd. NYBY er avvirket i 2022. Generelt en redusert aktivitet grunnet situasjonen i Ukraina.</p>
<p>Ivareta barn og unges rett til et trygt og godt barnehage- og skolemiljø gjennom <i>Handlingsprogram tett på for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø - forebygging av krenkelser, utenforskap og ensomhet</i> vedtatt 06.10.2020.</p> <p>Elevrådets rolle, ansvar og arbeid styrkes og sikres gjennom <i>Retningslinjer for elevråd i Sarpsborgskolen</i>.</p> <p>Arbeidet med Ungdomsrådet skal videreføres og videreutvikles.</p>	<p>Virksomhetene setter regelmessig fokus på innholdet i handlingsprogrammet. Det er utarbeidet en retningslinje for ivaretagelse av barns rett til å bli hørt i saker som angår dem.</p> <p>Implementeringen av handlingsprogrammet med maler og relaterte retningslinjer fortsetter.</p> <p>Retningslinjen for elevrådsarbeidet skal evalueres av Ungdomsrådet våren 2023.</p>
<p>Videreutvikle etablerte flerkulturelle møteplasser som Kulturskolen for alle og Folk i Sarp, utarbeide en helt ny opera med musikk fra ulike kulturer og samarbeide med frivillige organisasjoner omkring dette.</p>	<p>Sarpsborg kommune fikk i 2022 midler fra Bufdir for en treårsperiode til å videreutvikle åpen møteplass på kulturskolen. Det er gjennomført mangfoldsfestival (Folk i Sarp).</p> <p>Pandemien satte en stopper for en operaforestilling med publikum. Det ble i stedet filmatisert en konsertversjon som ble vist på kino rett før sommeren.</p>
<p>Forsterke arbeidet med å rekruttere mangfold til kommunale stillinger for å sikre et inkluderende, likeverdig og mangfoldig arbeidsmiljø.</p>	<p>Sarpsborg kommune har innført tiltak som i større grad fanger opp personer med hull i cv, innvandrerbakgrunn og funksjonsnedsettelse ved rekruttering.</p>

Kommunedelplan folkehelse	
Hovedmål: Folkehelsen og levekårene skal bedres og levekårsforskjellene skal utjevnes gjennom tilrettelegging og mobilisering.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Bygge kunnskap hos ledere, medarbeidere/saksbehandlere og politikere om folkehelse. Det er behov for kunnskap for å bruke systemene og forankre folkehelse i alt kommunen gjør.	Tema folkehelse inngår i lederopplæringen og arbeidsmiljøopplæringen.
Arbeide for at alle skoler og barnehager i Sarpsborg på sikt blir implementert i konseptet helsefremmende skoler og barnehager. I dette ligger blant annet fokus på kosthold og fysisk aktivitet.	Arbeid pågår. 14 barnehager er godkjente som helsefremmende barnehager (private og kommunale)

Tiltak mot utenforskap	
Hovedmål: Motvirke utenforskap* på kort og lang sikt ved å bidra til at flest mulig kan klare seg selv, realisere sitt potensial og skaffe seg arbeid.	
Barn som lever i husholdninger med lav inntekt, har i liten grad mulighet til å gjøre noe med situasjonen samtidig som konsekvensene ofte blir store for dem. De deltar i mindre grad i aktiviteter enn andre barn. Dette kan ha ulike følger som:	
<ul style="list-style-type: none"> - ensomhet og opplevelse av utenforskap - større sannsynlighet for ikke å trives på skolen - psykiske helseproblemer hos barn – generelt sosial ulikhet i helse - økt sannsynlighet for at barna selv får lav inntekt når de blir voksne. 	
Utviklingsarbeidet og tiltakene nedenfor skal medvirke til at barnefamilier ikke skal forbli i en situasjon med vedvarende lav inntekt, men komme ut av det gjennom utdanning og arbeid:	
<i>*Personer i utenforskap: personer i alderen 20-66 som er uten jobb, som ikke er under utdanning eller som ikke mottar alderspensjon/offentlig AFP. Personer som mottar trygd er i utenforskap.</i>	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Gjennomføre økonomisk rådgivning i et samarbeid mellom NAV og team bolig slik at flere kan gå fra «leie til eie» av egen bolig (Økonomihub-prosjektet).	Prosjektet ble avsluttet 31.12.2022. Sluttrapport er skrevet og sendt porteføljeavdelingen
Videreføre ungdomsfellesskapet på Alvim. Ved bruk av styrkebaserte prosesser (ABCD metoden) skal ungdom lære å utvikle sitt eget nærmiljø.	Prosjektet videreføres med tildelte midler fra Bufdir. Deretter med egne midler. Etter skolestart har mange ungdommer deltatt. Det har vært en god representasjon av begge kjønn og i alle aldre fra 13-19 år. Politiet har gitt positive tilbakemeldinger med hensyn til utviklingen av barne- og ungdomskriminalitet på Alvim.

Handlingsprogram mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme	
Hovedmål: Sammen skaper vi det gode og trygge hjemstedet	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Gjennomføre prosjektet Ung Motkraft, en styrkebasert allianse som arbeider sammen for et trygt Sarpsborg (finansiert gjennom Gjensidigestiftelsen, Trygg By Norge og Nordic Safe Cities)	Prosjektet er gjennomført. Trygg på nett, trygg debatt og trygg fritid uten hat og ekstremisme er innsatsområdene for tiltakene. Ny søknad om videreføring av UNG Motkraft er sendt til Gjensidigestiftelsen Trygg By Norge. UNG Motkraft camp gjennomføres også i 2023. Prosjektrapport leveres i juni 2023
Følge opp samfunnet Sarpsborg sitt medlemskap i Nordic Safe Cities.	Sarpsborg kommune deltar på samlinger der byene deler utfordringer og innsatsområder. Medlemskapet gir Sarpsborg kommune viktig kunnskap om ekstremisme.
Utarbeide undervisningsopplegg eller temaforslag for skolene, næringsliv, lag og foreninger for å øke mediekritisk forståelse. Dette er viktig for å forhindre polarisering, hat og utrygghet.	Ikke utført. Mediatilsynet har utarbeidet undervisningsopplegg som kommunen vurderer å bruke. Politiet har benyttet KRIPOS sitt «Dele=delta» på dialogdag i skolen, hos Røde Kors Fellesverket og Ungdomsfelleskapet Alvim for å forebygge hat og vold på nett.
Medvirke til at politikere og ansatte går foran som gode eksempler med nulltoleranse for hatefulle og rasistiske ytringer. Dette omfatter å arrangere temasamling for politikere og de ulike rådsorganene om ytringsfrihet, hatytringer, hatkriminalitet og ekstremisme.	Det ble gjennomført trygg debatt på UNG Motkraft campen, hvor ungdomspolitikere fra hele Østfold deltok. Politirådet har besluttet at det skal utarbeides en erklæring mot hatytringer som skal underskrives av de folkevalgte.
Opprette dialog om trygg debatt med lokale medier, deriblant ytringsfrihet, hatytringer, hatkriminalitet og ekstremisme.	Sammen med politiet, vil det bli gjennomført samling i forbindelse med valget. for politikerne..
Sikre helhetlig individuell oppfølging og familiestøtte i saker med bekymring for radikalisering og ekstremisme.	Det gjennomføres helhetlig oppfølging i saker.
Gjennomføre samling med politi, kommunen og alle trossamfunn om forebyggende trygghetstiltak.	Øst-politidistrikt har gjennomført samling med alle muslimske trossamfunn om trygghetstiltak i politidistriktet. Sarpsborg kommune vil sammen med politiet og beredskapskoordinator vurdere behov for samling med alle trossamfunn i Sarpsborg i 2023.
Etablere rundbordmøter i forbindelse med kriser eller akutte hendelser. Herunder utarbeide en egen standardprosedyre for gjennomføring av rundbordmøter i Sarpsborg.	Arbeidet er igangsatt.

Styringsdokumenter som er under arbeid eller igangsettes i perioden

Navn på styringsdokument	Forventet sluttbehandling	Status per 31.12.2022
Kommuneplanens arealdel og kystsoneplanen 2015-2026. planperiode 2021-2032	2022/2024	Kystsoneplanen er vedtatt. Kommuneplanens arealdel er under utarbeidelse, planlagt vedtak i 2024
Kommunedelplan Sandesund-Greåker	2026	Ikke igangsatt.
Overordnet strategi for Søndre Viken Næringsregion	2023	Behandlet av Søndre Viken IPR. Formannskapet er orientert om strategien.
Handlingsprogram for utvikling av østre bydel, forprosjekt	2022	Programbeskrivelse og handlingsprogram for 2023 er vedtatt
Kommunedelplan for folkehelse og forebygging	2023	Det er nedsatt et porteføljeprogram som skal kvalifisere til tiltak i kommunedelplanen. Politisk sak om videre framdrift fremmes vår 2023.
Kommunedelplan mangfold	2024	Forventet sluttbehandling våren 2023.

MEDARBEIDER

Rekruttering og onboarding

Tabellen under viser utvikling i årsverk og antall fast ansatte i Sarpsborg kommune.

År	2000	...	2010	...	2019	2020	2021	2022
Årsverk	2 585		2 952		3 572	3 605	3 732	3 895
Fast ansatte	3 343		3 849		4 410	4 479	4 351	4 525

Antall fast ansatte har i 2022 økt med 174 personer, mens antall årsverk har økt med 163 sett i forhold til 2021. Dette medfører at fjorårets økning i gjennomsnittlig stillingsstørrelse fortsetter, med en økning fra 85,8 % i 2021 til 86,1 % i 2022.

Det er stor mobilitet i arbeidsmarkedet. Innenfor noen tjenesteområder er det en merkbar nedgang i antall søkere, blant annet for sykepleiere og noen spesialiststillinger. I 2022 ble det tilsatt en ressurs som skal jobbe med strategisk rekruttering, for å bidra til å:

- Rekruttere nok arbeidskraft og riktig kompetanse
- Utvikle og beholde medarbeidere med rett kompetanse, tilpasset kommunens utviklings- og tjenestebehov
- Være en attraktiv arbeidsgiver med et solid omdømme

Det er også igangsatt et arbeid med helhetlig onboardingspraksis for alle kommunens virksomheter. Dette skal bidra til å utvikle og beholde medarbeidere med rett kompetanse. God onboarding skal også gjøre at medarbeidere blir raskere produktive og kan bidra i verdiskapningen. I tillegg skal det bidra til at medarbeideren føler seg trygg, og samtidig kan bidra med sin kunnskap og erfaring.

Kompetanseutvikling

Sarpsborg kommune skal ha kompetanse til å løse dagens oppgaver og møte framtidens utfordringer. Strategisk kompetanseplanlegging handler om at det er en rød tråd fra kommunens overordnede mål til den enkelte ansattes kompetanse og kompetanseutvikling. Sarpsborg kommune har i mange år satset på utdanningstilbud og tiltak for å heve kompetansen til fagarbeidernivå for egne ansatte. I 2022 har fire ansatte fullført «Fagbrev på jobb», som er en ordning hvor ansatte får mulighet til å ta fagbrev.

På bakgrunn av dagens rekrutteringsutfordringer og kompetansebehov, har det de siste årene vært jobbet med å øke høyskoleandelen. Det er blant annet igangsatt et arbeid for å motivere egne medarbeidere til å utdanne seg til sykepleier eller vernepleier, gjennom en stipendordning. Det er etablert et tettere samarbeid mellom regionale utdannings- og arbeidslivsaktører gjennom deltakelse i ulike nettverk og samhandlingsarenaer med høyskoler.

Sarpsborg kommune har siden 2017 benyttet KS læring som felles læringsportal. For å sikre strukturert og kvalitetssikret opplæring, har kommunen nå tatt i bruk modulen "kompetansepakker". I en kompetansepakke kan opplæring og kurs den ansatte skal ta samordnes, slik at både den ansatte og leder får en oversikt over fullføringsgrad.

Sarpsborg kommunes lærlingsatsing

I 2016 signerte ordfører en intensjonsavtale med daværende Østfold fylkeskommune om økning i antall læreplasser fra 1,5 per tusen innbyggere, til 2 per tusen innbyggere i egen

kommune. Pr. 31.12.2022 har Sarpsborg kommune 86 læreplasser, som tilsvarer 1,5 lærlinger pr. 1000 innbyggere (beregnet jfr. 59 000 innbyggere).

I årene før 2022 var det en økning i antall læreplasser. Selv om kommunen hadde om lag like mange læreplasser ved inntak i 2022 som i 2021, ble det totalt sett en nedgang i antall plasser. Dette er fordi noen lærlinger falt ut av ordningen etter inntak og oppstart. Økt antall læreplasser handler ikke isolert sett om økonomi til å lønne lærlinger/ lærekandidater eller veilederkapasiteten i organisasjonen. I enkelte kull er det færre kvalifiserte søkere, i tillegg til at det varierer hvor mange som slutter etter eget ønske. Derfor kan antall læreplasser bli mindre enn planlagt.

Det fleste lærlingene har fagbrev som mål, noen få lærekandidater har kompetansebevis som mål.

Pr. 31.12.2022 fordeler læreplassene seg slik:

Fagretning	Antall
Helsefagarbeider	48*
Barne- og ungdomsarbeider	31
Ernæringskokk	1
Brannforebygging	1
IKT servicefag	2
IKT drift	1
IKT utvikling	2
Totalt	86

Kommunens satsing på lærlinger er mangfoldig og inkluderende, det er en positiv utvikling som representerer Sarpsborg samfunnet. Prosjektene "Menn i helse" og lignende NAV-samarbeid har bidratt til økningen i antall læreplasser. Satsingen inkluderer nå voksne som står utenfor arbeidslivet. På denne måten har lærlingesatsingen begynt å inkludere voksne (ikke bare ungdom rett fra videregående) og også både etniske nordmenn og personer med innvandrerbakgrunn som står utenfor arbeidslivet. Arbeidsgiver er i gang med 6. kull av menn i helse, 3. kull av helsefag for minoritetsspråklige og 1.kull med renholdsoperatørfaget.

Omtrent halvparten av kommunens lærlinger får jobb i kommunen etter endt læretid og de fleste ansettes i små stillinger. I enkelte fag forekommer det ingen eller svært få ansettelser år etter år. I 2022 ble det ansatt 11 lærlinger i 100 % fast stilling i Sarpsborg kommune etter endt læretid.

Lederutvikling

Lederutviklingsprogrammet «Meg som leder 2020/2021» ble gjennomført med to løp, og avsluttet i april og mai 2022. Totalt 42 deltakere fullførte programmet.

Inkludering og praksisplasser

Sarpsborg kommune har gjennom flere år jobbet med å inkludere de som står utenfor arbeidslivet, med spesielt fokus på unge under 30 år. Arbeidspraksis skal gi verdiskapning for arbeidsplassen, synliggjøre Sarpsborg kommune som arbeidsgiver, og aktivt bidra til inkludering og mangfold på arbeidsplassene.

Målet med arbeidspraksis er å styrke den enkeltes mulighet til å komme ut i arbeid eller utdanning. Mange virksomheter opplever at det er verdifullt å hjelpe noen inn i eller tilbake til

arbeidslivet. De gir uttrykk for at det er positivt for arbeidsmiljøet, og at det også kan være med på å bygge omdømmet til virksomheten og kommunen.

Siden høsten 2017 har det vært jobbet systematisk med å koordinere, kvalitetssikre og øke arbeidet med praksisplasser i kommunen. Dette har gitt følgende resultater:

- Flere virksomheter som tar imot nå enn tidligere
- Økt inkluderingskompetanse
- Økt kvalitet på henvendelsene om arbeidspraksis til kommunen

Virksomheter tar kontakt med praksisplasskoordinator når de har arbeidsoppgaver som kan egne seg for en som trenger praksisplass

Type praksisplasser	2019	2020	2021	2022
Arbeidsmarkedsbedrifter og NAV	247	45	30	81
Elev / student	190	157	147	163
Språkpraksis	51	18	1	20
Sum	491	220	178	264

Kommunen samarbeider tett med NAV for å imøtekomme de ulike behovene som til enhver tid dukker opp. Blant annet tok 15 virksomheter imot ukrainske flyktninger, på språk- eller arbeidspraksis.

For å utvikle ordningen med arbeidspraksis i kommunen er det etablert et samarbeid med NAV om ordningen «på vei mot fagbrev». Tilbudet skal bistå unge arbeidssøkere som har falt utenfor det tradisjonelle skoleløpet og som trenger en praktisk tilnærming til opplæring. Tilbudet består av en kartlegging/avklaringsfase, målrettet arbeidspraksis, for så å gå over i et lærlingeløp. Målet er blant annet å øke rekruttering til yrker og lærefag der det er behov for mange fagarbeidere i fremtiden.

HMS, IA og arbeidsmiljøutvikling

IA-avtalen 2018-2022 ble i november forlenget med to år, etter enighet mellom partene sentralt. Målet med å redusere sykefraværet med 10 %, sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018 er uendret. For Sarpsborg kommune betyr dette at sykefraværet skal være redusert til 7,2 % innen utgangen av 2022.

For å redusere sykefraværet skal innsatsen rettes mot:

- forebyggende arbeidsmiljø. For å ha effekt må forebyggende arbeidsmiljøarbeid være kunnskapsbasert og rettet mot reelle behov på den enkelte arbeidsplass.
- de lange og/eller hyppig gjentakende sykefraværene. Innsatsen skal være kunnskapsbasert

Sykefraværet i Sarpsborg kommune har de siste årene hatt en negativ utvikling. Det totale sykefraværet i Sarpsborg kommune i 2022 var på 9,1 %, som er en økning med 0,4 prosentpoeng fra 2021 og over målet i IA avtalen.

- 2,0 % korttidsfravær som er en økning med 0,4 % poeng fra -21
- 7,4 % langtidsfravær som er en økning med 0,3 % poeng fra -21.

- Det totale fraværet utgjør 98 344 tapte dagsverk.
- I tillegg er det ca. 274 personer som er langtidssykemeldte utover ett år som ikke inngår i sykefraværstatistikken. 109 av disse er i delvis arbeid i kombinasjon med andre ytelser.

	2001	2010	2018	2019	2020	2021	2022
Sykefravær	9,5	9,2	8,0	8,0	8,5	8,7	9,1

*Tabellen viser prosentvis utviklingen i totalt sykefravær i Sarpsborg kommune fra 2001-2022

Ettvervirkningen av to år med pandemi har gjort seg synlig på mange arbeidsplasser i form av mange slitne ansatte og ledere som har stått i en svært krevende arbeidssituasjon over tid.

Tabellen under viser en oversikt over koronarelatert fravær i prosent og antall tapte dagsverk.

Koronafravær	Korttidsfravær		Langtidsfravær		Totalt	
	Prosent	Tapte dagsverk	Prosent	Tapte dagsverk	Prosent	Tapte dagsverk
Sarpsborg kommune	0,43 %	4550	0,24 %	2 510	0,67 %	7060
Samfunn	0,20 %	70	0,10 %	21	0,27 %	91
Helse og velferd	0,64 %	3 331	0,20 %	1065	0,84 %	4 396
Organisasjon	0,10 %	25	0,00 %	2	0,11 %	27
Oppvekst	0,19 %	644	0,40 %	1341	0,58 %	1 985
Teknisk	0,44 %	460	0,00 %	40	0,47 %	500
Tekn. og endring	0,15 %	20	0,30 %	41	0,46 %	61

Manglende registrering eller klassifisering kan skjule større andeler koronarelatert fravær.

Endrings- og omstillingsprosesser kan gi både positive og negative effekter for ansatte og organisasjon, men øker risikoen for helseplager. Usikkerhet, jobbstress, uklare roller eller nye krav og forventninger, mangel på opplevd kontroll i arbeidshverdagen er alle kjente risikoforhold for både sykefravær, frafall fra arbeidslivet og turnover. Når rammebetingelsene ute på arbeidsplassene endres, påvirker det mulighetene for å kunne tilrettelegge for de som har behov. Da øker også faren for at flere ikke lenger klarer å fortsette i sine stillinger. Trykket på å vurdere alternativt arbeid og omplassering øker stadig.

Ansatte utsettes oftere enn før for vold og trusler gjennom sitt arbeid. Utsatte yrkesgrupper er ansatte i helserelaterte yrker, barnehage og undervisning samt flere typer saksbehandlerstillinger. Risikoen er størst i arbeidssituasjoner med alenearbeid, arbeid med lav bemanning, mangelfull opplæring/kompetanse og der man jobber med mennesker i sårbare situasjoner. De enkelte arbeidsplasser har gjennom flere år hatt ulike tiltak rettet mot dette, fremover må det jobbes mer helhetlig og systematisk for å forebygge dette i hele organisasjon. Det er opprettet et underutvalg Vold og trusler som jobber med dette.

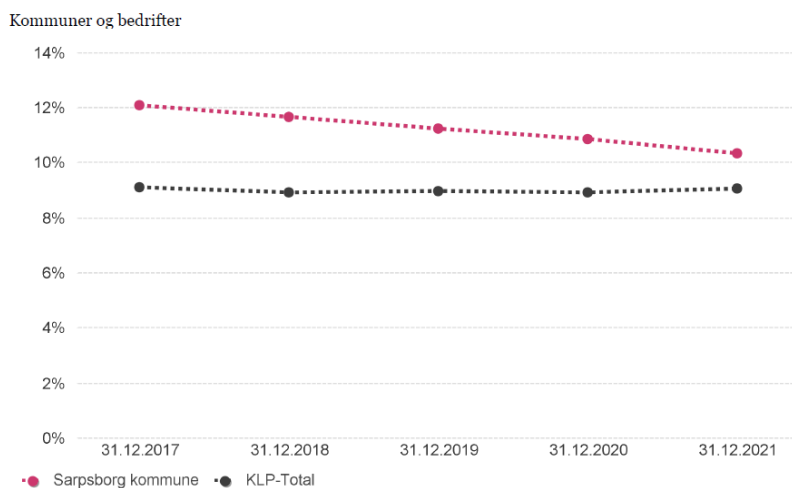
Forskning viser at en svært viktig faktor for å hindre sykefravær og ha et godt og helsefremmende arbeidsmiljø er at ansatte har en arbeidshverdag hvor de får tilstrekkelig opplæring, utvikling, tid til refleksjoner og debrifing. Med innsparingstiltak som påvirker bemanningen er det utfordrende for virksomhetene å finne tid og rom for dette.

Tall fra KLP viser at den positive utviklingen til overgang til uføre fortsatt er positiv. Det er fortsatt flest som går av med en gradert uføre som tyder på at det gjennom sykefraværsoppfølgingen avklares og arbeidsplassene legger godt til rette for at en kan fortsette i arbeid med sin *restarbeidsevne*.

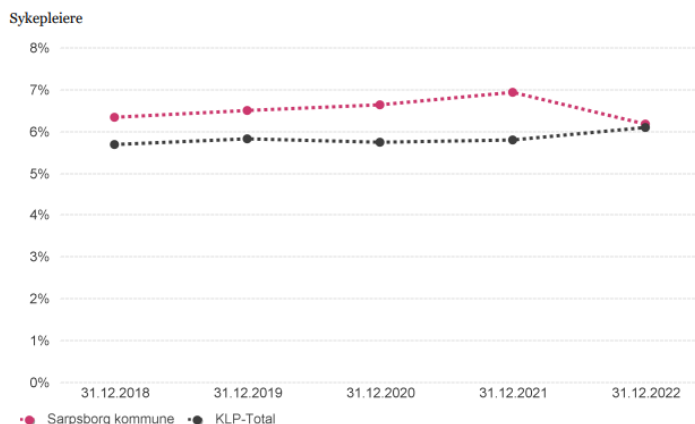
Samtidig ser vi en negativ utvikling på tilbakeføring til arbeid etter langtidssykemelding. Oppfølging og dialog er viktig for å fortløpende å kunne vurdere muligheter for å kunne komme tilbake i arbeid. Dette forutsetter at alle aktørene i sykefraværsoppfølgingen har både tid og de rette rammebetingelser for å kunne ivareta dette. I den tiden vi har vært gjennom registreres det at både legens og NAV sine muligheter til å bidra aktivt inn i dialogmøter osv. har vært begrenset. Ventetider på utredning og behandlingssløp oppleves ofte lange og virker også inn på når det kan være mulig å gå tilbake i arbeid.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Overgang uføre (helt og delvis KLP/SPK)	65	54	49	49	52	54
Tilbake i arbeid etter uføre (helt og delvis)	19	18	16	11	13	10

Uføreandel per årsverk

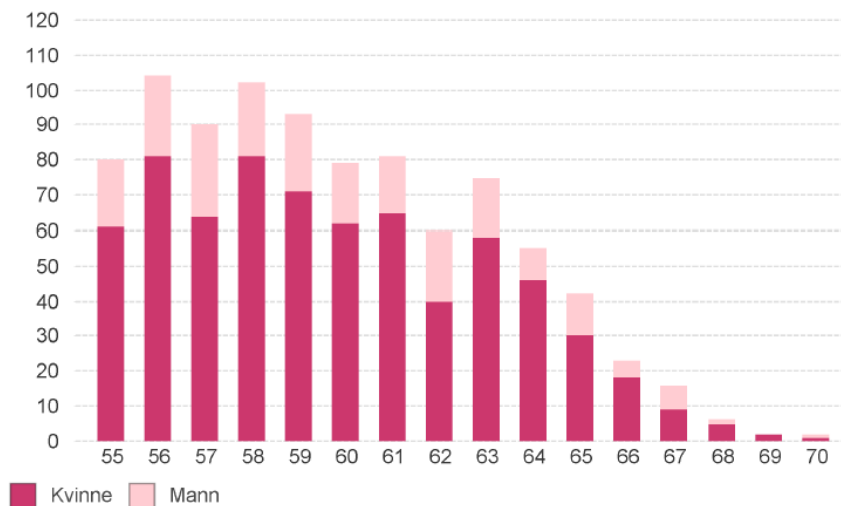
For sykepleiere som yrkesgruppe ser vi nå endelig en positiv utvikling i overgang til uføre. Siden dette er en yrkesgruppe virksomhetene opplever det spesielt utfordrende å rekruttere inn, er det viktig å inkludere det kunnskapsgrunnlaget som finnes på årsaker og forhold ved selve arbeidet som fører til tidlig frafall fra arbeidslivet, slik at forebyggende tiltak kan iverksettes.

Som et ledd i å sikre kompetanse og arbeidskraft i årene som kommer vil det bli vel så viktig å rette innsatsen mot tiltak for å *beholde* ansatte slik at disse kan stå i arbeid så lenge som mulig. Kommunens egne tall viser at gjennomsnittsalderen for fastansatte er 44,64 år og 1141 fast ansatte er i aldersgruppen 55+. Grafen under er hentet fra KLP, og viser aldersfordelingen for ansatte over 55 år.

Demografi +55 for Sarpsborg kommune

Kommuner og bedrifter

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Full AFP	29	36	15	23	35	33	61
Delvis AFP	11	12	22	21	18	13	14
Alderspensjon	52	42	30	43	40	49	20

Tabellen viser overgang til delvis eller full AFP og alderspensjon * tall fra KLP og SPK

Skader og HMS avvik

Det ble i 2022 registrert totalt 242 skader og 1554 HMS avvik. Sammenlignet med det som ble meldt inn i 20201 har antatt skader blitt redusert med 72 tilfeller. Årsaken til dette kan

være flere. Det er viktig å merke seg at det kan være noen feilkilder i rapporteringsgrunnlaget, på grunn av overgang til nytt registreringssystem i løpet av året. Det jobbes med å gjennomgå og kvalitetssikre rapportfunksjonene i det nye kvalitetssystemet.

Innmeldte HMS-avvik har hatt en betydelig økning sammenlignet med årene før fra 536 til 1554 tilfeller. Det er lagt inn betydelig arbeid med å løfte god avvikskultur, hvor ansatte oppfordres til å melde avvik. Dette gir grunnlag for kontinuerlig forbedringsarbeid for trygge og helsefremmende arbeidsplasser. Spesielt innen oppvekst registreres en økning i tilfeller som i hovedsak er rettet mot vold og trusler.

Skader/avvik	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Alvorlige skader	7	10	6	2	1	3
Skader totalt	253	300	229	266	314	242
HMS avvik	375	539	697	623	536	1 554

Medarbeiderundersøkelsen

Undersøkelsen ble første gang gjennomført i oktober 2016, og skal i utgangspunktet gjennomføres én gang per år. På grunn av korona-pandemien ble ikke undersøkelsen gjennomført i 2020. Resultatene er nokså stabile over tid og det er vanskelig å se noen utviklingstrender.

Faktorer	2017	2018	2019	2021	2022
Oppgavemotivasjon	4,4	4,3	4,3	4,3	4,3
Mestringstro	4,4	4,4	4,4	4,4	4,3
Autonomi	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Bruk av kompetanse	4,4	4,3	4,4	4,4	4,3
<i>Mestringsorientert ledelse</i>	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1
Rolleklarhet	4,5	4,5	4,5	4,5	4,4
Relevant kompetanseutvikling	4,0	3,9	4	3,9	3,8
Fleksibilitetsvilje	4,6	4,6	4,6	4,6	4,5
<i>Mestringsklima</i>	4,3	4,3	4,3	4,3	4,2
Nytteorientert motivasjon	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Snitt	4,4	4,3	4,4	4,4	4,3
Antall inviterte	4 694	4 720	4 717	5 027	5 069
Antall svar	3 413	3 855	3 832	3 922	3 910
Svarprosent	72,7	81,7	81,2	78	77

FÅRT- prisen

Sarpsborg kommunes innovasjon- og arbeidsmiljøpris, ble i 2022 gitt til Team Innbyggerdialog. Bakgrunnen var deres arbeid under pandemien hvor det fortløpende ble vurdert nye og innovative løsninger for å gjøre jobben og nå ut med informasjon ut til innbyggerne og internt i organisasjon. God medarbeiderinvolvering og ledelse, tett samarbeid med NAV sitt markedsteam for å sikre nok bemanning på de oppgaver som oppsto var en viktig del av kommunens koronahåndtering.

Mindre uønsket deltid og vikarbruk

Det har i 2022 vært gjennomført tre tiltak for å nå målet om mindre uønsket deltid og vikarbruk:

- 1. Gjennomføre årlige drøftinger om bruk av midlertidig og timelønnet arbeidskraft, sett opp mot behovet for kompetanse og mulighet for fast tilsetting og heltid. Tiltaket skal bidra til heltidskultur.**

Det er utarbeidet en prosedyre for gjennomføring av disse drøftingene. Før drøftingene gjennomføres, skal virksomhetenes HMS-team foreta en risikovurdering av bruken av midlertidige ansettelser og deltid. Drøftingene gjennomføres på virksomhetsnivå, med rapportering til arbeidsmiljøutvalget.

- 2. Styrke arbeidet med kommunens heltidskultur, herunder foreta kartlegging av uønsket deltid. Administrasjonsutvalget vil ha en sentral rolle i arbeidet.**

Undersøkelsen ble gjennomført i perioden mai-juli 2022. 1.518 av 1.678 deltidsansatte medarbeidere ble kartlagt. Av disse arbeidet 62,4 % frivillig deltid, mens 37,6 % arbeidet ufrivillig deltid. Andelen ufrivillig deltid varierte mellom de ulike faggruppene. Fagarbeiderne hadde høyest andel ufrivillig deltid, mens andelen var minst blant medarbeidere med utdanning på høyskolenivå.

Kommuneområde	Andel frivillig deltid	Andel ufrivillig deltid
Helse og velferd	59,8 %	40,2 %
Oppvekst	75,2 %	24,8 %
Teknisk	60,5 %	39,5 %
Samfunn	54,8 %	45,2 %
Alle kommuneområder	62,4 %	37,6 %

Kommuneområdene organisasjon og teknologi og endring har ingen medarbeidere med ufrivillig deltid og er derfor ikke inkludert i tabellen ovenfor.

- 3. Gjennomføre prosjekt årsturnus som et virkemiddel for å bidra til målet om heltidskultur og for å sikre nødvendig fagkompetanse.**

Årsturnus er et virkemiddel for mer heltid og økte stillinger, ved at arbeidstid og kjent fravær planlegges over 52 uker. Det er en helsefremmende turnusordning, hvor medarbeiderne har mulighet for tilpasninger i egen arbeidstid ut ifra helsemessige og sosiale behov. Med årsturnus kan leder planlegge fordeling av kompetanse og bemanning i et lengre tidsperspektiv, basert på brukernes ulike behov for tjenester og varierende driftsmessige behov.

Årsturnus har i 2022 vært benyttet i 20 team i kommuneområde helse og velferd. Cirka 700 medarbeidere tilsvarende cirka 465 årsverk har hatt årsturnus som gjeldende turnusordning.

På definerte gevinstområder er det i 2022 oppnådd følgende resultater:

Endringer i heltidsandel og gjennomsnittlig stillingsstørrelse: 37 flere medarbeidere jobber heltid i årsturnus. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse har økt fra 78,6 % til 81,4 % for medarbeidere med stillinger høyere enn 35 %.

Sykefravær: Det totale sykefraværet har økt med ett prosentpoeng fra 2021.

AML-brudd: Antall brudd på arbeidsmiljøloven har økt med 20 % fra 2021 til 2022, hovedsakelig grunnet økt sykefravær, vakante stillinger, nye brukere og endrede brukerbehov.

Totale lønnskostnader: Lønnskostnadene for arbeidsgiver har økt.

Bruk av vikar og variabel lønn: Redusert innleie av vikar og bruk av variabel lønn til inndekking av feriefravær.

Kjøp av tjenester fra vikarbyrå: Kostnadene til kjøp av tjenester fra vikarbyrå er redusert.

Medarbeidertilfredshet: 74 % av medarbeiderne er fornøyd eller svært fornøyd med årsturnus. 78 % foretrekker årsturnus framfor rullerende plan.

Ledertilfredshet: Et flertall av lederne er fornøyd med årsturnus og opplever positive effekter for drift, medarbeidere og brukere.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall deltidstillinger under 40 %	468	438	471	505	543	444
Andel deltidstillinger under 40 %	11,3 %	10,4 %	10,6 %	11,3 %	12,5 %	9,8 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse i SK	81,2 %	82,1 %	81,0 %	80,5 %	85,8 %	86,1 %

Mangfold og inkludering

Arbeidet med rullering av kommunedelplan for mangfold, inkludering og likeverd startet i 2022. Planen styrer blant annet aktiviteter på medarbeiderfeltet. For å være relevant for alle innbyggerne i kommunen, ønsker Sarpsborg kommune medarbeidere med ulik faglig, sosial, etnisk og geografisk bakgrunn.

Sarpsborg kommune skal gjennom holdningsarbeid og opplæring arbeide for et mangfold i arbeidsstyrken. Både arbeidsgivere, ansatte, verneombud og tillitsvalgte skal arbeide for å hindre diskriminering og trakassering. Planens handlingsdel legger vekt på at kommunen som en stor samfunnsinstitusjon og arbeidsgiver må gå foran som et godt eksempel i lokalsamfunnet. Bystyret sluttbehandler ny plan 15. juni 2023.

Likestilling

Dokumentet “Vi i Sarpsborg” er kommunens plattform for ledelse og medarbeiderskap. Plattformens tre satsingsområder er ledelse, medarbeiderskap og kompetanse. Det innebærer blant annet at Sarpsborg kommune skal rekruttere og utvikle medarbeidere i inkluderende felleskap, der man samtidig legger vekt på forebygging av frafall fra arbeidslivet. Medarbeiderne skal på ulike måter stimuleres til å yte sitt beste i arbeidet for innbyggere og brukere. Det ligger en forpliktelse til å bygge opp kunnskap og bevisstgjøring hos medarbeidere og ledere på hvilke forventninger og muligheter som ligger i lov og avtaleverk om mangfold og inkludering. Sarpsborg kommune skal:

- bestå av arbeidsmiljø der alle opplever likeverd
- ha en rekrutteringspraksis som sikrer mangfold – alle søkere skal behandles likeverdig
- ha en sammensetning av arbeidsstyrken som speiler mangfoldet i befolkningen
- gi personer med nedsatt funksjonsevne og/eller arbeidsevne likeverdige muligheter for rekruttering og kompetansebygging
- Den nye likestillings- og diskrimineringsloven gir Sarpsborg kommune en tydelig aktivitets- og redegjørelsesplikt. Der står det i § 24: «Offentlige myndigheter skal i all sin virksomhet arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering som nevnt i § 6. Plikten innebærer blant annet at offentlige myndigheter skal forebygge trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold og motarbeide stereotypisering.»

Kjønnsbalansen

I hovedtrekk viser sammensetningen kvinner/menn et typisk bilde for kommunal sektor, med en fordeling på ca. 80/20. Det er en svak økning i trenden fra tidligere år med økning i andel kvinner med fordeling 77,8 % / 22,2 %. Oversikten på de ulike fagområdene, viser at fordelingen følger tradisjonelle mønstre: Menn er sterkt underrepresentert innenfor barnehage og velferd, og overrepresentert på tekniske områder og noe på ledernivå.

Ansatte	2019			2020			2021			2022		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
Antall ans	3 436	974	4 410	3 494	985	4 479	3 403	948	4 351	3 520	1 005	4 525
Årsverk	2 730	842	3 465	2 753	852	3 605	2 868	864	3 732	2 977	918	3 895
Andel K/M	76,4 %	23,6 %		76,4 %	23,6 %		76,9 %	23,2 %		77,8 %	22,2 %	

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

Ledere etter	Ledere	Menn	Kvinner	Kvinneandel
Kjønn				
2019	Kommuneledelsen	5	2	28,5
	Virksomhetsledere	18	34	65,3
	Teamledere	55	135	71,0
2020	Kommuneledelsen	5	2	28,5
	Virksomhetsledere	20	33	62,3
	Teamledere	55	131	70,4
2021	Kommuneledelsen	4	3	42,9
	Virksomhetsledere	18	33	64,7
	Teamledere	55	128	70,0
2022	Kommuneledelsen	3	4	57,1
	Virksomhetsledere	17	36	67,9
	Teamledere	54	135	71,4

Arbeidstid/stillingsstørrelse

Deltid har også et klart likestillingsaspekt, og det arbeides aktivt i kommunen for å redusere andelen uønsket deltid. Bystyret vedtok i 2015 et handlingsprogram for heltid. Dette beskrives ytterligere i avsnittet om heltid – se foran. Antall stillinger i de to første kategoriene (deltid) synker, mens antallet øker i gruppen med den høyeste stillingsstørrelsen.

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse har fortsatt å øke også i 2022, til 86,1 %.

Medarbeidere fordelt på stillingsstørrelse og kjønn i kommunen			
	St.prosent	Kvinner	Menn
2019	0-39,99	391	79
	40-79,99	836	101
	80-100	2 234	768
	0-39,99	407	98
2020	40,79,99	818	111
	80-100	2 269	776
	0-39,99	448	95
2021	40,79,99	767	120
	80-100	2 188	733
	0-39,99	362	82
2022	40,79,99	671	101
	80-100	2 480	819

Likelønn

Gjennomsnitt lønn (i hele tusen kroner) etter utdanning per årsverk og kjønn i 2022:

Stillingsbetegnelse	Menn	Kvinner	Diff. i menns favør	Diff. i menns favør i %
Assistent	387	390	-3 000	-0,8
Fagarbeider	461	456	5 000	
Hjelpepleier/helsefagar beider	430	448	-18 000	-4,2
Sykepleier 7174	537	534	3 000	0,6
Ingeniør	621	586	35 000	5,6
Adjunkt, 7962,7963	586	591	-5 000	-0,9
Rådgiver	626	606	20 000	3,2
Teamledere alle	735	691	44 000	6,0
Teamledere skole	740	732	8 000	1,1
Virksomhetsleder 9451	899	902	-3 000	-0,3
Virksomhetsleder skole	869	866	3 000	0,3

Tabellen viser fastlønn for ulike yrkesgrupper. (Innbefatter ikke overtid eller tillegg for ubekvem arbeidstid.) Lønnsutviklingen for de store arbeidstakergruppene (kapittel 4 i tariffavtalen), er i hovedsak et resultat av sentralt fastsatt lønnsregulering, med identiske lønnsstiger for kvinner og menn. Dette utgjør ca. 90 % av arbeidsstokken. Lønnsforskjeller som oppstår i disse store gruppene skyldes i hovedsak alderssammensetning/ansiennitet og videreutdanning, og dermed bare i liten grad individuell lokal lønnsdannelse. I arbeidstakergruppene innenfor kapittel 3 og 5 i tariffavtalen, med full lokal lønnsdannelse, finner man fortsatt noen forskjeller i menns og kvinners lønn, men disse går i begge retninger.

Medarbeiderresultater 2022 fordelt per kommuneområde:

Kommuneområder	Samfunn	Helse og Velferd	Organisa sjon	Oppvekst	Teknisk	Teknologi og endring	Hele kommunen
Medarbeider- undersøkelsen	4,3	4,3	4,3	4,3	4,2	4,3	4,3
Total score							
Medarbeider- undersøkelsen Svarprosent	82 %	73 %	89 %	81 %	83 %	91 %	77 %
Sykefravær	6,4	9,9	4,7	9,3	7,6	5,3	9,1

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	81,9 %	80,0 %	96,3 %	93,7 %	96,7 %	95,7 %	86,1 %
Antall medarbeidere med stilling under 40 %	18	387	0	33	5	1	444
Antall midlertidig ansatte	6	92	2	126	3	4	233
Andel midlertidig ansatte av totalt ansatte	3,6 %	3,6 %	2,4 %	8,7 %	0,7 %	8,3 %	4,9 %
Andre sentrale nøkkeltall							
Antall årsverk	132	1 976	77	1 236	431	42	3 895
Antall ansatte	161	2 469	80	1 320	446	44	4 525
Andel kvinner	60,2 %	85,6 %	70,0 %	79,4 %	39,5 %	56,8 %	77,8 %

Mål

Medarbeider				
	Resultat			Ambisjon i perioden
	2020	2021	2022	
Mål: Attraktiv arbeidsgiver				
Antall søkere på stilling	8	23	20	> 15
Turnover	11,4 %	13,7 %	13,7%	< 10 %
Antall lærlinger	89	94	86	115
Antall praksisplasser	220	178	264	520
Tilsetting av lærlinger i faste, fulle stillinger etter endt læretid	2	9	11	5
Mål: Utviklende arbeidsmiljø				
Medarbeiderundersøkelsen – samlet resultat	I.D4,4	4,4	4,3	4,5
Mål: Redusert sykefravær				
Sykefravær totalt	8,5 %	8,7 %	9,1 %	< 7,2 %
Mål: Mindre uønsket deltid og vikarbruk				
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse	80,5 %	85,8 %	86,1 %	> 85 %
Antall medarbeidere med stilling under 40 %	505	543	444	< 400
Andel midlertidige ansatte ¹	7,9 %	5,3 %	4,9 %	< 4,0 %
Timelønn til ansatte, årsverk ²	319	332	313	< 250
Andel medarbeidere med fast 100 % stilling	56,3 %	55,6 %	59,6 %	> 60 %

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Vi i Sarpsborg – plattform for ledelse og medarbeiderskap i Sarpsborg kommune	
Hovedmål Ledelse: Sarpsborg kommune skal ha tydelige ledere som legger kommunens visjon og verdier til grunn i sitt arbeid.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Følge opp innovasjonsprogrammet gjennom felles samlinger hvor endring av arbeidsprosesser og gevinstrealisering er tema.	Pågående arbeid gjennom portefølje-avdelingen og bærekraft-tiltak
Gjennomføre årlige drøftinger om bruk av midlertidig og timelønnet arbeidskraft, sett opp mot behov for kompetanse og mulighet for fast tilsetting og heltid. Tiltaket skal bidra til heltidskultur.	Igang satt. Vedtatt rutine for gjennomføring

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

Styrke kommunens arbeid med heltidskultur, herunder foreta kartlegging av uønsket deltid. Administrasjonsutvalget vil ha en sentral rolle i arbeidet.	Gjennomført
Implementere revidert «Vi i Sarpsborg», med fokus på lederrollen og arbeidsgiverperspektivet	Revideringen er igangsatt, men utsatt behandling til vinteren 2024
Hovedmål Medarbeiderskap: Medarbeiderne i Sarpsborg kommune skal være engasjerte, profesjonelle og ansvarlige	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Gjennomgå kommunens struktur for samarbeid og medbestemmelse.	Igangsatt
Implementere revidert «Vi i Sarpsborg», med fokus på medarbeiderskap	Revideringen er igangsatt, men utsatt behandling til vinteren 2024
Hovedmål Kompetanse: Sarpsborg kommune skal ha kompetanse til å løse dagens oppgaver og møte framtidens utfordringer	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Øke inntaket av lærlinger til 2 per 1000 innbyggere.	Intensjonsavtale i tråd med økt inntak, men færre søkere enn tidligere.
Styrke markedsføring av kommunen som arbeidsgiver overfor de mest aktuelle utdanningsinstitusjonene, og samarbeide tettere med disse.	Pågående arbeid
Gjennomføre prosjekt årsturnus som et virkemiddel for å bidra til målet om heltidskultur og for å sikre nødvendig fagkompetanse.	Pågående
Gjennomføre prosjektet «Bærekraftige omsorgstjenester – pilot for gjennomgang av kompetanse i pleie- og omsorgstjenesten for å vurdere omfordeling av oppgaver mellom profesjonene».	Pågående
Starte et samarbeid med lokalt næringsliv og Inspiria om arbeids- og utdanningsmesse.	Ikke igangsatt
Utrede mulighet for å igangsette sykepleier-utdanning for egne ansatte i Sarpsborg kommune, herunder beregne økonomiske konsekvenser.	Igangsatt. Sak til behandling i 2023
Prioritere ressurser innenfor eksisterende lærlingebudsjett til å øke antall lærlinger innenfor virksomhetene i teknisk.	Arbeidet er igangsatt

Styringsdokumenter som er under arbeid eller igangsettes i perioden

Navn på styringsdokument	Forventet sluttbehandling	Status per 31.12.2022
Vi i Sarpsborg, revidering	2022	Igangsatt, behandling utsatt til 2024

ØKONOMI

Økonomisk oversikt etter art – drift § 5-6

	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter				
Rammetilskudd	2 053 608 292	1 871 502 000	1 916 502 000	1 965 905 160
Inntekts- og formuesskatt	1 803 094 628	1 790 540 000	1 624 540 000	1 643 539 974
Eiendomsskatt	251 778 834	251 000 000	248 000 000	248 321 977
Andre skatteinntekter	10 337 329	-	-	8 934 695
Andre overføringer og tilskudd fra staten	96 201 524	88 030 000	47 803 000	97 946 615
Overføringer og tilskudd fra andre	639 079 427	380 233 089	361 952 076	700 931 614
Brukerbetalinger	134 022 750	133 085 038	137 989 038	122 464 979
Salgs- og leieinntekter	523 868 075	467 526 296	465 326 296	436 468 487
Sum driftsinntekter	5 511 990 859	4 981 916 423	4 802 112 410	5 224 513 501
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	2 807 060 235	2 616 858 693	2 558 759 295	2 605 527 758
Sosiale utgifter	692 880 450	692 596 747	677 567 386	635 205 739
Kjøp av varer og tjenester	1 345 357 042	1 186 813 734	1 086 049 699	1 283 099 588
Overføringer og tilskudd til andre	372 568 437	243 831 352	241 461 294	387 774 563
Avskrivninger	248 500 356	245 000 000	245 000 000	238 333 390
Sum driftsutgifter	5 466 366 521	4 985 100 526	4 808 837 674	5 149 941 037
Brutto driftsresultat	45 624 338	-3 184 103	-6 725 264	74 572 464
Finansinntekter				
Renteinntekter	39 429 922	34 750 000	32 600 000	23 154 986
Utbytter	30 058 076	28 900 000	15 000 000	14 430 732
Sum finansinntekter	69 487 998	63 650 000	47 600 000	37 585 718
Finansutgifter				
Renteutgifter	113 239 365	110 502 500	97 902 500	76 120 333
Avdrag på lån	186 469 303	186 200 000	184 200 000	173 006 672
Sum finansutgifter	299 708 668	296 702 500	282 102 500	249 127 005
Netto finansutgifter	-230 220 670	-233 052 500	-234 502 500	-211 541 286
Motpost avskrivninger (note 4)	248 500 356	245 000 000	245 000 000	238 333 390
Netto driftsresultat	63 904 025	8 763 397	3 772 236	101 364 567
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	75 130 000	75 130 000	75 000 000	85 660 000
Avsetninger til bundne driftsfond	35 022 224	0	0	36 643 316
Bruk av bundne driftsfond	-47 088 664	-16 213 822	-12 851 764	-39 380 590
Avsetninger til disposisjonsfond	26 770 000	26 770 000	10 470 000	46 517 000
Bruk av disposisjonsfond	-25 929 534	-76 922 781	-68 846 000	-28 075 159
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	63 904 025	8 763 397	3 772 236	101 364 567
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-	-	-	-

Økonomisk resultat

I Økonomibestemmelsene i kommuneloven fremkommer det hva en årsrapport skal inneholde og hvordan årsregnskapet skal avsluttes. Nytt i bestemmelsene fra 2020 var at regnskapet skal avsluttes i balanse. Det betyr at et mindreforbruk avsettes til disposisjonsfond, og et eventuelt underskudd dekkes av disposisjonsfond for å komme i balanse. For 2022 viser regnskapsresultatet et mindreforbruk på 51 mill. kr som er satt av til disposisjonsfond.

Koronapandemi og krig i Europa

Utbruddet av koronaviruset i starten av 2020 har preget kommunesektoren også dette året, særlig starten på året. Kommunesektoren har stått i første linje i kampen for å stoppe smitten, og medarbeiderne har jobbet hardt for fortsatt å kunne levere gode tjenester til innbyggerne.

Regjeringen uttalte at kommunesektoren skulle bli kompensert merutgifter, mindreinntekter og skattesvikt gjennom året. En rapport om de økonomiske konsekvensene for pandemien var klar i september 2022. Samlet ble det anslått totale netto merutgifter til kommunen på 7,5 mrd. kr. Av de totale merutgiftene ble det estimert at om lag 2,2 mrd. kr kan relateres til KS-avtalen som ble inngått med arbeidstakerorganisasjonene for å øke kompensasjonen til overtid og merarbeid.

Kompensasjonen til kommunene kom sent på året og fordelte seg mellom innbyggertilskudd og skjønnsmidler. For 1. halvår rapporterte Sarpsborg kommune inn 123,3 mill. kr. Kommunen ble kompensert med 106,5 mill. kr. Samlet for 2022 er det rapportert inn 132 mill. kr fra virksomhetene.

I tillegg til at det var koronarestriksjoner i begynnelsen av året, brøt det også ut krig i Europa. Russland angrep Ukraina, og det har gitt store økonomiske konsekvenser i store deler av verden. Råvareprisene har økt betydelig og utgifter til energi har steget betydelig.

I 2020 falt rentenivået til et historisk lavt nivå. På slutten av 2021 kom den første av flere varslede renteøkninger og i 2022 har renten fortsatt å stige. Det er varslet at den vil fortsette å stige også i 2023.

Norsk økonomi i 2022

Kommunenes og fylkeskommunenes skatteinntekter økte med over 12 prosent eller 30 mrd. kr fra 2021 til 2022. Dette står i sterk kontrast til det opprinnelige skatteanslaget for 2022 som la til grunn en nedgang på 2,5 % eller 6 mrd. kr. Skattevekst utover skatteanslaget som blir lagt frem i statsbudsjettet har nesten vært regelen de siste 10 årene. Det er positivt, men det gjør det krevende for en lavinntektskommune å rapportere på den samlede økonomiske statusen gjennom året. November er en stor skattemåned og først i desember blir konsekvensene av november måned kjent. I 2022 ble det kjent i desember at skatteinntekt for Sarpsborg kommune ville bli med 86 mill. kr høyere enn tidligere beregnet. Det er særlig inntektsåret 2021 som gir utslag for merskatteinntekter i 2022. Det er to forhold som forklarer det. Skatteanslaget for 2021 ble utarbeidet på et tidspunkt hvor effekten av korona var usikker og en tok høyde for lavere aktivitet. I ettertid har det vist seg at aktiviteten var høyere. Det andre er at skatteopplegget for 2022 ble endret. Gjennom statsbudsjettet ble det besluttet å øke utbytteskatten fra 2022. Dette medførte at mange tok ekstraordinært utbytte i 2021. Økte uttak av utbytter i 2021, kombinert med blant annet lave renter og dermed også

lave rentefradrag, medførte også at kommunenes andel av samlet skatt fra personlige skatteyttere ble undervurdert. Dette resulterte i at kommunene fikk justert opp skatteinngangen for 2021 i 2022.

Krisene de siste årene har kommet etter hverandre. Selv om pandemien enda ikke er over, er det krigen i Europa, energisituasjonen og matvareprisene som har hatt fokus i 2022. Arbeidsledigheten har i andre halvår 2022 vært så lav som 1,6 prosent, eller 0,5 prosentpoeng lavere enn rett før pandemien. Samtidig har antall ledige stillinger vært rekordhøyt. Situasjonen i arbeidsmarkedet rettferdiggjør at økonomien kan beskrives som å være i høykonjunktur.

Netto driftsresultat

Brutto driftsresultat og netto driftsresultat er to sentrale resultatbegrep. Brutto driftsresultat forteller om det økonomiske resultatet av kommunens ordinære driftsvirksomhet før man tar hensyn til finansposter. Netto driftsresultat er et begrep innenfor kommunal økonomi og oppgis vanligvis som prosent av brutto driftsinntekter. Netto driftsresultat viser resultatet av kommunens ordinære løpende drift for ett enkelt år.

I handlingsplan 2022 - 2025 med årsbudsjett 2022 er det en ambisjon at netto driftsresultat skal være på minst 1,75 %. Kommunesektorens organisasjon (KS) har anbefalt et nivå for netto driftsresultat for kommunesektoren på 1,75 % for å kunne opprettholde en sunn og robust økonomi. Dette skal gi rom for å kunne avsette midler til fond (sparing) som buffer mot fremtidige svingninger i driftsinntektene eller dekke uforutsette utgifter, slik at tjenestene blir minst mulig berørt på kort sikt.

Oversikten nedenfor viser netto driftsresultat de siste fem årene:

Nøkkeltall	2018	2019	2020	2021	2022
Netto driftsresultat	26,0	54,5	58,8	101,4	63,9
Sum driftsinntekter	4 270	4 566	4 762	5 224,5	5 512,0
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	0,6 %	1,2 %	1,5 %	2,4 %	1,2 %
Årsresultat	30,9	21,6	64,8	74,3	51,0

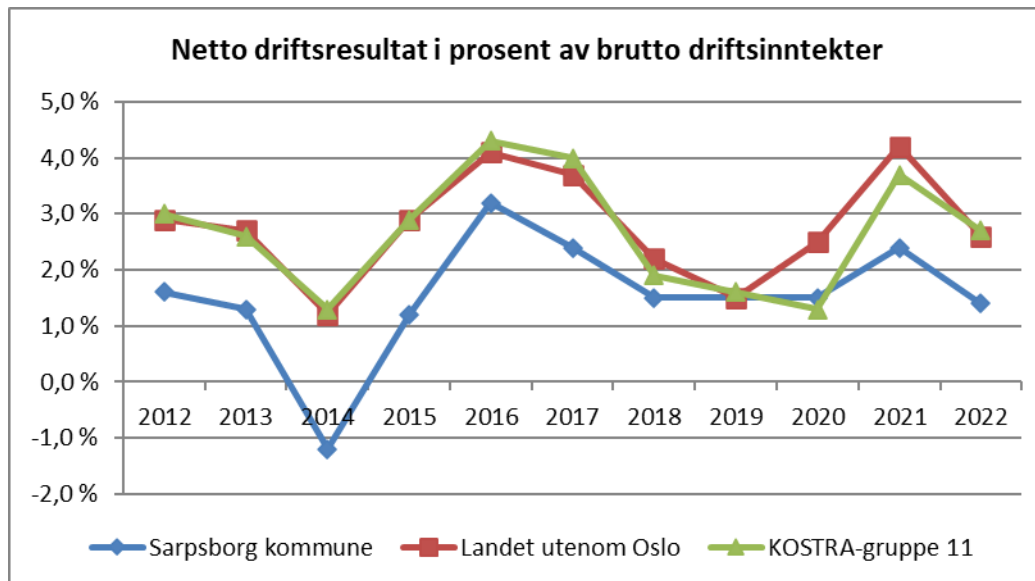
Netto driftsresultat for Sarpsborg kommune i 2022 ble 1,4% på konsernnivå. Oppdaterte tall fra SSB for 2022 viser at gjennomsnittet for landet, med unntak av Oslo, var på 2,6 %. For KOSTRA gruppe 11³ ble tallet 2,7 %.

Sarpsborg kommunes netto driftsresultat er det svakeste siden 2018. I 2022 har det gjennom året vært gjennomført budsjettendringer for å styrke rammen til virksomhetene. I både 2020 og 2021 ble virksomhetene tilført midler for å dekke merutgifter til korona. I 2022 har ikke dette blitt justert da det først i desember ble kjent hvor mye kommunen ble kompensert med.

Figuren under viser at netto driftsresultat for Sarpsborg kommune svinger i takt med Kommune-Norge for øvrig. Endringer i kommuneøkonomien har i stor grad vært sammenfallende med den økonomiske utviklingen nasjonalt og internasjonalt. Det svake resultatet i 2014 skyldtes i første rekke svikt i skatt og rammetilskudd, lavere statlig tilskudd

³ KOSTRA gruppe 11 erstatter tidligere KOSTRA gruppe 13 fra 2020. Kostra gruppe 11 er kommuner med 45 000- 75 000 innbyggere.

til ressurskrevende tjenester enn budsjettet og økt tilskudd til ikke-kommunale barnehager. Svikten i skatteinntangen skyldtes i hovedsak betydelig nedgang i oljeprisen. Dette medførte en klar forverring av netto driftsresultat for både Sarpsborg og landet for øvrig.

Kilde: SSB, KOSTRA Nøkkeltall

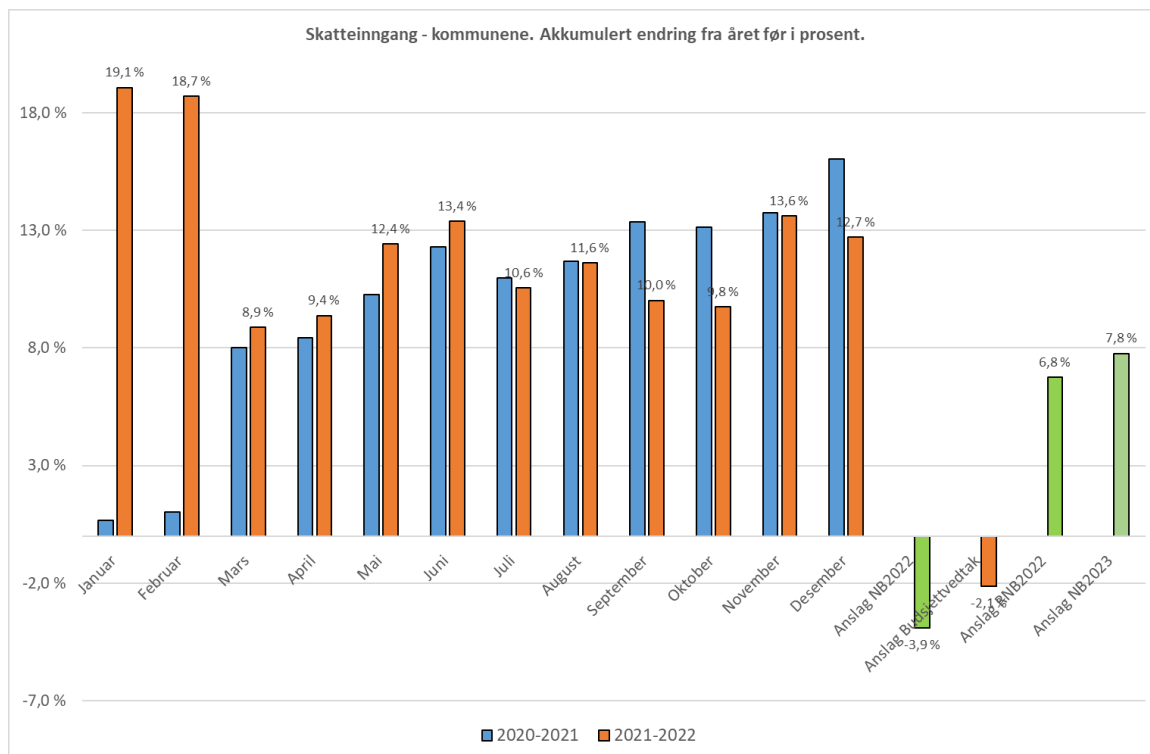
Frie inntekter og finansielle poster

Skatt på inntekt og formue

Skatt på inntekt og formue inklusiv naturressursskatt⁴ utgjør 1.813,4 mill. kr i 2022, dette er en økning på hele 169,9 mill. kr (10,3 %) fra 2021. Skatteinntektene i 2022 ble 23 mill. kr høyere enn revidert budsjett.

Ulikheter i skatteinntekter kommunene imellom utlignes delvis gjennom inntektsutjevningen i inntektssystemet for kommuner, med utbetaling over rammetilskuddet.

⁴ Naturressursskatten utgjør 8,7 mill. kr for 2020 og inngår i budsjettpost for inntekt- og formuesskatt

Skattetallene fra SSB viser at kommunene fikk inn 220,8 mrd. kroner og fylkeskommunene 44,6 mrd. kroner i skatteinntekter i løpet av 2022. Dette er 9,7 mrd. kroner høyere for kommunene og 1,8 mrd. høyere for fylkeskommunene enn anslaget fra Nasjonalbudsjettet for 2023. Fjorårets skatteinnteg i kommunesektoren ligger samtidig hele 38,5 mrd. kroner høyere enn anslaget fra Nasjonalbudsjettet for 2022. Av dette ble 14 mrd. kroner trukket inn etter behandlingen av revidert Nasjonalbudsjett.

Rammetilskudd

Gjennom inntektssystemet kompenseres kommunene for ulikheter i utgiftsbehovet etter fastsatte kostnadsnøkler for de viktigste tjenestene, samt inntektsutjevning for ulikheter i skatteinnteg. Rammetilskuddet i 2022 utgjorde 2.053,6 mill. kr. Dette er 87,7 mill. kr mer enn året før, økningen var dermed på 4,5 %. Av rammetilskuddet er 106,5 mill. kr overføringer gitt med bakgrunn i koronasituasjonen. Det ble gitt som innbyggertilskudd og skjønnsmidler.

Samlet rammetilskudd og skatteinntekter utgjorde 205 mill. kr mer enn revidert budsjett, og 326 mill. kr mer enn opprinnelig budsjett.

Skatt på eiendom

Samlet skatt på eiendom utgjorde 251,8 mill. kr, noe som er 0,7 mill. kr mer enn budsjettet..

Statlige tilskudd og overføringer

Budsjettet statlig refusjon for ressurskrevende tjenester var opprinnelig 95 mill. kr i 2022. I løpet av året har budsjettet blitt oppjustert med 2,3 mill. kr.

Det er i 2022, etter gjeldende regler for statlig refusjon til ressurskrevende tjenester,

inntektsført et estimat på 102 mill. kr. Beløpet blir først endelig stadfestet i 2023. Totalt er det i 2022 bokført merinntekter på 4,7 mill. kr i forhold til revidert budsjett.

Statstilskudd for bosetning av flyktninger i 2021 utgjorde 84,7 mill. kr, dette er 8,1 mill. kr mer enn budsjettert.

Finansinntekter og -utgifter

Kommunens netto finansutgifter er 4,3 mill. kr lavere enn opprinnelig budsjett.

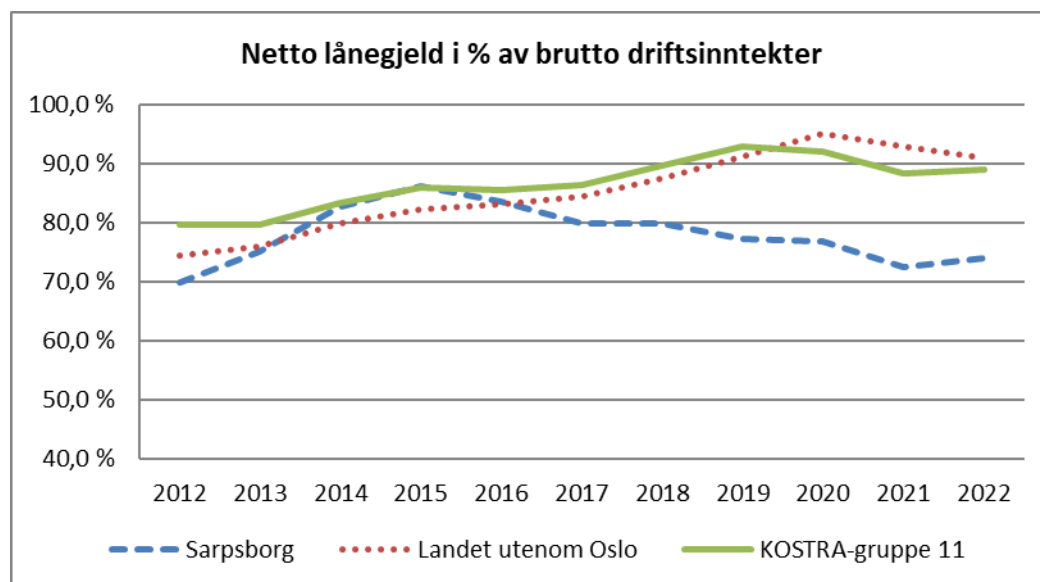
Finansinntektene er 21,9 mill. kr høyere enn budsjettert og skyldes i hovedsak høyere utbytte fra Østfold Energi AS og høyere renteinntekter enn forventet. Finansutgiftene er 17,6 mill. kr høyere enn budsjettert og skyldes i hovedsak økte renteutgifter som følge av høyere rente enn budsjettert. Det vises for øvrig til egen finans- og gjeldsporteføljerapport for 2022. Rapporten blir behandlet i bystyret i mai 2023.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (gjeldsgraden) er et uttrykk for hvor stor gjeldsbelastning kommunen har i forhold til sine inntekter. Diagrammet på neste side viser utviklingen i netto lånegjeld i forhold til kommunens samlede driftsinntekter siden 2009⁵.

Ved behandlingen av handlingsplan for 2022 – 2025 vedtok bystyret at renteeksponert gjeld ikke skal overstige 52 %.

Netto lånegjeld (konsern) i forhold til kommunens driftsinntekter i 2022 var på 74,0 %, tilsvarende var det 72,6 % i 2021. Sarpsborg kommune har ved utgangen av 2022 en netto lånegjeld som er lavere enn både KOSTRA gruppe 11 hvor tallet var 89,0 % og gjennomsnitt for landet utenom Oslo hvor tallet var 93,1 %.

Kilde: SSB, KOSTRA nøkkeltall

⁵ Tallene gjelder for kommunen som konsern, dvs. kommunen inklusiv kommunale foretak og andel av interkommunale selskaper.

Deler av kommunens finanskostnader dekkes gjennom statlige tilskuddsordninger (rentekompensasjon) og gjennom gebyrfinansierte investeringer innenfor vann, avløp, renovasjon og feiing, men dette gjelder også for andre kommuner.

Norske kommuner har høy kredittverdighet og har etter staten og statsforetak de beste lånebetingelsene i kredittmarkedet. Kommunen kan derfor normalt plassere midler innenfor rammen av reglene i finansreglementet om plassering av kortsiktig likviditet til en høyere rente enn det kommunen betaler på sine innlån.

Lånegjeld

Tabellen under viser en del sentrale nøkkeltallene knyttet til kommunens lånegjeld.

Nøkkeltall (beløp i mill. kr)	2022	2021	Renteeksponert gjeld (beløp i mill. kr)	2022	2021	Endring
Total investeringsgjeld	4 204	3 869	Brutto driftsinntekter	5 512	5 225	
Vektet gjennomsnittrente	2,54 %	1,80 %	Samlet lånegjeld	5 342	4 915	427
Rentebindingstid	0,40 år	0,70 år	- lån til vann, avløp og renovasjon	1 456	1 204	252
Rentebinding under 1 år	84,5 %	83,2 %	- lån med rentekompensasjon	189	211	-22
Kapitalbinding	18,4 år	9,1 år	- videreutlån	1 137	1 046	91
Kapitalbinding under 1 år	38,1 %	37,2 %	- ubrukte lånemidler	300	285	15
			Renteeksponert gjeld	2 260	2 169	91
			I prosent av brutto driftsinntekter	41 %	42 %	
			Fast rente	650	650	0
			Rentesensitivitet (1 %-poeng økning)	16,1	15,2	

Ved utgangen av året hadde kommunen investeringslån på om lag 4,2 mrd. kr. Vektet gjennomsnittrente er gått en del opp siden 2021 og var i 2022 på 2,54 %. Kommunen har en rentebinding på 650 mill. kr som løper frem til februar 2025. Utover det løper all gjeld med flytende rente. Kapitalbindingen har økt betydelig siden 2021 og skyldes at budsjettert låneopptak for 2022 er tatt opp med 40 års løpetid. I tillegg er obligasjonslån på 400 mill. kr som hadde forfall i 2022 refinansiert med 40 års løpetid.

Renteeksponert gjeld økte med 91 mill. kr fra 2021 til 2022 og var på om lag 2,26 mrd. kr ved utgangen av året. Kommunen har sikret 650 mill. kr av denne gjelden. Rentekostnaden ville økt med om lag 16 mill. kr ved en renteoppgang på 1 %-poeng. Ved årsskiftet hadde kommunen innskudd i bank på 648 mill. kr. Renteinntekten ville økt med om lag 6,5 mill. kr ved en renteoppgang på 1 %-poeng.

Fondsbeholdninger

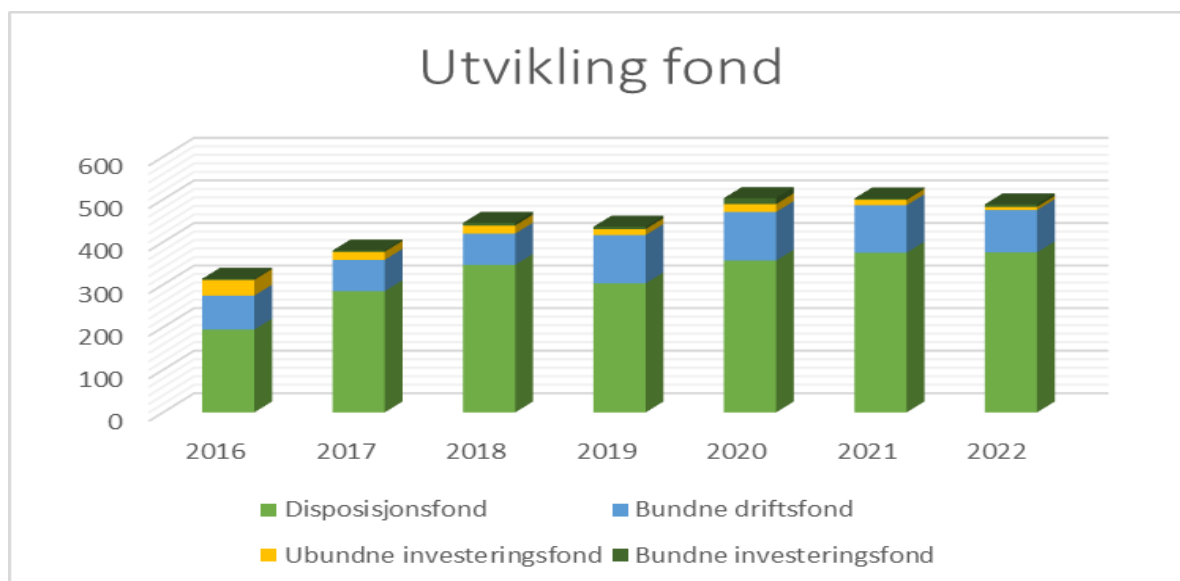
Fond er regnskapsmessige avsetninger i tidligere eller inneværende regnskapsår til egenfinansiering av investeringer eller dekning av driftsutgifter i kommende budsjettår. Kommunens fondsbeholdning kan deles i fire; bundne og ubundne driftsfond og bundne og ubundne investeringsfond. Ubundne driftsfond (disposisjonsfond) kan brukes til både drifts- og investeringsformål. Bundne fond er midler avsatt til bestemte drifts- eller investeringsformål. Størrelsen på fondsbeholdningen sier noe om den økonomiske handlefriheten i kommunen.

Deler av kommunens disposisjonsfond er bevilget til investeringsprosjekter som er under realisering eller forventes å bli realisert i løpet av de nærmeste årene.

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

Fondsbeholdninger (tall i 1000 kr)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Disposisjonsfond	194 618	284 963	346 598	303 076	356 629	375 071	375 911
Bundne driftsfond	79 754	73 462	60 255	113 565	114 243	111 506	99 440
Ubundne investeringsfond	36 905	18 899	18 899	13 899	18 379	12 906	7 406
Bundne investeringsfond	2 610	3 045	6 257	5 628	14 328	3 222	6 088
Sum fond	313 887	380 369	432 009	436 168	503 579	502 705	488 845

Disposisjonsfondet utgjør per 31.12.2022 375,9 mill. kr, som er en økning på 0,8 mill. kr fra 2021. Av de 375,9 mill. kr på disposisjonsfond er det om lag 326 mill. kr som ikke er formålsbestemt. Det tilsvarer 5,9 % av brutto driftsinntekter, måltallet er fastsatt til 4 %.

Fra 2015 og frem til i 2021 har disposisjonsfondet blitt styrket. Det var liten økning i disposisjonsfondet i 2022. I 2022 er det blant annet bruk av disposisjonsfond til finansiering av biblioteket.

Økonomisk resultat per kommuneområde

Kommuneområde	Tall i 1 000 kr				
	Regnskap 31.12.2022	Rev. Budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %	Faktiske koronakostnader /tap av inntekt
Helse og velferd	2 093 860	1 974 342	-119 518	-6,1 %	100 032
Oppvekst	1 275 010	1 211 937	-63 073	-5,2 %	26 466
Samfunn	117 555	112 088	-5 467	-4,9 %	2 033
Organisasjon	128 290	135 078	6 788	5,0 %	476
Teknisk	342 980	329 405	-13 575	-4,1 %	2 400
Teknologi og endring	69 553	68 471	-1 082	-1,6 %	518
Kommunedirektør	12 861	13 162	301	2,3 %	82
Sum	4 040 109	3 844 483	-195 626	-5,1 %	132 007

Samlet sett har kommuneområdene et merforbruk på 195,6 mill. kr i 2022 i forhold til reviderte budsjettrammer. Resultatet per kommuneområde er omtalt i egne kapitler.

Vesentlige budsjettavvik

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Rammetilskudd	2 053,6 mill. kr	1 871,5mill. kr	182,1 mill. kr
Refusjon sykepenges	132,9,3 mill. kr	86,6 mill. kr	46,3 mill. kr
Refusjon foreldrepenger	46,5 mill. kr	31,6 mill. kr	31,6 mill. kr
Refusjoner staten	274,7 mill. kr	147,9 mill. kr	126,7 mill. kr
Vikartjenester	14,8 mill. kr	0,1 mill. kr	14,7 mill. kr
Refusjon mva høy sats	92,1 mill. kr	60,4 mill. kr	31,7 mill. kr
Faste tillegg	181,9 mill. kr	149,8 mill. kr	32,1 mill.kr
Lønn vikar	235,2 mill. kr	159,8 mill. kr	75,4 mill. kr
Lønn ekstrahjelp	49,5 mill. kr	10,9 mill. kr	28,6 mill. kr
Lønn overtid	50,9 mill. kr	11,9 mill. kr	39,0 mill. kr
Bruk av disposisjonsfond	25,9 mill. kr	76,9 mill. kr	51,0 mill. kr
Bruk av bundne fond	47,1 mill. kr	16,2 mill. kr	30,8 mill. kr

Det er et avvik på nærmere på frie inntekter. Gjennom året er overføringene fra staten økt gjennom skatt- og rammeoverføringer.

Det er et stort avvik på refusjoner fra staten. Sarpsborg kommune tok over ansvaret for Nedre Glomma Bypakke i 2019. Midler som ikke var benyttet ble satt av på fond ved årets slutt i 2019. For 2021 er det ikke lagt inn budsjett for Bypakka Nedre Glomma. Inntekter kommer gjennom overføringer fra staten og egne fondsavsetninger fra bundne fond. I 2022 ble det inntektsført 79,8 mill. kr i overføringer fra staten. Det er benyttet om lag 4,4 mill. kr fra bundet fond avsatt tidligere år. Siden det ikke er lagt inn budsjett for 2022 er det et stort avvik mellom budsjett og regnskap.

Det er en merinntekt på sykelønnsrefusjon og foreldrepermisjon. Merforbruk for overtid, ekstrahjelp, vikar og overtid. KS avtalen ble inngått for de fire månedene for å håndtere korona. Det har medført økt utgifter til overtid. Samtidig er det satt inn vikarer ved sykdom.

Det er et merforbruk på kjøp av vikartjenester. Dette avviket gjelder i hovedsak innenfor helse- og velferd. Det er utfordringer med å rekruttere sykepleier og det medfører et økt kjøp fra eksterne leverandører.

Det er i 2022 mottatt mer enn budsjettert i momsrefusjon med tilhørende kostnad enn budsjettert. Avviket inngår i postene overføring og tilskudd til/fra andre.

Avvik på bruk av disposisjonsfond gjelder strykninger på grunn av mindreforbruk. Det er avvik på bruk av bundne fond som skyldes at statstilskudd som er satt av tidligere år ikke blir budsjettert. I tillegg til bundne fond til Bypakka er det et større bruk av fond som gjelder boligtilskudd som ikke er budsjettert.

Det er avvik på 329,1 mill. kr i investering i varige anlegg. Dette skyldes at fremdriften på en rekke investeringer er forsinket. Utgiften vil derfor først komme på ett senere tidspunkt. Bruk av lån er lavere som en konsekvens av dette. Det samme gjelder tilskudd fra andre. Merverdiavgiftskompensasjonen ble i 2022 10,5 mill. kr mer enn budsjettert. Merinntekten henger direkte sammen med kapitalflyten til investeringsporteføljen for de prosjekter det kan kreves kompensasjon for. Årsaken til merinntekten er derfor at en større andel investeringsutgifter enn forutsatt i budsjett har blitt bokført i 2022. Beløpet blir benyttet til å redusere fremtidige låneopptak.

Garantier

Kommunen hadde per 31.12.21 stilt garantier for 250,1 mill. kr. I løpet av året ble det innløst garantier for 25,2 mill. kr. Største delen gjelder for Borg Havn IKS. Der kommunen har stilt garantier på 214,1 mill. kr.

Andre forhold

Det er påløpt utgifter for kjøp av tjenester i barnevernet i 2022 som først kommer til utbetaling i 2023, og som ikke er regnskapsført i 2022. Utgiften er på om lag 15,5 mill. kr. Dette er en periodiseringsfeil som har oppstått for noen år tilbake. Kommunedirektøren foreslår at det korrigeres for dette. Det innebærer at virksomhet barnevern får en økt utgift i 2023, ved at regnskapet blir belastet med kjøp av tjenester for fem kvartaler.

Finansielle måltall

Finansielle måltall økonomi		
MÅL: God kommuneøkonomi	Resultat 2022	Måltall
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,2 %	1,75 %
Samlet avsetning i budsjettet av brutto driftsinntekter	0,1 %	0,50 %
Andel gjeld som belaster driften i prosent av brutto driftsinntekter	41 %	< 52 %
Egenfinansiering av investeringsporteføljen ekskl. VARF per økonomiplanperiode av netto investeringsbehov.	Budsjettmåltall	10 %
Udisponert disposisjonsfond av brutto driftsinntekter	5,9 %	> 4 %
Årlig avsetning til investeringer av brutto driftsinntekter	0,22 %	0,25 %

Kommunedirektørens internkontroll

Kommunedirektøren skal i henhold til kommunelovens § 25-1, sørge for at kommunen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at denne er gjenstand for betryggende kontroll.

Avvik

I kommunens kvalitetssystem skal alle avvik og skader på ansatte i Sarpsborg kommune registreres. Et avvik er definert som brudd på lov, forskrift, rutiner, prosedyrer og andre myndighetskrav. I 2022 ble det registrert totalt 3637 avvik.

Informasjonssikkerhet

Krigen i Ukraina har også påvirket informasjonssikkerhet i kommunen, spesielt innen det digitale domenet. Med bakgrunn i økt og endret trusselbilde har Kommunal- og

distriktsdepartementet (KDD) og Kommunesektorens organisasjon (KS) vært veldig tydelige med anbefalte tiltak for økt sikkerhet, og Statsforvalteren i Oslo og Viken har bedt kommunen sjekke sine beredskapsplaner for utfall av digitale tjenester. Dette har preget en del av arbeidet og investeringer innenfor informasjonssikkerhetsområdet.

Det har ikke vært noen alvorlige hendelser 2022, men en økning i forsøk og angrep mot kommunens digitale infrastruktur. Det er også registrert en tendens til mer målrettet og avanserte trusler.

Totalt er det registrert 75 avvik innenfor kategorien informasjonssikkerhet og personvern, noe som er en økning fra 44 året før. Det antas at det er en del underrapportering på avvik, noe det jobbes med å forbedre.

Kommunerevisjonens oppfølging av forvaltningsrevisjonen av informasjonssikkerhet gjennomført i 2020, ble avsluttet i mai 2022 med konklusjon om at anbefalte tiltak etter revisjon var fulgt opp og avvik var lukket.

Personvern

Etterlevelse av personvernregelverket er en stor oppgave for alle kommuner, og dette gjelder også Sarpsborg. Kommunen behandler personopplysninger om sine innbyggere fra vugge til grav, og EU's personvernforordning som ble norsk lov i 2018 stiller en rekke krav til kommunen som behandlingsansvarlig. Helt sentralt er ansvarlighetsprinsippet som dette lovverket baserer seg på: Kommunen er behandlingsansvarlig, og må kunne dokumentere at forpliktelsene i regelverket er oppfylt.

Spennet i forpliktelser er stort, og personvernet er under press fra mange hold. Eksempelvis gir kunstig intelligens (AI) teknologien uante muligheter. Kommunen skal følge teknologiutviklingen, men samtidig være bevisst på hva dette betyr for personvernet for den enkelte og hvilke etiske dilemmaer det kan medføre.

Samtidig skal de lokale oppgavene håndteres; å ha en oppdatert oversikt over alle behandlinger av personopplysninger som skjer i regi av kommunen er krevende, men nødvendig. En annen sentral forpliktelse er å gjennomføre risikovurderinger og iverksette passende tekniske og organisatoriske tiltak. I 2022 er det registrert ett sikkerhetsbrudd som er meldt til Datatilsynet. Dette førte ikke til sanksjoner fra tilsynsmyndighetene. Det jobbes kontinuerlig med tiltak for å øke bevisstheten hos ansatte om hva som er avvik innenfor personvern og informasjonssikkerhet, og at disse avvikene registreres i kvalitetssystemet.

Interne revisjoner

I Sarpsborg kommune gjennomføres det både interne og eksterne revisjoner, og det gjennomføres prosjekter for å forbedre internkontrollen i hele organisasjonen.

Type internrevisjon	Virksomhet/team	Konklusjon:
Informasjonssikkerhet og personvern	Virksomhet kultur	Forbedringsområder avdekket generelt på revisjonene er manglende risikovurderinger, avvikskultur og avviksforståelse.
Informasjonssikkerhet og personvern	Virksomhet boveiledning Skjeberg	
Informasjonssikkerhet og personvern	Virksomhet Tindlund Ungdomsskole	

--	--	--

Forvaltningsrevisjoner

Østre Viken kommunerevisjon IKS gjennomfører revisjoner på vegne av kontrollutvalget. Kontrollutvalgets aktivitet er beskrevet i kontrollutvalget årsmelding. I 2022 ble følgende forvaltningsrevisjonsrapporter behandlet i bystyret:

Tilsynsmyndighet:	Tilsynet gjelder:	Konklusjon:
Østre Viken kommunerevisjon IKS	PS 70/22 Byggesak	Tre anbefalinger med underpunkter. Oppfølgingsrapport skal legges frem for bystyret i 2023.
Østre Viken kommunerevisjon IKS	PS 40/22 Kvalitet i pleie og omsorgstjenestene for tjenesteyting	12 anbefalinger i rapporten. Oppfølgingsrapport skal legges frem for bystyret i 2023.
Østre Viken kommunerevisjon IKS	RS 29/22 "Levekårsutfordringer - utenforskap"	Besluttet å utsette denne revisjonen. Beslutningen er tatt som en orienteringssak til bystyret.

Statlige tilsyn

Tilsynsmyndighet:	Tilsynet gjelder:	Konklusjon:
Statsforvalter Oslo og Viken	Sosiale tjenester	Flere brudd på sosialtjenesteloven. Avvikene følges opp.
Mattilsynet	Vannforsyningssystem	Pålegg om å gjennomføre farekartlegging for tilsigsområder og råvannskilder. Samt å planlegge nødvendige tiltak for å beskytte vanntilsigsområdene og råvannskildene. Frist 30.juni 2023.
Statsforvalter Oslo og Viken	Stedlig tilsyn- boveiledningstjenesten	Det ble gjort to stedlige tilsyn, det ene avdekket ingen lovbrudd. Det andre avdekket lovbrudd på veiledning i bruk av tvang og makt og elektronisk journalføring av godkjent tvangstiltak.

Varslingsaker

I 2022 har varslingsutvalget gjennomført flere møter og gjort avklaringer underveis. Varslingsutvalget har mottatt flere meldinger og 4 forhold har blitt behandlet som varslinger etter varslingsreglementet. De 4 varslingene er fordelt som følger:

Interne	2	Det er avdekket kritikkverdige forhold i begge sakene.
Ekstern	1	Det er ikke avdekket noe kritikkverdig.
Anonym	1	Det er ikke avdekket noe kritikkverdig.

Etikk

Sarpsborg kommunes har egne etiske retningslinjer (etikklakaten), vedtatt av bystyret 11.04.2019. Bystyret vedtok da også en veileder om personlige gaver og fordeler. Det er utarbeidet e-læringskurs i etikk for alle medarbeidere i Sarpsborg kommune. Etikk inngår også i kommunens lederopplæring og lederutviklingsprogram, og er regelmessig tema på samlinger for kommunens ledere. Kommunen har også en egen varslingsplakat og rutiner som skal legges til rette for at ansatte varsler om kritikkverdige forhold.

Formannskapet behandlet 17.02.2022 sak om «Lobbyregister-vurdering». Der ble følgende punkt vedtatt:

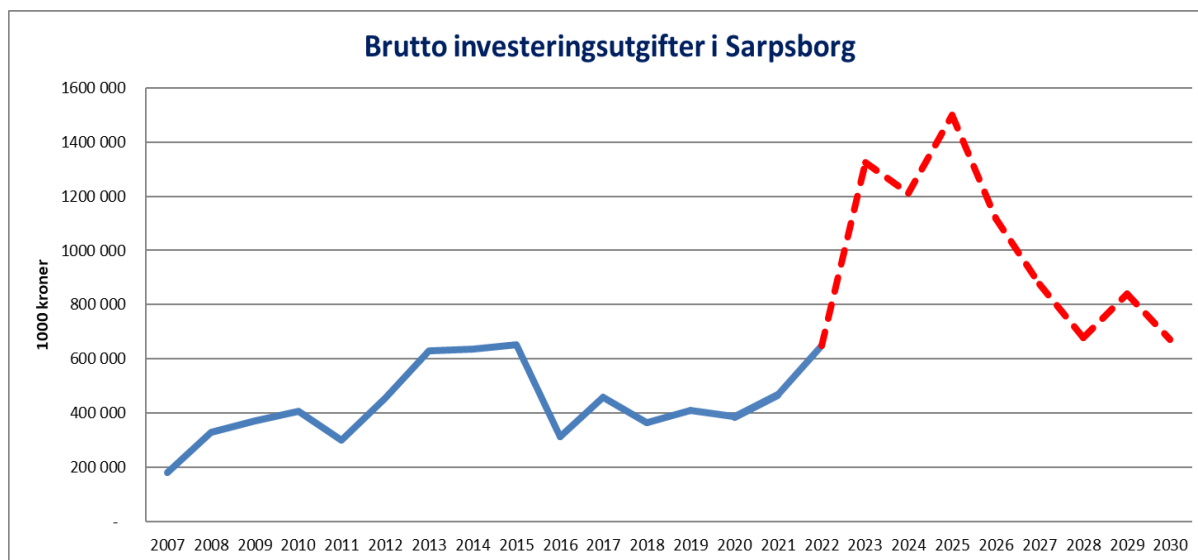
«Etiske utfordringer i kontakt med ulike interessenter vektlegges i etikkarbeidet i Sarpsborg kommune. Formannskapet orienteres om hvordan dette er ivaretatt i løpet av første halvår 2023.»

Dette vedtaket ble fulgt opp ved at det 19. januar 2023 ble avholdt et seminar om antikorrupsjon med Transparency International. Formannskapet vedtok 13. februar at Sarpsborg kommune søker medlemskap i Transparency International.

INVESTERINGER

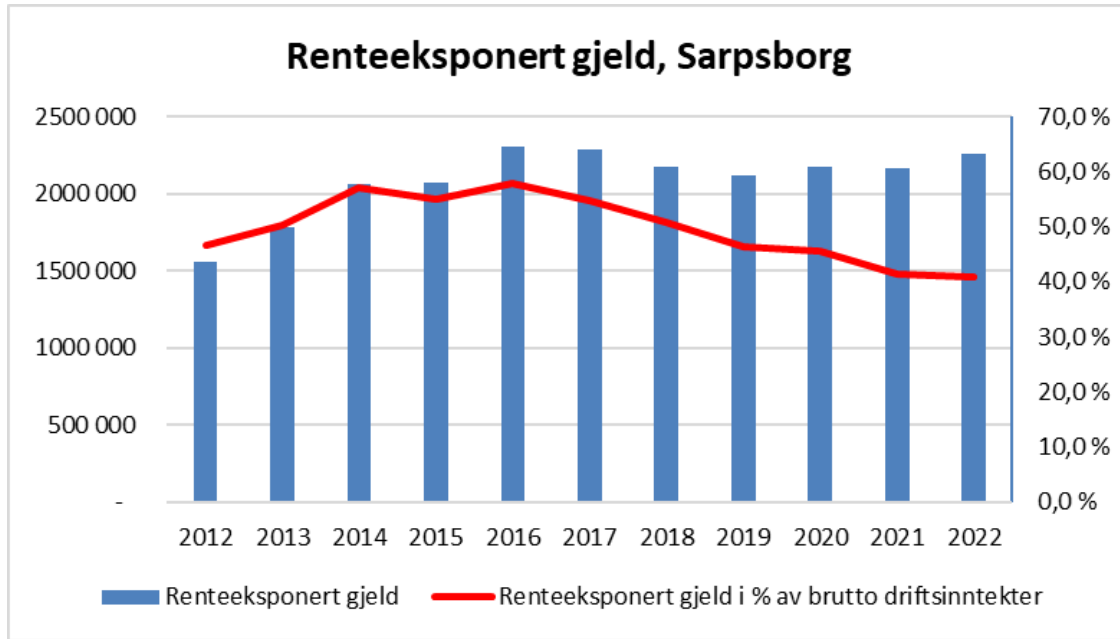
Kommunal regnskapsstandard regulerer hvilke utgifter som kan føres i investeringsregnskapet. Kravene er at den eiendel som anskaffes skal være av vesentlig verdi og til varig eie eller bruk, dvs. en verdi som overstiger 100 000 kr og har en økonomisk levetid på minst 3 år.

Diagrammet under viser brutto investeringsutgifter siden 2008. Den prikkete linjen viser kommunens budsjetterte investering i budsjett og handlingsplan 2023-2024. Det vil normalt være en differanse mellom budsjetterte investeringer og faktisk regnskapsførte investeringer. Dette skyldes hovedsakelig at enkelte utgifter kommer noe senere enn budsjettert, eller prosjektet av ulike grunner er forsinket i fremdrift. Ubenyttede investeringsmidler for 2022 må vedtas videreført til 2023 (rebevilgning). Totalt foreslås det at investeringsmidler på 296,5 mill. kr videreføres til 2023.

Kommunens investeringer i vann, avløp og renovasjon (VAR) utgjorde i regnskapsåret 305,4 mill. kr, i 2021 var VAR-investeringene til sammenligning 182,7 mill. kr. For VAR-investeringer blir kapitalkostnadene belastet innbyggerne gjennom kommunale gebyrer. En økt investering innenfor VAR eller økt fremtidig rente vil derfor ikke påvirke kommunens driftsbudsjetter til andre formål. Det samme gjelder enkelte andre investeringer som faller inn under statlige kompensasjonsordninger. I diagrammet under er kommunens andel av gjelden som ikke direkte påvirker kommunens driftsbudsjetter til annen tjenesteproduksjon ekskludert. Begrepet renteeksponert gjeld gir en indikasjon på den delen av kommunens langsiktige gjeld hvor renteutgiftene må dekkes av kommunen selv. Renter på øvrig gjeld dekkes av innbyggerne gjennom gebyrer på vann, avløp og renovasjon (selvkosttjenester) og av staten gjennom rentekompensasjonsordningene.

Kommunens renteeksponerte gjeld økte med 91 mill. kr (4,2 %) fra 2021. Ekstraordinære statlige overføringer forbundet med koronasituasjonen og høy inflasjon medvirket blant annet til at renteeksponert gjeld målt i prosent av brutto driftsinntekter ble redusert fra 41,5% til 41,0 % i 2022.

Fra og med 2021 har kommunens investeringsbudsjett blitt planlagt ut ifra at renteeksponert gjeld målt i prosent mot brutto driftsinntekter ikke skal overskride 52 %.

Kommuneområde helse og velferd

Pågående investeringsprosjekter per 31.12.2022	Regnskap totalt per 31.12.2022	Bevilget per 31.12.2022	Budsjett og HP - > 2030	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Status	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2022	Rebevilges til bruk i 2023
Kommuneområde velferd									
Kompetansesenter rus og psykisk helse									
Bofellesskap med bemanning - psykiatriboliger	32 185 024	35 000 000	35 000 000	33 000 000	2 000 000	Ved prosjektavslutning	5- Ferdigstilt/Garantid	2 814 976	2 814 976
Kontorlokaler - større areal	9 753 164	11 000 000	11 000 000	11 000 000			4- Gjennomføring	1 246 836	1 246 836
Bofellesskap med bemanning - psykiatriboliger	0	0	500 000	500 000				0	
Omsorgstjenester									
Tekniske anlegg og klimaskall Sarpsborg helsehus	18 649 415	20 000 000	20 000 000	20 000 000			4- Gjennomføring	1 350 585	1 350 585
Nye plasser Haugvoll og samlokalisering hjemmetjenesten	1 935 763	2 000 000	468 000 000	468 000 000			2- Forprosjekt	64 237	64 237
Inventar og utstyr (senger, el. hev og senk dusjstol, medisintraller, nettverk)	14 120 993	18 000 000	20 300 000	20 300 000			4- Gjennomføring	3 879 007	3 879 007
Hjemmetjenester Kruselokka, ombygging	639 011	2 000 000	2 000 000	2 000 000			4- Gjennomføring	1 360 989	1 360 989
Oppgradering og nybygg Tingvoll ink. nytt produksjonskjøkken	0	0	466 000 000	466 000 000				0	
Kjøkken- utskifting av utstyr	0	1 200 000	1 200 000	1 200 000			2- Forprosjekt	1 200 000	1 200 000
Kurland sykehjem, innvendige utbedringer	218 055	300 000	10 300 000	10 300 000			3- Prosjektering	81 945	81 945
Tingvoll sykehjem, innvendige utbedringer	120 545	300 000	10 300 000	10 300 000			3- Prosjektering	179 455	179 455
Utbedringer Kruselokka sykehjem/hjemmetjeneste sentrum	171 597	300 000	10 300 000	10 300 000			2- Forprosjekt	128 403	128 403
Borgen sykehjem, innvendige utbedringer/inventar	202 923	650 000	650 000	650 000			4- Gjennomføring	447 077	447 077
Prestekragen, utbedring av uteområde/etablerte lekeplass	0	50 000	250 000	250 000			2- Forprosjekt	50 000	50 000
Møteplasser demente	0	0	5 000 000	5 000 000				0	
Inventar kommunalt fastlegekontr	1 691 156	2 000 000	2 000 000	2 000 000			4- Gjennomføring	308 844	308 844
Bærekraft 2030: ombygging Kruselokka	0	0	2 000 000	2 000 000				0	
Bærekraft 2030: Ombygging Tingvoll og Hannestad til felles dagsenter på Tingvoll	0	0	2 000 000	2 000 000				0	
Forvaltning og utvikling									
Modulbaserte boliger (permanente)	18 568 465	19 100 000	19 100 000	19 100 000			4- Gjennomføring	531 535	531 535
Boligsosial handlingsplan	2 923 761	5 000 000	45 000 000	2 923 761	2 076 239		Avsluttes årlig		
Bærekraft 2030: Erstatningsboliger kommunalt disponible boliger (BK)	0	0	105 000 000	105 000 000				0	
Stenerødheimen, utbedre avvik og pålegg hovedverneombud	284 132	3 000 000	15 000 000	15 000 000			3- Prosjektering	2 715 868	2 715 868
MadamAmesensvei, påbygg leilighet	931 635	4 000 000	4 000 000	4 000 000			4- Gjennomføring	3 068 365	3 068 365
Boveiledning sentrum, personalbase Fritznorbakken	358 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000			3- Prosjektering	3 142 000	3 142 000
Digitale samhandlingstavler	0	0	3 100 000	3 100 000				0	
Nøkkelskap for biler (prorteføljestyre)	117 265	150 000	500 000	500 000			4- Gjennomføring	32 735	32 735
Boveiledning									
Eplehagen, omgjøre kontorer til bolig	1 600 072	2 000 000	2 000 000	1 600 072	399 928		Avsluttes		
Holleby, klargjøre alternativt lokale	750 108	5 000 000	7 000 000	7 000 000			3- Prosjektering	4 249 892	4 249 892
Boveiledning Skjoberg: Kløvningsten, Hafslundsøy, vaskerom og garderober	113 550	600 000	600 000	600 000			2- Forprosjekt	486 450	486 450
Barnevern									
Kontorlokaler - større areal (anslag)	1 466 327	2 000 000	2 000 000	2 000 000			4- Gjennomføring	533 673	533 673
NAV									

Stenerødheimen-utbedre avvik og pålegg

Det er bevilget 3 mill. kr og avsatt ytterligere 12 mill. kr til å utbedre avvik og pålegg fra hovedverneombud ved kriesenteret (Stenerødheimen). Prosjektering starter mars 2023. Politisk sak legges frem til bystyret høsten 2023.

Nøkkelskap biladministrasjon

Nøkkelskap har vært prøvd ut som pilotprosjekt i én virksomhet i hjemmetjenesten. Det ble bevilget 150.000 kr ved behandling av tilstandsrapport for 2. tertial 2022.

Kommuneområde oppvekst

Pågående investeringsprosjekter per 31.12.2022	Regnskap totalt per 31.12.2022	Bevilget per 31.12.2022	Budsjett og HP - > 2030	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Status	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2022	Rebevilges til bruk i 2023
Kommuneområde oppvekst									
Grunnskole, SFO og grunnskoleopplæring for voksne									
Handlingsprogram IKT skoler og barnehager 2021-2024	22 447 338	22 000 000	44 000 000	44 000 000			4- Gjennomføring	-447 338	-447 338
Handlingsprogram IKT skoler og barnehager 2025-2028	0	0	75 000 000	75 000 000				0	
Nytt adm. IKT system skole og barnehage	1 293 487	1 000 000	1 000 000	1 300 000	-300 000	Ved prosjektavslutning	4- Gjennomføring	-293 487	-293 487
Kapasitetstiltak	18 073 157	18 600 000	42 600 000	42 600 000			4- Gjennomføring	526 843	526 843
Utredning og utbedring av arbeidsplasser	0	0	19 000 000	0	0		Avsluttes årlig		
Utbedringer Regnbuen/Kurland	378 338	3 000 000	40 500 000	40 500 000			3- Prosjektering	2 621 662	2 621 662
Lærerarbeidsplasser - Ullerøy	5 520 650	3 500 000	7 500 000	8 000 000	-500 000	Ved prosjektavslutning	4- Gjennomføring	-2 020 650	-2 020 650
Lærerarbeidsplasser Navestad	0	0	6 300 000	6 300 000				0	
Lærerarbeidsplasser Jelsnes	0	250 000	5 850 000	5 850 000			1- Idefase	250 000	250 000
Lærerarbeidsplasser og toalettfasiliteter Tindlund skole	21 585 223	21 400 000	21 400 000	21 585 223	-185 223		Avsluttes		
Kurland barneskole - kapasitet og avvikle paviljonger	0	0	121 000 000	121 000 000				0	
Mobile paviljonger oppvekst	9 246 698	11 000 000	11 000 000	11 000 000			4- Gjennomføring	1 753 302	1 753 302
Ombygging og utbygging Grålum barneskole	4 543 153	3 000 000	115 000 000	115 000 000			3- Prosjektering	-1 543 153	-1 543 153
Ullerøy leirskole	4 887 100	11 500 000	29 500 000	29 500 000			4- Gjennomføring	6 612 900	6 612 900
Gymsal og kapasitet Kruseløkka	0	0	100 500 000	100 500 000				0	
Oppgradering Tindlund barneskole	172 158	2 000 000	170 000 000	170 000 000			1- Idefase	1 827 842	1 827 842
Tindlund ungdomsskole - økt kapasitet og oppgradering	0	0	222 000 000	222 000 000				0	
Borgen barneskole - økt kapasitet	0	0	59 000 000	59 000 000				0	
Forsterket skolearenaer (Sarpsfossen)- kapasitet barneskole og ungdomsskole	0	0	86 500 000	86 500 000				0	
Sandbakken barne- og ungdomsskole - kapasitet	0	0	36 500 000	36 500 000				0	
Lærerarbeidsplasser Lande barneskole	0	0	7 400 000	7 400 000				0	
Barnehage									
Utbedre uteareal ved Fritzerbakken, Sarpsborgmarka, Valaskjold og Fosbyløkka	3 150 886	3 500 000	3 500 000	3 500 000			3- Gjennomføring	349 114	349 114

Ullerøy skole- lærerarbeidsplasser, garderober og møterom

Det er bevilget 7,5 mill. kr til lærerarbeidsplasser, garderober og møterom og 0,8 mill. kr til nytt SD anlegg ved Ullerøy skole. Innkomne priser tilsier et merforbruk på ca. 0,5 mill. kr. Forventet ferdigstilling februar 2023.

Kapasitetstiltak oppvekst

Det er bevilget 18,6 mill. kr til utvidelse av kapasiteten ved Sandbakken barne- og ungdomsskole, samt Grålum barneskole. Brakkene på Sandbakken er tenkt permanent og med vannbåren varme tilkoplede eksisterende brønnpark (varmepumpe). Begge prosjektene er ferdigstilt innenfor budsjett.

Utbedring av lærerarbeidsplasser og toalettfasiliteter Tindlund barneskole

Det er bevilget 21,4 mill. kr til påbygningen på Tindlund barneskole med arbeidsplasser og to nye klasserom. Dette vil gi skolen økt fleksibilitet i påvente av fremtidig utvidelse av skolen. Prosjektet ble ferdigstilt i februar 2022. Prosjektet avsluttes med et merforbruk på 0,2 mill.kr.

Ombygging og utbygging Grålum barneskole

Det er i budsjett og handlingsplan for 2022 og 2023 bevilget og avsatt 115 mill. kr til ombygging og utbygging av Grålum barneskole. Forventet oppstart av anleggsarbeid er våren 2023. Forventet ferdigstilling av tilbygg og innvendige omgjøring i eksisterende bygg i løpet av 2024.

Ullerøy leirskole

Det er bevilget og avsatt 29,5 mill. kr til oppgradering og utvidelse av Ullerøy leirskole. Entreprenør ble kontrahert 11.10.2022. Byggearbeidene startet november 2022. Forventet ferdigstillelse august 2023.

Kommuneområde samfunn

Pågående investeringsprosjekter per 31.12.2022	Regnskap totalt per 31.12.2022	Bevilget per 31.12.2022	Budsjett og HP - > 2030	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Status	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2022	Rebevilges til bruk i 2023
Kommuneområde samfunn									
Kultur									
Tilpasninger idrettsbygg	370 611	500 000	4 500 000	370 611	129 389		Avsluttes årlig		
Nytt bibliotek	54 734 080	44 000 000	143 200 000	143 200 000			4- Gjennomføring	-10 734 080	-10 734 080
Skulptursti	138 300	470 000	470 000	470 000			4- Gjennomføring	331 700	331 700
Utstyr Sarpsborg Scene	868 941	1 000 000	7 400 000	868 941	131 059		Avsluttes årlig		
Utrede kulturskoletilbudet	0	500 000	500 000	500 000			2- Forprosjekt	500 000	500 000
Plan og samfunnsutvikling									
Hovedveinett for sykkel	382 319	1 000 000	1 000 000	1 000 000			4- Gjennomføring	617 681	617 681
Investeringsprogram for Østre bydel	0	0	18 000 000	18 000 000				0	
Områdereguleringsplan Grålum	3 853 601	5 540 490	5 540 490	5 540 490			4-Gjennomføring	1 686 889	1 686 889
Byggesak, landbruk og kart									
Tiltaksplan Tunevannet og Isesjø	3 335 517	3 000 000	3 500 000	3 500 000			4- Gjennomføring	-335 517	-335 517
Utstyr kart og oppmåling	167 936	250 000	2 550 000	167 936	82 064		Avsluttes årlig		
eByggesak/ePlan	1 266 408	3 000 000	3 000 000	3 000 000			4- Gjennomføring	1 733 592	1 733 592

Nytt bibliotek

Det er bevilget 143,2 mill. kr til oppføring av nytt bibliotek. Bygget er under oppføring. Forventet ferdigstillelse er i løpet av november 2023 innenfor budsjett.

Oppgradering middelalderkirkene, Skjeberg og Ingedal

Det er bevilget 5,6 mill. kr til oppgradering av middelalderkirkene, Skjeberg og Ingedal. Det er behov for tiltak på tak og tårn på Skjeberg kirke, samt forundersøkelser om tilstanden til muren på Skjeberg og Ingedal kirke. Riksantikvaren har innvilget et tilskudd på totalt 1,6 mill. kr til tiltaket etter søknad fra kirkelig fellesting mens bevilgningen for øvrig er finansiert av kommunen. Prosjektet utføres av kommunen.

Utbedring av kirkebygg

Konsulentfirmaet WSP Engineering foretok i 2019 en enkel bygningsmessig tilstandsanalyse av kirkene i Sarpsborg. Det ble i egen sak bevilget 12 mill. kr til videre utredning og utbedring av tiltak med tilstandsgrad TG3. Dette er tiltak som må utføres raskt for å unngå ytterligere følgeskader. I samråd med kirkevergen er følgende tiltak utført: Ved Skjebergdalen, Holleby og Solli kirker er taket rehabilitert/skiftet ut. I tillegg er fasadene og kirkespiret ved Solli kirke utbedret. Fasadene på Varteig kirke er utbedret og malt. Klokketårnet ved Greåker kirke er skiftet ut. Ved Hafslund kirke er det skiftet ut 8 vinduer og en vegg med råteskadet panel. Prosjektet avsluttes innenfor budsjett.

Byggmessige tilpasninger- Brannordningen

Det er bevilget 6,9 mill. kr til bygningsmessige tilpasninger på brannstasjonen i forbindelse med ny brannordning vedtatt av bystyret i 2021. Anbud legges ut mars 2023.

Pellygata

Det ble i bystyret 12.11.20 bevilget 20 mill. kr til oppgradering av Pellygata. Prosjekteringen viste at utgiftene ville bli høyere enn anslått. Bystyret vedtok 18.11.21 at Pellygata oppgraderes fra Torggata og så langt øst det er mulig innenfor eksisterende bevilgning på 20 mill. kr. Det er avsatt 1 mill. kr til regulering av den østligste delen av gata (v/Esso), som dekkes av eksisterende bevilgning til strategiske oppkjøp og utvikling av eiendom. Prosjektering er ferdigstilt. Utlyses sammen med Nils Hønsvaldsgate februar 2023. Forventet oppstart anleggsarbeider er vår 2023, forventet ferdigstillelse høst 2023. Tidspunkt for oppstart er besluttet i samarbeid med næringsdrivende i sentrum.

Varmepumpe Lande skole

Det er bevilget 2,0 mill. kr til en luft til vann varmpumpe med naturlig kuldemedie på Lande skole. Prosjektet avsluttes med et merforbruk på 0,1 mill. kr.

Varmepumpe Varteig skole

Det er bevilget 1,5 mill. kr til en luft til vann varmpumpe med naturlig kuldemedie på Varteig skole. Prosjektet avsluttes innenfor budsjett.

Lyskrav Sarpsborg stadion

Det er bevilget 7 mill. kr til utskifting av flomlysanlegget på Sarpsborg stadion. Det gamle anlegget gir ikke nok lys. Eksisterende halogen-anlegg skiftes ut og erstattes med LED. Entreprenør er kontrahert og prosjektet forventes levert våren 2023 innenfor budsjett.

Utskifting SD anlegg-rebevilges

Det er bevilget 5,4 mill. kr til utskifting av SD-anlegg ved Grålum ungdomsskole, Tindlund barne- og ungdomsskole, Kruseløkka skole, Hornnes skole, Sarpsborghallen og Haugvoll sykehjem. Prosjektet forventes levert innenfor budsjett i løpet av 2023.

Utvidelse av lokaler IKA Østfold

Det er bevilget 64,5 mill. kr til utvidelse av IKA lokalene i Skjeberg.

Sarpsborg kommune har som eier av bygget, i samarbeid med selskapet Østfold interkommunale arkivselskap IKS prosjektert en løsning som innebærer en utvidelse på ca. 2 800 m². Utvidelsen er forutsatt dekket inn gjennom økt husleie for selskapet. Prosjektet er ferdigstilt og forventes levert med et mindreforbruk på 5,5 mill. kr

Ravneberget kvinnefengsel- Utvidelse

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) har bedt Sarpsborg kommune om å utrede mulighetene for å utvide dagens Rvneberget fengsel. Prinsippskisser viser ønsket utvidelse med inntil 40 plasser og ett tilbygg på ca. 1600 m².

KDI har tidligere garantert for kostnader forbundet med oppstart av detaljreguleringsplan og mulighetsstudie med inntil 1 mill. kr uavhengig av utfallet av reguleringsprosessen. Partene er nå enige om å ferdigstille reguleringsplanen høsten 2023. For å dekke kommunens kostnader med reguleringsplanen er KDI forelagt forslag om økning av garantibeløpet til 2 mill. kr.

Det er ikke avklart hva som skal bygges og om noen deler av dagens fengsel må bygges om som følge av at utvidelsen skjer inne på fengselsområde.

Når KDI har avklart hva de ønsker kan kommunen kostnadsberegne ønsket løsning. Det er stor usikkerhet på hva investeringskostnaden på Ravneberget vil kunne bli, da det ikke er avklart hva som skal bygges. Det er i HP 2023 – 2030 avsatt 87 mill. kr. ut fra fengselets prinsippskisser på et bygg på 1600 m² inkludert en avsetning på 10 mill. kr til infrastruktur. Når avklaringer om hva som skal bygges og utkast til nye avtaler foreligger, vil dette fremmes for politisk behandling.

Ny Ambulansestasjon

Det er bevilget 64 mill. kr til prosjektet. Det er tidligere varslet at på grunn av pandemien, forsinkelser og ekstraordinære prisstigninger på materialer forventes prosjektet levert med et merforbruk på 7 mill. kr.

Investeringsutgiften, inkludert den påløpte ekstrautgiften, dekkes gjennom økt husleie til Sykehuset Østfold. Entreprenør er kontrahert og oppstart anleggsarbeider ble gjort april 2022. Forventet ferdigstilling og bruksklar ambulansestasjon er juni/juli 2023.

Oppgradering Høysand, bobil/tømming etc.

Det er bevilget totalt 4 mill. kr til etablering av publikumstolett med tilhørende lager på fiskebrygga i Høysand. Prosjektet er i slutfase av prosjektering. Forventet ferdigstilling er høst 2023.

Lensmann A. Næss- Lekeplass Varteig skole, Oppgradering Gamle Bøvei/Brenneveien

Lensmann A. Næss og hustrus veifond har vedtatt tilskudd fra legatet til Sarpsborg kommune på 3,4 mill. kr til oppgradering av eksisterende vei på Gamle Bøvei/Brenneveien, og 0,5 mill. kr til oppgradering av lekeområde på Varteig Skole. Kommunen vil som eier av begge anleggene motta merverdiavgiftskompensasjon, samt spillemidler på tiltakene på Varteig skole. Det ble derfor bevilget 4,2 mill. kr til oppgradering av Gamle Bøvei/Brenneveien, og 1,5 mill. kr til lekeområde på Varteig skole. Tiltakene er finansiert i sin helhet gjennom tilskudd, spillemidler og merverdiavgiftskompensasjon.

Oppgradering av eksisterende vei er gjennomført i 2022 og avsluttes med et samlet merforbruk på 0,3 mill. kr, tiltakene på Varteig skole vil bli gjennomført i løpet av 2023.

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

Vann, avløp og renovasjon

Pågående investeringsprosjekter per 31.12.2022	Regnskap totalt per 31.12.2022	Bevilget per 31.12.2022	Budsjett og HP - >2030	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Status	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2022	Rebevilles til bruk i 2023
Kommuneområde teknisk									
Avfallsbehandling									
Avfallslosninger	63 623	1 000 000	9 000 000	63 623	936 377		Avsluttes årlig		
Utvikling av Gatedalen miljøanlegg (Modernisering av gjenvinningsstasjonen, etablering av arealer for lagring og behandling av avfall)	5 291 398	5 000 000	90 000 000	90 000 000			2- Forprosjekt	-291 398	-291 398
Oppsamlingsplass avfall	0	0	20 000 000	20 000 000				0	
Utbedring av deponi Gatedalen	2 885 778	3 500 000	3 500 000	3 500 000			4- Gjennomføring	614 222	614 222
Kjøp av slambil og etablering av parkeringsplass	5 219 708	7 800 000	7 800 000	7 800 000			4- Gjennomføring	2 580 292	2 580 292
Overta avfallsinnsamling i egen regi - biler, oppstillingsplass, personalbygg.	236 465	0	78 000 000	78 000 000			2- Forprosjekt	-236 465	-236 465
Tiltaksplan gammelt avfallsdeponi Stikkaåsen	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000			2- Forprosjekt	1 000 000	1 000 000
Beholdere for matavfall	0	9 000 000	9 000 000	9 000 000			3- Prosjektering	9 000 000	9 000 000
Hytterrenovasjon utbedringer- kildesorteringsløsninger	0	0	3 500 000	3 500 000				0	
Vann og avløpsnett									
Avløp, uforutsette prosjekter	741 350	3 000 000	27 000 000	741 350	2 258 650		Avsluttes årlig		
Vann, uforutsette prosjekter	484 568	3 000 000	27 000 000	484 568	2 515 432		Avsluttes årlig		
Avløp, Overløpstiltak- mudring og utfasing av overløp	0	1 000 000	9 000 000	0	1 000 000		Avsluttes årlig		
Avløp, Overvannstiltak sentrum	0	2 000 000	18 000 000	0	2 000 000		Avsluttes årlig		
Vann, Båterød - Jellestad (Nipa)	8 120 274	38 000 000	83 000 000	83 000 000	-35 000 000	HP 2023-2026	3- Prosjektering	29 879 726	29 879 726
Vann, Jellestad - Brysemyr (Nipa)	25 122 513	24 000 000	24 000 000	26 000 000	-2 000 000	Ved prosjektavslutning	5- Ferdigstilt/Garantitid	-1 122 513	-1 122 513
Vann, Kampenes - Isefoss (Nipa)	1 166 245	5 750 000	9 250 000	9 250 000			3- Prosjektering	4 583 755	4 583 755
Vann, Ringledning Brusemyr - Skjebegveien, Rundkjøring RV22 (Nipa)	26 094 933	26 000 000	26 000 000	26 000 000			5- Ferdigstilt/Garantitid	-94 933	-94 933
Avløp, Kampenes - Isefoss (Nipa)	1 643 503	5 750 000	9 250 000	9 250 000			3- Prosjektering	4 106 497	4 106 497
Vann, Iseveien - Kampenes	1 027 796	1 400 000	1 400 000	1 400 000			5- Ferdigstilt/Garantitid	372 204	372 204
Avløp, Iseveien - Kampenes	982 867	1 400 000	1 400 000	1 400 000			5- Ferdigstilt/Garantitid	417 133	417 133
Vann, Meieri - Sandbakken skole	5 704 173	4 000 000	90 000 000	90 000 000			3- Prosjektering	-1 704 173	-1 704 173
Avløp, Meieri-Sandbakken skole	5 653 478	4 000 000	90 000 000	90 000 000			3- Prosjektering	-1 653 478	-1 653 478
Vann, Separering Brusevoldbekken (sone 404)	11 325 321	12 000 000	12 000 000	12 500 000	-500 000	Ved prosjektavslutning	5- Ferdigstilt/Garantitid	674 679	674 679
Avløp, Separering Brusevoldbekken	11 864 845	12 000 000	12 000 000	12 500 000	-500 000	Ved prosjektavslutning	5- Ferdigstilt/Garantitid	135 155	135 155
Vann, Separering Kalabekken	25 342 375	19 000 000	24 000 000	30 000 000	-6 000 000	Ved prosjektavslutning	4- Gjennomføring	-6 342 375	-6 342 375
Avløp, Separering Kalabekken	23 869 807	19 000 000	24 000 000	30 000 000	-6 000 000	Ved prosjektavslutning	4- Gjennomføring	-4 869 807	-4 869 807
Vann, Separering Hafslundskogen	633 641	2 500 000	7 500 000	7 500 000			3- Prosjektering	1 866 359	1 866 359
Avløp, Separering Hafslundskogen	636 246	2 500 000	7 500 000	7 500 000			3- Prosjektering	1 863 754	1 863 754
Vann, Tunevannet sydøst e.1a	12 677 976	12 500 000	12 500 000	12 500 000			4- Gjennomføring	-177 976	-177 976
Avløp, Tunevannet sydøst e.1a	11 475 064	12 500 000	12 500 000	12 500 000			4- Gjennomføring	1 024 936	1 024 936
Vann, Tunevannet sydøst e.1b	10 577 691	9 000 000	11 000 000	11 000 000			4- Gjennomføring	-1 577 691	-1 577 691
Avløp, Tunevannet sydøst e.1b	10 623 091	9 000 000	11 000 000	11 000 000			4- Gjennomføring	-1 623 091	-1 623 091
Vann, Brevikbekken e. 1	13 549 547	14 000 000	14 000 000	17 300 000	-3 300 000	Ved prosjektavslutning	4- Gjennomføring	450 453	450 453
Avløp, Brevikbekken e. 1	13 274 334	14 000 000	14 000 000	17 300 000	-3 300 000	Ved prosjektavslutning	4- Gjennomføring	725 666	725 666
Vann, Brevikbekken e. 2	14 283 697	16 000 000	16 000 000	19 700 000	-3 700 000	Ved prosjektavslutning	4- Gjennomføring	1 716 303	1 716 303
Avløp, Brevikbekken e. 2	15 735 489	16 000 000	16 000 000	19 700 000	-3 700 000	Ved prosjektavslutning	4- Gjennomføring	264 511	264 511
Vann, Brevik e. 3 Sarp.v- Frøyas vei	1 950 764	10 500 000	20 500 000	20 500 000			3- Prosjektering	8 549 236	8 549 236
Avløp, Brevik e. 3 Sarp.v- Frøyas vei	1 918 457	10 500 000	20 500 000	20 500 000			3- Prosjektering	8 581 543	8 581 543
Vann, Maugestensveien - Finnstad 1.e	3 040 340	2 800 000	2 800 000	2 800 000			4- Gjennomføring	-240 340	-240 340
Avløp, Maugestensveien - Finnstad 1.e	3 737 545	4 200 000	4 200 000	4 200 000			4- Gjennomføring	462 455	462 455
Vann, Maugestensveien - Finnstad 2.e	3 903 451	2 200 000	2 200 000	3 700 000	-1 500 000	Ved prosjektavslutning	4- Gjennomføring	-1 703 451	-1 703 451
Avløp, Maugestensveien - Finnstad 2.e	4 144 195	3 500 000	3 500 000	4 000 000	-500 000	Ved prosjektavslutning	4- Gjennomføring	-644 195	-644 195
Vann, Solli/Vister anl. 6,12,13,16	396 218	4 000 000	10 800 000	10 800 000			3- Prosjektering	3 603 782	3 603 782
Avløp, Solli/Vister anl. 6,12,13,16	619 658	8 000 000	10 800 000	10 800 000			3- Prosjektering	7 380 342	7 380 342
Vann, Rådhuskvartalet	3 277 846	1 500 000	1 500 000	3 300 000	-1 800 000	Ved prosjektavslutning	5- Ferdigstilt/Garantitid	-1 777 846	-1 777 846
Avløp, Rådhuskvartalet	3 219 056	2 500 000	2 500 000	3 300 000	-800 000	Ved prosjektavslutning	5- Ferdigstilt/Garantitid	-719 056	-719 056
Vann, OH gate - Fritznorbakken	0	0	3 000 000	3 000 000				0	
Vann, Klevaveien	0	0	6 500 000	6 500 000				0	
Avløp, Klevaveien	0	0	6 500 000	6 500 000				0	
Vann, Tangenkilen/Grimsøya	0	0	11 000 000	11 000 000				0	
Vann, Løkkevika - Ullerøy	579 778	10 000 000	10 000 000	10 000 000			3- Prosjektering	9 420 222	9 420 222

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

Pågående investeringsprosjekter per 31.12.2022	Regnskap totalt per 31.12.2022	Bevilget per 31.12.2022	Budsjett og HP- >2030	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Status	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2022	Rebeviges til bruk i 2023
Kommuneområde teknisk									
Vann og avløpsnett									
Vann, Brusemyrveien - Jellestadveien	6 732 935	6 000 000	10 000 000	10 000 000			4- Gjennomføring	-732 935	-732 935
Avløp, Brusemyrveien - Jellestadveien	6 575 105	9 000 000	20 000 000	20 000 000			4- Gjennomføring	2 424 895	2 424 895
Avløp, Brusemyr-Rådhusveien (Nipa)	5 728 388	6 000 000	6 000 000	6 000 000			4- Gjennomføring	271 612	271 612
Vann, Haugeveien - Navestad nytt boligfelt	0	0	8 000 000	8 000 000				0	
Vann, Ringledning vannledning Brandstorp-Revebukta	1 859 917	8 000 000	8 000 000	8 000 000			3- Prosjektering	6 140 083	6 140 083
Vann, Ledning i Glomma og separering Opsund	37 667 662	43 500 000	124 000 000	124 000 000			4- Gjennomføring	5 832 338	5 832 338
Avløp, Opsund	15 339 801	22 000 000	110 500 000	110 500 000			4- Gjennomføring	6 660 199	6 660 199
Vann, Yvenveien	776 084	3 000 000	3 000 000	3 000 000			4- Gjennomføring	2 223 916	2 223 916
Avløp, Yvenveien	529 721	3 000 000	3 000 000	3 000 000			4- Gjennomføring	2 470 279	2 470 279
Vann, Utskifting av gamle/ødelagte vannledninger	7 283 936	10 000 000	90 000 000	7 283 936	2 716 064		Avsluttes årlig		
Avløp, Utskifting av gamle/ødelagte avløpsledninger, fremmedvann	8 100 108	10 000 000	90 000 000	8 100 108	1 899 892		Avsluttes årlig		
Vann, Myrstadveien, utskifting og separering	762 462	8 000 000	8 000 000	8 000 000			3- Prosjektering	7 237 538	7 237 538
Avløp, Myrstadveien, utskifting og separering	657 303	9 000 000	9 000 000	9 000 000			3- Prosjektering	8 342 697	8 342 697
Vann, Opstadveien	0	0	7 000 000	7 000 000				0	
Avløp, Opstadveien	0	0	8 000 000	8 000 000				0	
Vann, Hafslundsøy og Hasle, foryning/separering/fremmedvann	863 007	2 000 000	2 000 000	2 000 000			2- Forprosjekt	1 136 993	1 136 993
Avløp, Hafslundsøy og Hasle, foryning/separering/fremmedvann	770 192	2 000 000	2 000 000	2 000 000			2- Forprosjekt	1 229 808	1 229 808
Vann, Kalnes/Grålum, foryning/separering/fremmedvann	0	0	72 000 000	72 000 000				0	
Avløp, Kalnes/Grålum, foryning/separering/fremmedvann	0	0	72 000 000	72 000 000				0	
Vann, Greåker og Hannestad, foryning/separering/fremmedvann	776 460	5 000 000	5 000 000	5 000 000			2- Forprosjekt	4 223 540	4 223 540
Avløp, Greåker og Hannestad, foryning/separering/fremmedvann.	760 381	5 000 000	5 000 000	5 000 000			2- Forprosjekt	4 239 619	4 239 619
Vann, Sentrum og Kurland	0	0	65 000 000	65 000 000				0	
Avløp, Sentrum og Kurland, foryning/separering/fremmedvann	0	0	65 000 000	65 000 000				0	
Vann, Borgenhaugen/Årum, foryning/separering/fremmedvann	0	0	62 000 000	62 000 000				0	
Avløp, Borgenhaugen og Årum, foryning/separering/fremmedvann	0	0	62 000 000	62 000 000				0	
Vann, Skjeberg, foryning/separering/fremmedvann	0	0	5 000 000	5 000 000				0	
Avløp, Skjeberg, foryning/separering/fremmedvann	0	0	5 000 000	5 000 000				0	
Avløp, Skjeberg syd. Kartlegging og kildesøk. Mye uønsket fremmedvann. Rehabilitering.	23 096	2 500 000	7 500 000	7 500 000			1- Iddefase	2 476 904	2 476 904
Nye VA-anlegg som følger av komm.boligomr. Maugesten	94 838	3 000 000	10 000 000	10 000 000			2- Forprosjekt	2 905 162	2 905 162
Nye VA-anlegg som følger av komm.boligomr. Maugesten	94 838	3 000 000	10 000 000	10 000 000			2- Forprosjekt	2 905 162	2 905 162
Vann, Oldtidsveien. Utskifting/omlegging	51 125	5 000 000	5 000 000	5 000 000			2- Forprosjekt	4 948 875	4 948 875
Vann, Vannverksveien- Harebakkveien	94 838	6 000 000	6 000 000	6 000 000			2- Forprosjekt	5 905 162	5 905 162
Vann, Hevingen. Sammenkopling vannsoner. Brannvann	47 419	2 000 000	2 000 000	2 000 000			2- Forprosjekt	1 952 581	1 952 581
Avløp, Nordbergveien-Haugeveien	365 878	2 500 000	2 500 000	2 500 000			2- Forprosjekt	2 134 122	2 134 122
Avløp, Hindre overløp til sårbare resipienter	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000			2- Forprosjekt	1 000 000	1 000 000
Vann- og avløpsledning Nils Hønsvalds gate nord	1 471 669	5 500 000	5 500 000	5 500 000			3- Prosjektering	4 028 331	4 028 331
Vann- og avløpsledning Høysand	0	500 000	500 000	500 000			2- Forprosjekt	500 000	500 000
Avløp- Overvannsledning Bjørnstad - Vestvannet (A). Arealplan.	0	0	15 000 000	15 000 000				0	
Avløp- Utskifting vannledning og separering Apenesbakken	0	0	1 500 000	1 500 000				0	
Vann- Utskifting vannledning og separering Apenesbakken	0	0	1 500 000	1 500 000				0	
Avløp- Fornyning/utvidelse avløpsstrømmer og mengder Bjørnstadområdet Kartlegging og gjennomføring. Arealplan.(A)	57 600	0	48 000 000	48 000 000			2- Forprosjekt	-57 600	-57 600
Vann- Helgebakken/Bakkeliveien	7 500	0	7 000 000	7 000 000			2- Forprosjekt	-7 500	-7 500
Avløp- Helgebakken/Bakkeliveien	7 500	0	7 000 000	7 000 000			2- Forprosjekt	-7 500	-7 500
Vann- Villhageveien	0	0	3 000 000	3 000 000				0	
Avløp- Villhageveien	0	0	3 000 000	3 000 000				0	
Avløp- Skjebergveien - Nordberg og Edonbakken - Haugeveien	0	0	60 000 000	60 000 000				0	
Vann- Brevik etappe 4 separering	0	0	28 000 000	28 000 000				0	
Avløp- Brevik etappe 4 separering	0	0	28 000 000	28 000 000				0	
Vann- Hovedringledning inkl. Trykkøkning m.m Sandbakken - Nordberg - Sandesund.	0	0	120 000 000	120 000 000				0	
Vann- Henry Fyhns vei, Einar Grims vei. Boligområdet ved "Røde Kors" bygget.	0	0	10 000 000	10 000 000				0	
Avløp- Henry Fyhns vei, Einar Grims vei. Boligområdet ved "Røde Kors" bygget.	0	0	10 000 000	10 000 000				0	
Vann- Kjennshaugveien	0	0	8 000 000	8 000 000				0	
Avløp- Kjennshaugveien	0	0	8 000 000	8 000 000				0	
Avløp- Overvannskulvert i Torsbekkdalen Bryggeriet-Sandesund	0	0	69 000 000	69 000 000				0	
Ny separat forsyningsledning fra Vannverket Batorød til HB-Rayneberget	0	0	60 000 000	60 000 000				0	
Vann, Greåker og Hannestad, foryning/separering/fremmedvann e. 1,4,5	0	0	105 000 000	105 000 000				0	
Avløp, Greåker og Hannestad, foryning/separering/fremmedvann e. 1,4,5	0	0	105 000 000	105 000 000				0	
Vann, Greåker og Hannestad, foryning/separering/fremmedvann e. 2,3	0	0	141 000 000	141 000 000				0	
Avløp, Greåker og Hannestad, foryning/separering/fremmedvann e. 2,3	0	0	141 000 000	141 000 000				0	

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

Pågående investeringsprosjekter per 31.12.2022	Regnskap totalt per 31.12.2022	Bevilget per 31.12.2022	Budsjett og HP- >2030	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Status	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2022	Rebevilges til bruk i 2023
Kommuneområde teknisk									
Vann og avløpsnett									
Vann, Nordbyveien syd	0	0	28 500 000	28 500 000				0	
Avløp, Nordbyveien syd	0	0	28 500 000	28 500 000				0	
Vann, Nordbyveien nord	0	0	27 000 000	27 000 000				0	
Avløp, Nordbyveien nord	0	0	27 000 000	27 000 000				0	
Vann, Rødsøyv. / Hagastuv. / Skjegggeby	0	0	36 000 000	36 000 000				0	
Avløp, Rødsøyv. / Hagastuv. / Skjegggeby	0	0	36 000 000	36 000 000				0	
Vann, Nesdalen, Svingen, Venusveien	0	0	24 000 000	24 000 000				0	
Avløp, Nesdalen, Svingen, Venusveien	0	0	24 000 000	24 000 000				0	
Vann, Nordbyveien vest	0	0	38 000 000	38 000 000				0	
Avløp, Nordbyveien vest	0	0	38 000 000	38 000 000				0	
Vann, Hafslundjordet	0	0	11 000 000	11 000 000				0	
Avløp, Hafslundjordet	0	0	11 000 000	11 000 000				0	
Tekniske installasjoner vann og avløp									
Vann, Pumpestasjon Brusemyr (Nipa)	2 369 784	10 000 000	20 500 000	23 500 000	-3 000 000	Ved prosjektavslutning	3- Prosjektering	7 630 216	7 630 216
Avløp, Pumpestasjon Brusemyr (Nipa)	1 719 648	10 000 000	20 500 000	23 500 000	-3 000 000	Ved prosjektavslutning	3- Prosjektering	8 280 352	8 280 352
Vann, Utfasing av trykkforstærkere Nygårdsveien ved etablering av ny trase Landemyra	5 475 754	10 000 000	10 000 000	10 000 000			4- Gjennomføring	4 524 246	4 524 246
Vann, Oppgradering trykkforstærkere og annet utstyr	458 959	2 000 000	2 000 000	2 000 000			4- Gjennomføring	1 541 041	1 541 041
Vann, Sammenkobling reservevann Gaupelaret høydebasseng	1 881 256	2 500 000	2 500 000	2 500 000			2- Forprosjekt	618 744	618 744
Vann, Utredning- Nytt vannverk Isejø / kapasitetsøkning Baterød	9 137 448	12 200 000	372 200 000	372 200 000			2- Forprosjekt	3 062 552	3 062 552
Vann, Reservestrømsaggregater i vannforsyningen	0	3 000 000	3 000 000	3 000 000			2- Forprosjekt	3 000 000	3 000 000
Vann, Nytt styresystem driftskontroll	1 348 973	1 800 000	1 800 000	1 800 000			4- Gjennomføring	451 027	451 027
Vann, Styresystem Baterød	1 286 525	1 800 000	1 800 000	1 800 000			4- Gjennomføring	513 475	513 475
Vann, Trykkstasjoner Lilleby	6 366 827	4 500 000	4 500 000	6 366 827	-1 866 827		Avsluttes		
Vann, Oppgradering trykkøkningsstasjoner	211 621	3 000 000	27 000 000	211 621	2 788 379		Avsluttes årlig		
Vann, Nytt høydebasseng	0	0	35 000 000	35 000 000				0	
Vann, Utskiftninger vannverk og høydebasseng	1 137 071	6 000 000	6 000 000	6 000 000			4- Gjennomføring	4 862 929	4 862 929
Vann, Ny nedbørsmåler Sentrum	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000			2- Forprosjekt	2 000 000	2 000 000
Vann, Kumgruppe K123. Styling og teknisk utstyr	0	2 000 000	2 000 000	2 000 000			2- Forprosjekt	2 000 000	2 000 000
Vann, Driftsentral - felles - VA andel vann	0	500 000	2 000 000	2 000 000			1- Idefase	500 000	500 000
Avløp, Forbedring av slamsentrifugering	0	4 000 000	4 000 000	4 000 000			3- Prosjektering	4 000 000	4 000 000
Avløp, Oppgradering avløpspumpestasjoner	5 838 623	10 000 000	85 000 000	5 838 623	4 161 377		Avsluttes årlig		
Vann, Gjerde og port rundt Baterød vannverk	0	500 000	500 000	500 000			2- Forprosjekt	500 000	500 000
Avløp, Drift- og vedlikeholdssystemer vannverk og renseanlegg	1 705 038	4 500 000	4 500 000	4 500 000			3- Prosjektering	2 794 962	2 794 962
Avløp, Nytt renseanlegg	108 609 215	81 000 000	1 161 000 000	1 161 000 000			3- Prosjektering	-27 609 215	-27 609 215
Avløp, Ny avløpsstasjon Stasjonsveien syd	19 464 801	10 000 000	10 000 000	19 464 801	-9 464 801		Avsluttes		
Avløp, Utstyr for tidsmåling av overløp	179 800	3 000 000	12 000 000	179 800	2 820 200		Avsluttes årlig		
Avløp, Styresystem, fytkjeler Alvim, brannteknisk	788 809	5 000 000	5 000 000	5 000 000			3- Prosjektering	4 211 191	4 211 191
Avløp, Tineutstyr	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000			4- Gjennomføring	1 000 000	1 000 000
Avløp, Avløpspumpestasjoner - etablere brutt vannspeil	453 877	2 000 000	8 000 000	453 877	1 546 123		Avsluttes årlig		
Avløp, Driftsentral - felles - VA andel avløp	0	500 000	2 000 000	2 000 000			1- Idefase	500 000	500 000
Vann- Trykkøkningsstasjon Tingvoll m.m. Arealplan. (A)	0	0	58 000 000	58 000 000				0	

Baterød – Jellestad

Dette er det største delprosjektet innenfor Nipa-prosjektet. Prosjektet omfatter ny hovedoverføringsledning i Glomma for å øke vannforsyningen øst for Glomma og sikre tilstrekkelig brannvann. Det er bevilget og avsatt 83 mill. kr til prosjektet. Entreprenør er kontrahert og arbeidene startet desember 2022. Forventet ferdigstilling er våren 2024.

Trykkavløp Maugestensveien - Finnstad 2.e

Det er bevilget 5,5 mill. kr til prosjektet. Prosjektet er utvidet ved at dimensjonen på vannledningen er økt. Det er også medtatt trekkerør for fiber. Dette medfører at prosjektet forventes å få et merforbruk på ca. 2,5 mill. kr

Separering Kalabekken

Det er bevilget totalt 48 mill. kr til separering i Kalabekken. Prosjektet omfatter ca. 500 eiendommer og er under gjennomføring. Deler av prosjektet krever boring. Forventet sluttkostnad på prosjektet er 60 mill. kr. Prosjektet har blitt dyrere enn beregnet på grunn av vesentlig dårligere grunnforhold enn forventet og økte materialkostnader. Dette har også ført til store forsinkelser i prosjektet. Finansiering av merforbruket på 12 mill. kr avklares ved prosjektavslutning. Prosjektet forventes ferdigstilt høst 2023.

Nils Hønsvaldsgate

Det er bevilget 5,5 mill. kr til utskifting av 80 meter vannledning og til oppgradering av gateløpet. Prosjektet er ferdig prosjektert og utlyses sammen med Pellygata februar 2023.

Trykkstasjon lilleby

Det er bevilget 4,5 mill. kr til prosjektet. Prosjektet omfatter ny trykkøkingsstasjon vann som erstatter Gåserød og Sandbekk trykkøkingsstasjoner. Grunnet at også området ved Syverstad ønsket å knytte seg til kommunalt nett, oppsto det behov for en ny spillvannspumpestasjon. Dette har medført at kostnadene i prosjektet har økt med 1,9 mill. kr. Prosjektet avsluttes med et merforbruk på 1,9 mill. kr.

Nytt renseanlegg Alvim

Planlagt ferdigstillelse av anlegget er 31.12.2026 jf. bystyresak 47/22. Reguleringsplan for området rundt Alvim renseanlegg er planlagt fremmet for bystyret i mars 2023. Dette medfører at planlagt oppstart av grunnarbeider vil være våren 2023 som planlagt. I sak til bystyret 13.10.22 ble det lagt frem en kostnadskalkyle som viste at anlegget med 85% sannsynlighet kan realiseres til 1 161 mill. kr. Faktisk prisstigning for 2022 vil mest sannsynlig bli høyere enn tidligere antatt og vil bli avregnet på nyåret 2023. Ny sak om status og økonomisk ramme er planlagt fremmet juni 2023.

Ny avløpsstasjon Stasjonsveien syd

Det er bevilget 10 mill. kr til prosjektet. Ny stasjon er satt i drift i mars 2022. I forbindelse med sanering av gammel stasjon ble det oppdaget motfall på overvannsledningen via Stasjonsveien. Det ble derfor boret en ny overvannsledning under jernbane og Høysandveien direkte til Skjebergbekken. Det ble også gjennomført enkelte nye overvannstiltak rundt stasjonen. Dette vil med stor sannsynlighet bedre utfordringene med flomsituasjonen i Stasjonsbyen. Det er rapportert om forventet merforbruk både 1. og 2. tertial Prosjektet avsluttes med et merforbruk på ca. 9,5 mill. kr.

Separering Hafslundskogen-Skjebergveien (Meieri- Sandbakken skole)

Det er bevilget 194 mill.kr til utskifting av ca. 3200 m med vann og avløpsledninger Hafslundskogen-Meieri- Sandbakken skole. Prosjektet omfatter ca. 250 husstander og er delt opp i to etapper:

- Etappe 1 Hafslundskogen/meieri til Rådhusveien (ca. 1700 m)
- Etappe 2 Rådhusveien til Sandbakken skole (ca. 1.500 m).

Arbeidene på etappe 1 blir igangsatt januar 2023. Forventet ferdigstillelse er høst 2024

Etappe 2 er ferdig prosjektert. Forventet oppstart av arbeider er i løpet av 2024 med forventet ferdigstillelse vår 2026.

Trykkavløp spredt bebyggelse Solli/Vister

Det er bevilget 21,6 mill. kr. til prosjektet som består av de 4 siste, av totalt 20 vedtatt i sak 54/12. Prosjektet vil omfatte 70 boliger. Prosjektet er utvidet med utskifting av en gammel vannledning som ligger i samme trase som nytt trykkavløp er tenkt. Prosjektet er ferdig prosjektert. Mangler avtale med to grunneiere for å søke rammetillatelse.

Pumpestasjon Brusemyr

Det er bevilget og avsatt 41 mill. kr til etablering av ny pumpestasjon på Brusemyr. Stasjonen er en del av Nipa-prosjektet. Det er behov for forsterket overvannskapasitet for Brusemyrbekken under Jernbanen. Behovet er godt dokumentert i prosjekteringsfasen, og bør etableres for å sikre tilstrekkelig kapasitet for bekkeløp langs Brusemyrveien og fra Kalabekken. Dette behovet løses ved å etablere et nytt overvannsrør under jernbanen. Overvannsrøret vil også være spylørør for ny hovedvannledning. Prosjektet utlyses og økt bevilgning på 6 mill. kr innarbeides i kommende budsjett og handlingsplan.

Sarpsborg rådhus ventilasjon, varmeanlegg og bedre arealutnyttelse

Det er bevilget og avsatt 60,2 mill. kr til tekniske utbedringer ved sarpsborg rådhus. 1,5 mill. kr av rammen er øremerket sikkerhetstiltak i bygget.

På grunn av pandemien og ekstraordinære prisøkninger i markedet er utgifter økt med ca. 3,1 mill. kr. Under ombyggingen er det avdekket rustne tilluft- og avtrekkskanaler under dekket i kjeller som må byttes ut og legges om. Prosjektet er overtatt og gjennomgang av mottatt sluttoppgjør pågår. Prosjektet forventes avsluttet med et merforbruk på ca. 3,5 mill. kr.

Nytt VA-anlegg som følge av kommunalt boligområde Maugesten

Det er bevilget 20 mill. kr til etablering av nytt kommunalt VA nett, ny trykkøkningsstasjon for vann og ny avløpsstasjon fra Herrsalveien opptil nytt boligfelt på Maugesten. Prosjektering forventes igangsatt februar 2023.

Hafslundsøy- Hasle (ca. 1170 eiendommer)

Det er bevilget 333 mill. kr til utskifting av ca. 12500 m med vann og avløpsledninger på Hafslundsøy- Hasle. Prosjektet omfatter ca. 1200 eiendommer og hele prosjektet forventes ferdigstilt våren 2029.

Etappe		Antall meter	Bevilget/Avsatt mill.kr	Status
1	Nordbyveien syd	1950	58	Entreprenør start april 2023
2	Nordbyveien nord	1800	55	Oppstart 2024 Ferdig i 2025
3	Rødsøyv. / Hagastuv. / Skjeggeby	2700	73	Oppstart 2025 Ferdig i 2027
4	Nesdalen, Svingen, Venusveien	1800	49	Oppstart 2025 Ferdig i 2027
5	Nordbyveien Vest	2900	76	Oppstart 2027 Ferdig 2029
6	Hafslund-jordet	1300	22	Oppstart 2028 Ferdig 2028
		12450	333	

Separering Opsund

Det er bevilget 234,5 mill. kr til ny vannledning fra Baterød og inn Glengshølen og utskifting av ca. 10100 m med vann og avløpsledninger på Opsund. Vannledningen fra Baterød er ferdig lagt inn i Glengshølen med en sluttkostnad på ca. 25 mill. kr.

Landdelen på Opsund er delt opp i 5 etapper og omfatter ca. 330 eiendommer.

Etappe		Antall meter	Status
1	Del av: Bjerkeveien, Opsundveien, Grimsgaardsvei, Mørchsvei og Wisløffs vei.	1360	Gjennomføring
2	Del av: Opsundveien og Bjerkeveien	960	Prosjektering
3	Del av Opsundveien, Mørchs og Grimsgaardsvei. Hele Arne Schies vei, Kellners vei og Albin Larsens vei.	2380	Gjennomføring
4	Del av: Maren juls vei, Wisløffs vei og Morteskjær. Hele Fastingsvei, Vestre Bytangen og Hagebyveien	1535	Prosjektering
5	Del av Opsundveien, Hagebyveien og Morteskjær. Hele Audunsvei	1600	Prosjektering
6	Vannledning Baterød - Glengshølen	2300	Ferdigstilt
		10135	

Entreprenør er kontrahert på etappe 1 og 3 og arbeidene ble igangsatt oktober 2021.

Forventet ferdigstilling etappe 1 og 3 er sen høst 2023.

Planlagt oppstart av etappe 2 høst/vinter 2023. Hele prosjektet forventes ferdigstilt vår 2026.

Store separeringsprosjekter i 2022

I 2022 er det igangsatt prosjektering av separeringsprosjektet på Greåker – Hannestad (ca. 3500 boenheter) og Brevikbekken etappe 3. Anleggsarbeidene er i ferd med å ferdigstilles på Brusevoldbekken og Brevikbekken etappe 1-2 (ca. 140 eiendommer).

	Regnskap totalt per 31.12.2022	Bevilget per 31.12.2022	Budsjett og HP- > 2030	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Status	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2022	Rebevilges til bruk i 2023
Investeringer- Salg									
Kommuneområde teknisk									
Verksted og transport									
Salg av biler og maskiner	-1 503 134	-500 000	-4 500 000	-1 503 134	1 003 134		Avsluttes årlig		
Eiendom		0							
Salg av Navestad/Berg	0	0	-65 000 000	-65 000 000				0	
Salgsinntekt Kampenesmosen	46 844	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000			4- Gjennomføring	-12 046 844	-12 046 844
Salgsinntekter Kløvningsten (B3,B14-16,N1-4)	-37 403 267	-44 159 311	-44 159 311	-39 559 311	-4 600 000	Ved prosjektavslutning	4- Gjennomføring	-6 756 044	-6 756 044
Salgsinntekter Yvenåsen	297 288	0	-60 000 000	-60 000 000			2- Forprosjekt	-297 288	-297 288
Salgsinntekter Tune senter II	0	0	-40 000 000	-40 000 000				0	
Salg av kommunal eiendom	-17 493 889	-10 000 000	-90 000 000	-17 493 889	7 493 889		Avsluttes årlig		
Salg av søsterbolig	93 550	-18 000 000	-18 000 000	-18 000 000			2- Forprosjekt	-18 093 550	-18 093 550
Lysløype- makebytte (salg gnr 2062 bnr 32/ gnr 1 bnr 5010)	0	-5 300 000	-5 300 000	-5 300 000			4- Gjennomføring	-5 300 000	-5 300 000
Salg av gatestein	-68 000	-200 000	-200 000	-200 000			4- Gjennomføring	-132 000	-132 000
Salg av kommunalt disponible boliger	0	0	-952 000 000	0				0	
Kommuneområde oppvekst									
Grunnskole, SFO og grunnskoleopplæring for voksne									
Handlingsplan IKT skole og barnehager- Salg av IKT utstyr	-441 812	0	0	-441 812	441 812		Avsluttes		

Kommuneområdene organisasjon, teknologi og endring

Pågående investeringsprosjekter per 31.12.2022	Regnskap totalt per 31.12.2022	Bevilget per 31.12.2022	Budsjett og HP - > 2030	Forventet sluttkostnad	Forventet økonomisk avvik	Inndekning	Status	Ubenyttet bevilgning per 31.12.2022	Rebevilges til bruk i 2023
Kommuneområde organisasjon									
Økonomi									
Nye felles fagsystemer (lønn/økonomi moduler)	0	500 000	4 500 000	0	500 000		Avsluttes årlig		
Justeringsavtale Hafslundtunet	-127 076	-127 611	-890 067	-127 076	-535		Avsluttes årlig		
Justeringsavtale Guslundåsen	-75 375	-75 675	-605 400	-75 375	-300		Avsluttes årlig		
Justeringsavtale Grimstadtunet	-54 715	-54 714	-437 712	-54 715	1		Avsluttes årlig		
Justeringsavtale Bjørnstad	-151 745	0	-1 213 960	-151 745	151 745		Avsluttes årlig		
Justeringsavtale Bergheim syd	6 600 457	6 600 457	6 600 457	6 600 457	0		Avsluttes årlig		
Kommuneområde teknologi og endring									
Oppgradering og scanning av papirarkiv	6 177 743	8 400 000	12 400 000	12 400 000			4- Gjennomføring	2 222 257	2 222 257
IKT infrastruktur	4 186 043	4 000 000	21 750 000	4 186 043	-186 043		Avsluttes årlig		
Sentral IKT-plattform	2 069 068	1 700 000	19 600 000	2 069 068	-369 068		Avsluttes årlig		
Utvikling dokumentforvaltning	11 108	200 000	2 100 000	11 108	188 892		Avsluttes årlig		
Digital signatur	0	600 000	600 000	0	600 000		Avsluttes		
Digitalt førstevalg - felles kommunikasjonsplattform	18 302 677	13 800 000	32 600 000	32 600 000			4- Gjennomføring	-4 502 677	-4 502 677
Digitalt førstevalg - digital innbyggerdialog	5 875	500 000	500 000	500 000			2- Forprosjekt	494 125	494 125
Elektronisk intern dokumentflyt	716 134	875 000	875 000	716 134	158 866		Avsluttes		
Innbyggerdialog - app	0	200 000	200 000	0	200 000		Avsluttes		
Integrasjonsplattform	0	0	2 000 000	2 000 000					0
Arbeidslokaler til avdeling innbyggerdialog	0	0	500 000	500 000					0
Oppgradering av reservelokasjon IKT	0	0	1 000 000	1 000 000					0

Prosjekt Felles Kommunikasjonsplattform (FKP):

Prosjektet har et merforbruk på i underkant av 4,4 mill. kr i løpet av prosjektets tre første år (2020-2022). Merforbruket skyldes et mer omfattende behov enn forventet ved oppstart. Det har vært behov for økt fremdrift på grunn av utvidet samhandling mellom innbygger og servicetorg, samt mellom servicetorg og andre virksomheter i kommunen. Det er forventet at prosjektet fortsatt holder seg innenfor totalrammen som er forespeilet.

Investeringsavslutninger

En samlet oversikt over kommunens investeringsprosjekter fremgår av oversiktene over. Totalt er 66 investerings prosjekter/delprosjekter, og 3 salgsprosjekter foreslått avsluttet, sammendrag er gjengitt i tabellen under. Samlet mindreforbruk på prosjektene som avsluttes er 42,8 mill. kr.

Investeringer	Økonomisk avvik i kr	Antall delprosjekter
Avsluttes	- 11 301 154	19
Avsluttes årlig	44 174 835	47
Sum	33 876 815	66

Salg	Økonomisk avvik i kr	Antall delprosjekter
Avsluttes	441 812	1
Avsluttes årlig	8 497 023	2
Sum	8 938 835	3

Prosjektene ubenyttede finansiering i 2022 skal iht. gjeldende regelverk rebevilges til bruk i 2023. Totalt foreslås netto 253,9 mill. kr videreført til bruk i 2023.

KOMMUNEOMRÅDE HELSE OG VELFERD

Tjenestemål

Tjenestemål		
Virksomhet/tjeneste	Resultat 2022	Ambisjon i perioden
Direktør helse og velferd med stab		
Mål: Tjenester med god kvalitet		
Antall overliggerdøgn for utskrivningsklare pasienter fra sykehuset årlig	255	< 100
Virksomhet helse		
Mål: Tjenester med god kvalitet		
Antall klager legevakt	1	< 10
Virksomhet forvaltning og utvikling		
Mål: En trygg bolig for alle		
Totalt antall husstander som bosettes med bistand fra team bolig årlig	115	> 90
NAV		
Mål: Tjenester som fremmer aktivitet og mestring		
Andel av alle mottakere av økonomisk sosialhjelp 18-29 år	33 %	< 30 %
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18-29 år (måneder)	5,1	< 5,7
Andel flyktninger i arbeid eller aktivitet etter endt introduksjonsprogram (siste 12 mnd.)	56 %	> 60 %
Heldøgntjenester		
Mål: Tjenester med god kvalitet		
Opplevd kvalitet i sykehjem (beboere) (skala 1-6)	5,0	5,0
Opplevd kvalitet i sykehjem (pårørende) (skala 1-6)	4,6	4,6
Hjemmetjenester		
Mål: Tjenester med god kvalitet		
Opplevd kvalitet i hjemmebaserte tjenester (brukere) (skala 1-6)	5,0	5,0
Andel pasienter over 67 år som har fått kartlagt ernæringsstatus	28 %	80 %
Boveiledning		
Mål: Tjenester med god kvalitet		
Opplevd kvalitet i boveiledningstjenesten (pårørende)	5,0	5,0
Antall utviklingshemmede over 18 år med et kommunalt arbeids- og aktivitetstilbud*	88	<72
Barnevern		
Mål: Redusere saksbehandlingstid		
Andel undersøkelser som behandles innen 3 måneder	77,5	> 80 %

Høyt antall overliggerdøgn skyldes i hovedsak én pasient som var inneliggende i påvente av kommunalt tilbud. Det er høy utskrivningstakt fra spesialisthelsetjenesten. Dette gir stort trykk på de kommunale plassene.

Antall klager på legevakten omfatter klager på kommunen som følges opp fra Statsforvalteren. Klager fra enkeltpasienter og pasient- og brukerombudet er ikke med i tallet ovenfor.

Team bolig bisto totalt 207 personer i 2022 med å fremskaffe boliger. Hoveddelen av disse er flykninger fra Ukraina.

Det er reduksjon på 1,5 % fra 2021 i andelen sosialhjelpsmottakere mellom 18 og 29 år. Gjennomsnittlig stønadslengde for mottakere 18-29 år viser en nedadgående trend fra 2020.

Andel flykninger i arbeid eller aktivitet etter endt introduksjonsprogram er 8% lavere enn i 2021.

Økning i bosetting, som har krevd nyrekruttering av ansatte for å gi forsvarlige tjenester, og flere eldre flykninger er noe av årsaken til dette.

Brukerundersøkelsene i omsorgstjenestene ble gjennomført i 2018 for hjemmetjenestene og i 2017 for sykehjemmene. Undersøkelsene viste gode resultater. På grunn av arbeidet med kompetanse- og opplæringsplanen i 2019 og koronapandemien i 2020 og 2021 ble nye undersøkelser utsatt. Det planlegges nye brukerundersøkelse i 2023.

Målingen av “Andelen pasienter over 67 som er ernæringskartlagt” er et usikkert tall. Avvik i måten ernæringskartleggingen er dokumentert kan være en forklaring på det lave måltallet.

Den siste brukerundersøkelsen i boveiledningstjenesten for pårørende ble gjennomført i 2017. Det planlegges en ny brukerundersøkelse i 2023.

Andel undersøkelser som ble behandlet innen 3 måneder var 77,5% på årsbasis. Andelen økte sist halvår til 83 %.

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Kommunedelplan helse og omsorg – Leve hele livet	
Hovedmål: Kommunens helse- og omsorgstjenester skal bidra til aktivitet, mestring, trygghet og økonomisk bærekraft	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Ta i bruk 6 nye boliger i bofellesskap for mennesker med psykiske lidelser.	I drift fra oktober.
Styrke tjenesten til barn, unge og voksne med rus og/eller psykiske lidelser – faglig og ressursmessig. Finansieres i all hovedsak av eksternt finansiering.	Virksomheten søker på de tilskudd som er tilgjengelig- for å kunne styrke virksomhetens tjenester til både barn, unge og voksne innenfor fagområdene rus og psykisk helse.
Omstrukturere omsorgstjenestene gjennom å styrke hjemmebaserte tjenester med vekt på velferdsteknologi, hverdags-rehabilitering og kompetanseutvikling. Dette omfatter å: <ul style="list-style-type: none"> • Utvikle en tjeneste som har større vekt på aktiv omsorg, egenmestring og rehabilitering. 	Det arbeides kontinuerlig med organisering av tjenestene slik at Sarpsborgs innbyggere kan bli boende i eget hjem så lenge som mulig. Bærekraft 2030 har flere delprosjekter som skal legge til rette for

<ul style="list-style-type: none"> • Arbeide videre med endring av arbeidsmetodikken i hjemmetjenesten med vekt på forebygging og opplæring for å redusere/utsette behovet for kompenserende tiltak. • Igangsette og implementere flere velferdsteknologiske løsninger som avstandsoppfølging, digitale tilsyn, elektronisk medisineringsstøtte med mer. 	<p>dette, som bla fokus på velferdsteknologi og effektiv ressursutnyttelse. Hjemmetjenesten, heldøgn og boveiledning har felles planer for virksomhetsområdene for å sikre ensartet drift.</p>
<p>Etablere sosiale møteplasser og aktivitetstilbud for å styrke den enkeltes evne til å bli boende i eget hjem og leve et aktivt liv. Dette omfatter å ta i bruk verktøyet NYBY for å få samhandling mellom frivillige og personer som har behov for bistand, og å etablere et aktivitetstilbud til yngre personer med demens med base på Eplehagen.</p>	<p>Det er lagt inn midler til etablering av sosiale møteplasser i budsjett 2023. Avtalen med NYBY avsluttes på grunn av manglende måloppnåelse.</p> <p>Prosjektet «Helsefremmende frivillighet» er gjennomført og avsluttet. Flere samarbeidsarenaer og tiltak er overført i linja og videreføres i samarbeid med frivillige organisasjoner.</p> <p>Kontakten med brukerorganisasjoner og faglige samarbeidspartnere er reetablert. Det er økende pågang og etterspørsel fra nye brukerorganisasjoner. Det er økt aktivitet og et sterkere samarbeid om likepersonsarbeidet.</p> <p>Prosjektet «Sammen skaper vi mestring og aktiv samskaping» gjennomførte åpen dag om «Hvordan planlegge seniortiden» og informasjonsdag om kvinnehelse for innvandrere hvor over 80 som møtte opp og 50 fikk videre oppfølging.</p> <p>Resterende prosjektmidler er overført til 2023. Det er planlagt flere aktiviteter, blant annet i samarbeid med Østre Bydel-prosjektet, og kompetansehevende tiltak om barn som pårørende.</p> <p>Dagtilbud på Eplehagen er i drift.</p>
<p>Etablere seniorboliger som sikrer en trygg og aktiv hverdag. Kommunen skal samarbeide med private aktører om utvikling av tilrettelagte boliger.</p>	<p>Igangsatt. Kommunen har tildelingsrett på 16 nybygde boliger på Hafslundsøy – Neset.</p>

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

<p>Utvide pilotprosjektet Årsturnus med ytterligere 10 team fra 2022. Det er iverksatt 11 team pr 2021. Årsturnus er et virkemiddel for å nå målet om en heltidskultur og for å sikre nødvendig fagkompetanse.</p>	<p>Planlagt utvidelse er gjennomført. Cirka 1300 medarbeidere er inkludert i prosjektet. Ytterligere 20 team inkluderes fra 2023. Prosess rundt årsturnusavtalen er påbegynt.</p>
<p>Videreføre pilotprosjektet 'Bærekraftige omsorgstjenester'. Prosjektet omfatter en gjennomgang av kompetansen i pleie- og omsorgstjenesten for å vurdere omfordeling av oppgaver mellom profesjonene.</p>	<p>Programmet er delt inn i tre delprosjekter. Arbeidet med område heldøgntjenester er i gang og vil fortsette i 2023. Delprosjektet går parallelt og i samarbeid med Bærekraft 2030. Programmet vil kartlegge og utarbeide en oversikt over fremtidige behov for omsorgstjenester og tiltak for effektive arbeidsprosesser og «best practise».</p>
<p>Videreutvikle og styrke tverrfaglig kompetanse ved familiesentrene, og arbeidet med samordnede tjenester for utsatte barn og unge. Tiltaket skal motvirke negativ generasjonsoverføring.</p>	<p>Uformelt og formelt samarbeid på tvers i kommunen er under arbeid, spesielt mellom Familiesentrene og Barnevernstjenesten, Helse og Kompetansesenter rus og psykisk helse. Gjennom prosjektmidler har vi tilsatt jordmor, helsesykepleier, psykolog, daglig leder og helsesekretær. Gratis prevensjon til de som trenger det som ikke kommer innunder statlig gratisordning er en politisk bevilgning</p>
<p>Utvikle informasjonsportal om ulike boligformer, tilskudds- og lånemuligheter.</p>	<p>KOBO er tatt i bruk av boligkontoret. Systemet vil lette prosessen med å søke, tildele og administrere kommunale utleieboliger, samt følge opp beboere og skaffe datagrunnlag. Som igjen kan gi grunnlag for tilskudd og lånemuligheter.</p>
<p>Etablere arenaer og systemer for samordning og samhandling mellom tjenestene for å sikre gode pasientforløp innad i kommunen, og mellom kommunen og andre.</p>	<p>Kommunen har deltatt i læringsnettverket Gode pasientforløp. Det pågår et arbeid et lokalt for å sikre at kunnskapen fra læringsnettverket videreføres og at overgangene mellom tjenestene er smidige. Samhandling har også fokus i Bærekraft 2030.</p>
<p>Utarbeide et handlingsprogram for avlastning og pårørendestøtte for å styrke pårørendearbeidet i kommunen.</p>	<p>Arbeidsgruppen er i gang med arbeidet. Ferdigstilles i 2023.</p>

Kommunedelplan struktur og kapasitet i heldøgnsomsorgen – Leve hele livet	
Hovedmål: Å sikre en tilstrekkelig og egnet heldøgnsomsorg som samsvarer med innbyggernes behov.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Utvikle Haugvoll senter, herunder vurdere maksimal utnyttelse av tomten. Regulering startet opp i 2021.	Reguleringsplanen behandles høsten 2023.
Haugvoll, igangsetting av byggetrinn 2 med 60 plasser	Ikke igangsatt. Avventer ny reguleringsplan.
Gjennomføre et forprosjekt med mulighetsstudie for utvidelse av Kruseløkka sykehjem og omgjøring av det som i dag er trygdeboliger. Hensikten er å sikre nok plass til hjemmetjenesten og kunne utvikle Kruseløkka avlastningssenter.	Kostnader for utvidelse og omgjøring overstiger rammene i investeringsbudsjettet. Prosessen avsluttes.
Starte planlegging av å oppgradere og bygge nytt ved Tingvoll inkl. nytt produksjonskjøkken med lokaler til hjemmetjenesten.	Det jobbes med en mulighetsstudie for fremtidig kjøkkendrift som ser på flere alternative løsninger.
Flytte rullerplasser fra Helsehuset og opprette flere ordinære korttidsplasser.	Tiltak i Bærekraft 2030 har medført en endring i tiltaket: 17 rullerplasser ved 2. etasje Kruseløkka overføres til avd. 1 ved Kurland sykehjem og Helsehuset.
Vurdere samarbeid med andre kommuner om tilbudet til alvorlig somatisk syke barn.	Det er avholdt møter med nabokommuner, men det er pr nå ikke planlagt videre samarbeid.
Planlegge ytterligere 6-8 nye boliger i bofellesskap for mennesker med psykiske lidelser.	Ikke igangsatt.
Utrede hvordan utviklingshemmede som utvikler demens best kan ivaretas innenfor eldreomsorgen.	“Livsløpsstandard” er en del av det videre arbeidet i Bærekraft 2030.
Gjennomgå kommunens heldøgnsstilbud for å kartlegge tiltak som kan bidra til å sikre en bærekraftig drift.	Arbeidsprosessene i avdelingene kartlegges. Hensikten med kartleggingene er ny fordeling av oppgavene mellom faggruppene for å få fullt utbytte av kompetansen i avdelingen og mer strømlinjeformede arbeidsprosesser. Det er forberedt en reduksjon med 21 langtidsplasser som skal gjennomføres i 2023.

Handlingsprogram mot vold i nære relasjoner – Leve hele livet	
Hovedmål: Forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Videreutvikle foreldre støttende tiltak (foreldreveiledning) på tvers i kommunen.	Det er startet metode-/instruktørkurs i sinnemestring i samarbeid mellom Stiftelsen Tryggere og Sarpsborg kommune. Kurset blir fullført april 2023.
<p>Arrangere årlig temauke om vold i nære relasjoner.</p> <p>Det er opprettet en egen arbeidsgruppe fra nettverket «Samlet mot vold» som jobber med planleggingen av Trygghetsuka.</p> <p>Søke eksterne midler. Ved et eventuelt avslag vil arrangementet gjennomføres i et mindre format.</p>	<p>I nettverket «Samlet mot vold» (SMV) er det en fast etablert arbeidsgruppe som jobber med planleggingen av den årlige Trygghetsuka.</p> <p>Det er søkt midler til arrangementet fra tilskudd til krisesenteret.</p>
<p>Utarbeide og iverksette felles prosedyrer som sikrer nødvendig samhandling ved vold i nære relasjoner.</p> <p>Sikre at ansatte har nødvendig kunnskap og kompetanse om vold i nære relasjoner og vet hvordan de skal avdekke vold og følge opp voldsutsatte og voldsutøver.</p>	<p>Prosedyren er implementert i internkontroll-systemet. Det arbeides med å forankre den i hele kommunestrukturen for å sikre kommunens plikt om å avdekke vold og iverksette tiltak. Veileder til prosedyren er utarbeidet av nettverket SMV.</p>
Legge til rette for at frivillige organisasjoner kan drive informasjons- og holdningsskapende arbeid.	<p>Internt varslingsystem, TryggEST i Sarpsborg trinn 1, er iverksatt.</p> <p>Trinn 1 bistår hjelpeapparatet i Sarpsborg med råd, veiledning og kompetanseheving om vold opp mot deres målgrupper.</p>
Handlingsprogram demens – Leve hele livet	
Hovedmål: Sarpsborg kommune ønsker å gi forutsigbare og individuelt tilpassede tjenester til alle innbyggere med demens og deres pårørende gjennom hele sykdomsforløpet. Tjenestene skal oppleves som koordinerte og preges av kvalitet og kompetanse.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Øke det tverrfaglige og tverrsektorielle samarbeidet for å styrke videreutviklingen av demensvennlig samfunn.	Det er gjennomført møte i arbeidsgruppen for demensvennlig samfunn, tilrettelagt gudstjeneste og diverse opplysningsarbeid. Videreføring av samarbeidsavtalen med Nasjonalforeningen for folkehelse og videre organisering og drift av demensvennlig samfunn i Sarpsborg besluttet våren 2023.
Styrke og utvikle samarbeidet mellom demensteamet og fastlegene i utredningsforløpet av demens og tilby råd og veiledning til brukerne/pårørende.	<p>Tiltak for samhandling med fastleger er påbegynt.</p> <p>Samtalegrupper, individuelle støttesamtaler, pårørendecafe og</p>

	<p>pårørendeskole, med 49 deltakere er gjennomført. Det er gode tilbakemeldinger fra deltakerne i samtlige tiltak. Tiltakene vurderes som nødvendige å videreføre.</p> <p>Demensteamet og koordinator prioriterer tilgjengelighet på demenstelefonen. Det er et økende behov for individuelle støttesamtaler. Tilgjengeligheten vil bli prioritert videre.</p>
Utrede behov for styrking av ressurser og kompetanse i demensteamet.	Arbeidet er påbegynt og ferdigstilles 2023.
Følge opp og implementere en samarbeidsavtale mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten som sikrer oppfølging av personer med demens.	Arbeidet er på planleggingsstadiet.
Implementere tiltakspakke demens som arbeidsmetode i hele hjemmetjenesten.	<p>Forslag til prosedyrer er ferdigstilt.</p> <p>Implementeringsarbeidet starter i 2023.</p>

Handlingsprogram legetjenester – Leve hele livet

Hovedmål: Legetjenester av god kvalitet som møter befolkningens behov; effektive tjenester med riktig kompetanse og kapasitet som samhandler godt og er hensiktsmessig organisert. Tidlig innsats og tilrettelegging bidrar til å forebygge sykdom og bedre folkehelsen.

Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Utrede etablering av ALIS stillinger (allmennleger i spesialisering).	Egen ALIS-stilling er opprettet på Solbyen legesenter.
Tilrettelegge for spesialisering i allmennmedisin og samfunnsmedisin, LIS3, - engasjere veiledere med rett kompetanse.	<p>Alle aktuelle kommunalt ansatte leger er med i ALIS-ordningen.</p> <p>Det er utarbeidet avtaler med privatpraktiserende fastleger i ALIS-løp.</p> <p>Kommunen er godkjent som registrert utdanningsvirksomhet for samfunnsmedisin og allmennmedisin.</p> <p>Oppfølging fra kommuneoverlege og aktuell teamleder.</p>
Sikre at en medisinsk faglig overlege/fagansvarlig lege er tilgjengelig i kommunen for sykehjem og helsehusleger.	<p>Fagansvarlig overlege ved Helsehuset startet 01.01.23.</p> <p>Rekruttering til tilsvarende stilling ved sykehjemmene utsettes av økonomiske årsaker. Det vurderes hvordan besatt stilling kan brukes på tvers.</p>

<p>Sørge for tilstrekkelige ressurser i legetjenesten. Rekruttere og beholde leger.</p>	<p>Det er svært utfordrende å rekruttere leger. Det har vært nødvendig å bruke virkemidler som etableringstilskudd og kompensasjon for overtagelse av lister for fratredende fastleger. Vikarbyrå har blitt benyttet.</p> <p>Helsehuset er godkjent utdanningsinstitusjon for læringsmålene. Godkjenningen bidrar til at legene kan bli i kommunen i hele utdanningsløpet.</p> <p>Det er opprettet et nytt team for å styrke administrasjonen og forvaltningen av fastlegeordningen.</p> <p>Lønnsstigen til fastlegene er reforhandlet og innstilt slik at den skal bidra til både rekruttering og stabilisering. Arbeid med en fastlegestrategi er påbegynt. Handlingsprogram for legetjenesten rulleres når strategien er ferdig.</p>
<p>Utvikle legenes rolle på systemnivå i skolehelsetjenesten.</p>	<p>Fagansvarlig lege ved familiesentrene er etablert, men det har vært lite rom for videreutvikling. Teamtilhørigheten til legene er endret for å styrke fokus på folkehelsearbeidet og samarbeidet med forebyggende tjenester.</p>

Handlingsprogram for personell som har deltatt i internasjonal tjeneste

Hovedmål: Sarpsborg kommune skal være en god kommune å bo i for veteraner

Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
<p>Etablere samarbeidsforum med lokal veteranorganisasjon og invitere til dialogmøter.</p>	<p>Igangsett. Veterankontakt deltar på årsmøte 8.mars 2023 hos Sarpsborg forsvarsforening</p>
<p>Etablere kommunal veterankontakt som skal være kontaktpunkt for veteraner, aktører innen feltet og for Forsvaret. Nettside for veteraner opprettes.</p>	<p>Nettsiden Sarpsborg.com/veteran er opprettet.</p>

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

Informere og veilede veteraner om aktuelle instanser som fastlege, familiesentre, rask psykisk helsehjelp, spesialisthelsetjenesten.	Informasjon på nyopprettet nettside.
Markere frigjørings- og veterandagen 8. mai med kransnedleggelse og legge til rette for et arrangement for veteraner og pårørende.	Gjennomført i 2022. Ansvarlig for veterandagen er utpekt. Samarbeid mellom NVIO, Sarpsborg forsvarsforening og SK pågår for å tilrettelegge for arrangement i etterkant av markering 8.mai
Vurdere å tilby meritterende kurs, i samarbeid med RVTS, for leger og annet helsepersonell om traumer, med særlig fokus på krigsopplevelser for å øke traumekompetansen i de kommunale helsetjenestene.	Virksomhet helse er ansvarlig for opplæringen og vurderer tema inn i kommunens emnekurs for leger.

Prosjekter og enkeltsaker

Prosjekt/sak	Status per 31.12.2022
Evaluere avtalen med Stiftelsen Blå Kors Fredrikstad vedr tilbudet på Kulåssenteret. Dette omfatter å evaluere tilbudet som ligger i avtalen og kartlegge framtidig behov for brukerne.	Avtalen med Kulåssenteret, Blå kors Fredrikstad har varighet frem til 1. mars 2024. Avtalen er da maksimalt forlenget. Sarpsborg kommune må vurdere kommunens behov for videre avtale. Evaluering av avtalen med Stiftelsen Blå Kors Fredrikstad vedr. tilbudet på Kulåssenteret er i startfasen. NAV har startet en intern kartlegging for å definere videre behov for tilbudet.
Følge opp tjenstedesignprosjektet Helhetlige og koordinerte forebyggende tjenester til barn og unge. Det skal utvikles en egen kommunedelplan folkehelse og forebygging som vil ta for seg utfordringene skissert i prosjektet. Planprogrammet er planlagt vedtatt våren 2022. En egen arbeidsgruppe skal vurdere ulike strukturelle grep for å styrke samhandling og koordinering av tjenester. Det skal utvikles et eget samhandlingskart for tjenester til barn og unge.	Planprogram for kommunedelplan er vedtatt og kommunedelplan for folkehelse og forebygging «Fra utenforskap til felleskap» er planlagt at sluttbehandlet i 2023. Det jobbes videre med hvilke tiltak som skal igangsettes. Samhandlingsforum «Felles barn felles ansvar», en arena hvor alle ledere som jobber med barn og unge i Sarpsborg kommune deltar har gjennomført to samlinger.
Vurdere grunnlag for videreføring av frisklivs-, lærings- og mestringscenteret etter 1. juli 2022. Spørsmålet behandles av bystyret senest i forbindelse med tilstandsrapport for 1. tertial 2022.	Tiltaket er videreført i Handlingsplan 2023-2026.

Styringsdokumenter som er under arbeid eller igangsettes i perioden

Navn på styringsdokument	Forventet sluttbehandling	Stuas per 31.12.2022

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

Alkoholpolitisk handlingsprogram	2024	Sluttbehandlet i Utvalg for velferd og folkehelse i 2020. Ny behandling i 2024.
Handlingsprogram avlastning og pårørendestøtte	2022	Arbeidet ble gjenopptatt høsten 2022. Planlagt sluttbehandling i 2023.
Handlingsprogram psykisk helse og rus	2025	Arbeidet er påbegynt. Oppstartsnotat fremmes våren 2023. Handlingsprogrammet skal behandles i 2024.

Økonomi

Tall i 1 000 kr					
Kommuneområde helse og velferd	Regnskap 31.12.2022	Rev. Budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %	Faktiske koronakostnader /tap av inntekt
Virksomhet Forvaltning og utvikling	44 885	43 323	-1 562	-3,6 %	0
Virksomhet helse	129 921	113 000	-16 921	-15,0 %	18 526
Virksomhet forebyggende tjenester	85 737	83 910	-1 827	-2,2 %	200
Virksomhet kompetansesenter rus og psykisk helse	93 753	98 166	4 413	4,5 %	900
Virksomhet kjøkken og kantine	11 371	11 105	-266	-2,4 %	61
Virksomhet NAV	231 175	216 173	-15 002	-6,9 %	0
Heldøgnsomsorg	658 967	599 400	-59 567	-9,9 %	50 775
Hjemmetjenester	228 854	209 508	-19 346	-9,2 %	11 829
Boveiledning	374 656	350 071	-24 585	-7,0 %	17 434
Virksomhet barnevern	231 228	228 789	-2 439	-1,1 %	0
Direktør helse og velferd med stab	3 313	20 897	17 584	84,1 %	307
Sum kommuneområde helse og velferd	2 093 860	1 974 342	-119 518	-6,1 %	100 032

Kommuneområdet helse og velferd har samlet sett et merforbruk på 120 mill. kr i 2022. Kun Kompetansesenter for rus og psykisk helse og direktør har et mindreforbruk. Over 80 % av merforbruket er koronautgifter.

Kommuneområdet fikk i 2022 justert sine budsjetter for å hensynta deler av de økte utgiftene som allerede var påløpt (NAV og barnevern) Videre fikk kommuneområdet tilført kompensasjon for økte utgifter som følge av koronapandemien. 2022 har vært et krevende år med stort trykk på drift og ulike prosjekter knyttet til Bærekraft 2030.

Kommuneområde helse og velferd har kompliserte, sammensatte og omfattende tjenesteområder med raske endringer i utfordringer og behov. Alle virksomhetene har gjennom året hatt et stort fokus på økonomistyring, samtidig som i første tertial ble brukt mye tid og ressurser til å håndtere koronapandemien.

Virksomhet forvaltning og utvikling har et merforbruk knyttet til økte strømkostnader i bofellesskap og tomgangsleie.

Virksomhet helse har et merforbruk på koronarelaterte utgifter som er høyere enn det totale merforbruket for virksomheten. Økte utgifter til lønnsoppgjør for legene og tiltak for å løse fastlegekrisen gir kostnader utover budsjett. Mindreforbruk til kronavaksinasjon og på Solbyen legesenter, på grunn av utsatt oppstart, reduserer det totale merforbruket.

Virksomhet forebyggende tjenester har et merforbruk. Hoveddelen av merforbruket skyldes oppbemanning for å ivareta tjenester til flyktninger fra Ukraina. Bygging av ny ambulansestasjon har gitt merkostnader til leie av annen parkering.

Kompetansesenter rus og psykisk helse har et mindreforbruk. Årsaken er utsatt oppstart av Kirkeveien bofelleskap, ledige teamlederstillinger, prosjektmidler, samt sykerefusjon.

Kjøkken/kantine har et merforbruk knyttet til økte matvarepriser og reparasjon av utstyr.

NAV har et stort merforbruk. Hoveddelen av merforbruket er knyttet opp mot sosialbudsjettet, hvor bidrag til livsopphold og husleie er de store kostnadsdriverne. Antall brukere har økt, men høyere kostnad pr. bruker er hovedårsaken til den store økningen. Stortinget vedtok å yte ekstra økonomisk støtte til sosialhjelpsmottakere med 1000 kr i desember. Kompensasjonen er ført sentralt i 2022, og ordningen ga derfor et merforbruk på 1,43 mill. kr hos NAV i 2022. Økt deltagelse i kvalifiseringsprogrammet og flere på introduksjonsstønad står for ca. 30 % av merforbruket ved NAV.

Heldøgn har et stort merforbruk. I overkant av 80 % av merforbruket er koronarelaterte utgifter og høyt korttidsfravær gjennom året. Endret behov hos brukere og nye brukere gir merkostnader. Bruk av sommeravtale for å sikre bemanning og faglig forsvarlig drift øker også utgiftene. Regnskapstall viser at lønnskostnader i årsturnus er høyere enn antatt. Samtidig er årsturnus et av de viktigste tiltakene kommuneområdet har for å rekruttere og beholde medarbeidere

Hjemmetjenesten har et stort merforbruk. 60 % av merforbruket er koronarelaterte utgifter. Resterende merforbruk skyldes enkeltbrukere med store bistandsbehov og leasingbiler. Regnskapstall viser at lønnskostnader i årsturnus er høyere enn antatt.

Boveiledning har et stort merforbruk. 70 % av merforbruket er koronarelaterte utgifter. Reduksjon i tjenestetilbud og behov for bemanning, spesielt under pandemien reduserer det totale merforbruket. Nye brukere og brukere med endringer i bistandsbehovet gir økte kostnader utover budsjett.

Barnevernet har et merforbruk. Årsaken er økning i kjøp av private plasser. Kjøpene skal forhindre plasseringer som ville ha medført en større kostnad.

Direktør helse og velferd med stab har et mindreforbruk i 2022. Årsaken er redusert kjøp av omsorgsplasser fra private, midlertidig økning i salg av krisesenterplasser og noe lavere innkjøp av nye velferdsteknologiske løsninger.

KOMMUNEOMRÅDE OPPVEKST

Tjenestemål

Tjenestemål		
Virksomhet/tjeneste	Resultat 2022	Ambisjon i perioden
Grunnskole		
Mål: Forbedre læringsresultater		
Grunnskolepoeng, gjennomsnitt ungdomstrinn	40,8	43,1
Mål: Forbedre læringsmiljø		
Mobbing på skolen, 7.trinn	10,2 %	0 %
Mobbing på skolen, 10.trinn	6,2 %	0 %
Mål: Forbedre deltakelse		
Andel elever med direkte overgang fra grunnskole til videregående opplæring	96,6 %	100 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO	58,6 %	>56,8 %
Barnehage		
Mål: Øke andel barn i barnehage		
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	90,1 %	>92,5 %
Andel minoritetsspråklige ⁶ barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn ⁷ 1-5 år	83,0 %	82,6 %

Kommentarer til tjenestemål:

Grunnskole

I Sarpsborg var det 621 elever som gikk ut 10. trinn våren 2022. I gjennomsnitt hadde disse elevene 40,8 grunnskolepoeng. Nasjonalt var grunnskolepoengene 43,2 i 2022.

På elevundersøkelsen på 7. trinn svarer 10,2 % av elevene at de har blitt mobbet på skolen i 2022. Dette er en økning fra 7,5 % i 2021. 5,2 % sier at de har blitt mobbet digitalt. Nasjonalt svarer 9,8 % av elevene på 7. trinn at de har blitt mobbet på skolen i 2022.

På 10. årstrinn svarer 6,2 % av elevene at de har blitt mobbet på skolen i 2022. Dette er en økning fra 3,7 % i 2021. Nasjonalt svarer 7,4 % av elevene på 10. trinn at de har blitt mobbet på skolen i 2022.

Det er viktig å presisere at elevundersøkelsen viser et «øyeblikksbilde» fra de kommunale grunnskolene i Sarpsborg. Utvalget er så lite at den statistiske usikkerheten er ganske stor.

96,6 % av elevene som gikk ut av 10. trinn i Sarpsborgskolen i 2022 har startet i videregående opplæring samme år som de avsluttet grunnskolen. Dette er tilnærmet samme andel som i 2021 (97,3 %) og 2020 (98 %). For hele landet er andelen 97,7 % i 2022.

Statistikken over er hentet fra Utdanningsdirektoratet.

⁶ Barn med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk eller engelsk (SSB).

⁷ Førstegangsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere (SSB).

Per 1. oktober 2022 var 58,6 % av alle barn i alderen 6-9 år i Sarpsborgskolen i kommunal eller privat skolefritidsordning. Dette er økning fra 51,8 % i 2021. For hele landet er andelen 65,7 % i 2022.

Statistikken er hentet fra Statistisk sentralbyrå.

Barnehage

Andel Sarpsborgbarn 1-5 år med barnehageplass var 90,1 % i 2022. I 2021 var andelen 91,6 %. For landet utenom Oslo var 93,6 % av barn 1-5 år i barnehage i 2022.

Andel barn i kommunale barnehager i 2022 var 27,3 %. Dette er samme andel som i 2021. For landet uten Oslo er andelen barn i kommunale barnehager 49,7 %.

Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle innvandrerbarn 1-5 år var i 2022 på 83,0 %. Dette er en økning fra 82,4 % i 2021. For landet uten Oslo er andelen 84,5 %.

Statistikken er hentet fra Statistisk sentralbyrå.

Utdypende analyse av resultater på tjenestemål gjøres i Kvalitetsmeldinger om barnehage og grunnskole for 2022. Disse legges fram til behandling Bystyret i mai 2023.

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Kommunedelplan oppvekst	
Hovedmål: Sammen skaper vi Sarpsborg - der barn og unge lykkes	
<ul style="list-style-type: none"> • Innsatsområder <ul style="list-style-type: none"> ○ Helhet og sammenheng ○ Læringskvalitet og læringsutbytte ○ Kompetanse og rekruttering ○ Kvalitet i ledelse og organisasjonsutvikling 	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.
Arbeide målrettet for at barn i barnehagen er aktive deltakere i egen læring, får benytte kritisk tenkning og opplever reell innflytelse i egen hverdag.	Arbeid pågår. Kvalitetsmelding om barnehage 2022 vil utdype arbeidet
Arbeide målrettet for å gi barn i barnehagen grunnleggende kompetanse i språk og realfag.	Arbeid pågår. Ressurssiden for språk-, les- og regneutvikling for ansatte i barnehage og skole er videreutviklet. Språkveiledersamlinger for høsten 2022 er gjennomført
Arbeide målrettet med relasjonskompetanse for å sikre at barnehagebarn og skoleelever opplever tilhørighet og livsmestring.	Kurs i Trygghetsirkelen for ansatte ble gjennomført høsten 2022
Arbeide målrettet for at barnehagene og skolene blir godkjente som <i>Helsefremmende barnehager og skoler.</i>	14 barnehager er godkjente som helsefremmende

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

	<p>barnehager (private og kommunale)</p> <p>Det utarbeides en informasjonsside om arbeid med helsefremmende skoler for at alle virksomheter og deres ansatte får tilgang til relevante ressurser i utviklingsarbeidet.</p>
Arbeide målrettet i barnehagene og skolene for å sikre samhandling med andre tjenester til barnets beste.	Det er gjennomført to samlinger i Samhandlingsforum; Felles barn felles ansvar for ledere i 2022. Ny samling i mai 2023.
Revidere overgangsrutiner mellom barnehage-barneskole, barneskole-ungdomsskole og ungdomsskole-videregående skole.	Overgangsrutine bhg-skole og SFO er i drift. Overgangsrutine barneskole-ungdomsskole og ungdomsskole – videregående skole er under revidering. Ferdig revidert høst 2023.
Innføre og iverksette ny, nasjonal rammeplan for SFO.	Innført. Arbeid med implementering pågår.
Innføre og iverksette nytt nasjonalt læreplanverk i grunnskolen, LK20. Dette inkluderer nye læremidler.	<p>Innført.</p> <p>Avholdt samling i faggrupper på tvers av ungdomsskolene med tema vurdering.</p> <p>Skolene har gitt tilbakemelding via spørreundersøkelse på kommunens felles digitale læremiddelpakke. De fleste er fornøyd med pakken slik den fremstår i dag, men lærerne melder om behov for justeringer i enkelte fag, og om behov opplæring. Det er gjennomført flere digitale kurs, og det er planlagt for flere i løpet av våren. Det har blitt sett på hva som finnes av trykte læremidler på skolene, og det gjøres lokale vurderinger rundt bruk og innkjøp av lærebøker.</p>
Utvikle leksebevisste skoler, og jobbe systematisk for å redusere bruken av lekser.	Skolene jobber lokalt med å utvikle seg til leksebevisste skoler i henhold til bystyrets vedtak. Skolene er kommet ulikt i prosessen, men de fleste rapporterer at medarbeiderne har gode drøftinger og refleksjoner om bruk av lekser. Flere skoler har utarbeidet en «lokal»

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

	rutine med utgangspunkt i kommunens overordnede føringer.
Invitere aktuelle aktører til å delta i samarbeid med å knytte skole og arbeids- og samfunnsliv tettere sammen.	Tiltaket er utsatt på grunn av pandemi
Knytte kontakter i næringslivet for St. Marie læringscenter i Sarpsborg, via arbeidet med NIB – Norskopplæring i bedrift	12 kandidater har vært aktivisert i NIB i løpet av 2022. I tillegg er det pr 31.12., 11 aktive kandidater i et IMDI-støttet prosjekt med bransjeklasser, et samarbeid med Quality hotell og barnehagene i kommunen.
Utarbeide og iverksette årshjul for dialog, styring og internkontroll for virksomhetene i oppvekst.	Årshjul skole videreføres som pilot. System for internkontroll barnehage er i drift. Overordnet årshjul for barnehagene er under utarbeidelse.

Handlingsprogram for digital oppvekst 2021-2024

Hovedmål:

- Målsettingene i rammeplan for barnehage og Kunnskapsløftet 2020 realiseres
- Helhetlig digital satsning fra barnehage til endt skolegang
- Alle barn og unge får mest mulig likt grunnlag for tilegnelse av digital kompetanse og læring med digitale verktøy for å nå kommunens visjon; «Sammen skaper vi Sarpsborg» – (der barn og unge lykkes)
- Personvern og informasjonssikkerhet er ivarettatt
- Sikre universelle løsninger

Prioriterte tiltak

Status per 31.12.

Etablere nettverk for erfaringsdeling og kompetansebygging.

Temaer som digitale læremidler og profesjonsfaglig digital kompetanse inngår der det er naturlig i allerede etablerte nettverk og felles utviklingsarbeid.

Etablere rutiner for gjennomføring av risikovurderinger knyttet til personvern og informasjonssikkerhet.

Godkjent rutine for anskaffelse av nye digitale læremidler sikrer gjennomføring av risikovurderinger ved nyanskaffelser. Arbeid med risikovurdering av løsninger som allerede er i bruk er godt i gang og vil fullføres vår 2023.

Oppgradere trådløse nettverk etter gjeldende behov i virksomhetene.

En barnehage og de fleste skoler er oppgraderte til nyeste trådløse standard.

Handlingsprogram - Tett på for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø	
Hovedmål: Forebygging av krenkelser, utenforskap og ensomhet.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.
Ta i bruk veiledninger og maler knyttet til handlingsprogrammet Tett på.	Det er utarbeidet retningslinje for innhenting av barnets stemme og veiledende samtalemaler for dette.
Iverksette plan for elevrådsarbeid i skolene	Iverksatt.

Kommunedelplan for skolekapasitet og skolestruktur 2015-2026	
Hovedmål: Trekke opp linjer for framtidig barnehage- og skolestruktur og skissere utbyggingsbehov.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.
Etablere midlertidige klasserom med mobile moduler – Grålum barneskole	Arbeid pågår. Noe forsinkelse, men ferdigstilles februar 2023
Oppgradere uteområder ved Fritznerbakken barnehage, Valaskjold barnehage og Fossbyløkka barnehage.	Arbeid pågår. Ferdigstilles våren 2023.
Utbedre arbeidsplasser og garderober Ullerøy barneskole	Arbeid pågår. Ferdigstilles mars 2023.
Utrede arbeidsplasser og garderober, Sarpsfossen skole avd Regnbuen	Mulighetsstudie gjennomført. Investeringsmidler vedtatt. Oppstart prosjektering våren 2023.
Utrede utvidelse av skolekapasitet, Tindlund barneskole	Oppstart forprosjekt 2023
Kartlegge universell utforming i skolene og de kommunale barnehagene.	Fire skoler og to barnehager er kartlagt. Disse vurderes som referansebygg som dekker bygninger i samme tidsperiode.
Utvide og oppgradere Ullerøy leirskole	Oppstart høst 2022. Ferdigstilles sommeren 2023.
Rehabiliterer Grålum barneskole	Forprosjekt gjennomført. Byggestart planlagt våren 2023. Ferdigstilles høsten 2024.
Utrede skolekapasitet, Tindlund ungdomsskole	Oppstart planlagt 2024
Utvide og rehabiliterer Tindlund barneskole	Oppstart planlagt 2025
Prosjektere og bygge ny gymsal ved Kruseløkka ungdomsskole	Mulighetsstudie er utført. Prosjektering planlagt 2024
Utbedre arbeidsplasser og garderober Navestad barneskole	Oppstart planlagt 2025
Utbedre arbeidsplasser og garderober Jelsnes barneskole	Oppstart planlagt 2024
Utbedre arbeidsplasser og garderober Lande barneskole	Oppstart planlagt 2024
Utvide og rehabiliterer Tindlund ungdomsskole	Oppstart planlagt 2027

Prosjekter og enkeltsaker

Prosjekt/sak	Status per 31.12.
Gjennomføre forsøksordning med sommeråpen SFO	Gjennomført og evaluert. Vedtatt i utvalg for kultur og oppvekst at det ikke etableres som et regulært tilbud.
Videreutdanne barnehagelærere og lærere i grunnskolen for å møte nye nasjonale kompetansekrav og i tråd med Sarpsborg kommunes kompetansebehov.	10 barnehagelærere i private og kommunale barnehager har startet videreutdanning. 1 styrer har startet og 9 styrere går siste semester av den nasjonale styrerutdanningen. 43 pedagoger og 1 leder i skolen er i videreutdanning studieåret 2022/2023.
Etterutdanne barnehagelærere, fagarbeidere, SFO-ansatte, grunnskolelærere og PPT-ansatte i Trygghetssirkelen.	Utvalgte ressurspersoner i barnehager, skoler og støttesystem har blitt sertifisert i Trygghetssirkelen høsten 2022. Disse skal bidra til kompetanseheving i egne virksomheter.
Etterutdanne barnehage- og grunnskoleansatte, PPT-rådgivere, (hele laget rundt barnet/eleven) gjennom regional- og desentralisert kompetanseordning og kompetanseløftet.	<p>5 skoler samarbeider med Høgskolen i Østfold om lokale utviklingsprosjekt knyttet til LK20.</p> <p>Utviklingsarbeid Kulås barnehage er inne i andre år. Tema er språk og voksnes tilstedeværelse i spisesituasjonene.</p> <p>Utviklingsarbeid i alternativ opplæringsarena er i gang. Tema er Elevenes faglige og sosiale utbytte av undervisningen ved alternativ opplæringsarena.</p> <p>2 barnehager samarbeider med OsloMet om å styrke ansattes lekekompetanse og deltagelse i lek innværende barnehager. Det er søkt om midler for å videreføre samarbeidet kommende barnehageår.</p>
Utarbeide kompetanseplan for videreutdanning av ledere.	Tiltaket er ikke påbegynt
Utarbeide kompetanseplan for assistenter og fagarbeidere.	Tiltaket er Ikke påbegynt
Utrede søskenmoderasjon for foreldre som har barn både i barnehage og SFO, herunder beregne økonomisk effekt av aktuelle modeller. Saken legges frem til politisk behandling.	Saken er utredet og fremmet til behandling oktober 2022. Utvalg for kultur og oppvekst

	tok opplysningene til orientering.
--	------------------------------------

Styringsdokumenter som er under arbeid eller igangsettes i perioden

Navn på styringsdokument	Forventet sluttbehandling (år)	Status per 31.12.
Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet, rullering og innarbeiding av barnehager.	2022	Arbeid er utsatt og framdrift forskjøvet, i hovedsak på grunn av pandemi samt arbeid med Bærekraft 2030. Forventet sluttbehandling er 2024.

Økonomi

Tall i 1 000 kr					
Kommuneområde oppvekst	Regnskap 31.12.2022	Rev. Budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %	Faktiske koronakostnader /tap av inntekt
Virksomhet oppveksttjenester	81 612	76 589	-5 023	-6,6 %	36
Virksomhet PPT	25 217	26 314	1 097	4,2 %	18
Virksomhet spesialpedagogikk førskole	53 281	41 788	-11 493	-27,5 %	264
Barnehager	98 340	96 304	-2 036	-2,1 %	4 969
Virksomhet St. Marie læringscenter	18 986	22 062	3 076	13,9 %	0
Virksomhet Sarpsfossen skole	48 879	49 331	452	0,9 %	238
Skoler	616 796	570 406	-46 390	-8,1 %	18 041
Direktør oppvekst	8 743	9 201	458	5,0 %	1 900
Tilskudd private barnehager	323 156	319 942	-3 214	-1,0 %	1 000
Sum kommuneområde oppvekst	1 275 010	1 211 937	-63 073	-5,2 %	26 466

Kommuneområde oppvekst hadde et samlet merforbruk på 63 mill. kr i 2022. Merforbruket er i hovedsak fordelt på virksomhet oppveksttjenester, virksomhet spesialpedagogikk førskole samt grunnskolene. Merforbruket inkluderer ekstrakostnader som følge av koronapandemi.

Ekstrakostnader under koronapandemi i 2022 skyldes i hovedsak økt vikarbruk og bemanning i barnehage, skole og SFO samt tapt foreldrebetaling som følge av redusert åpningstid. Enkelte virksomheter har høye vikarutgifter grunnet stort sykefravær.

Virksomhet oppveksttjenester har totalt sett et merforbruk i 2022. Merforbruket skyldes i hovedsak skyssutgifter, barnehageplasser for Sarpsborgbarn som går i barnehage i andre kommuner og gjestelever.

Utgifter til skoleskyss har økt blant annet grunnet flere vedtak om skoleplass ved andre skoler enn nærskolene, og økt bruk av ledsager ved spesialskyss til Sarpsfossen skole.

For gjesteelever er forsterket skoletilbud og grunnskolesats hovedårsak til merforbruk, noe som relateres til økning av elever og enkelte omfattende vedtak.

Det er et mindreforbruk på redusert foreldrebetaling i barnehage, blant annet på grunn av streiken i private barnehager. Virksomheten har også et mindreforbruk på moderasjoner i SFO grunnet tildelte prosjektmidler til gratis SFO 1.klasse, samt merinntekt fra grunnskolesats for gjesteelever i Sarpsborgskolen.

Virksomhet PPT har et mindreforbruk i 2022. Mindreforbruket skyldes hovedsakelig vakante stillinger etter omorganisering samt sparte vikarutgifter ved sykefravær.

Virksomhet spesialpedagogikk førskole har et merforbruk i 2022. Merforbruket skyldes stor økning av behov for virksomhetens tjenester spesielt første halvår 2022, med flere barn som har fått vedtak om spesialpedagogisk hjelp eller har behov for hjelp og tilrettelegging grunnet nedsatt funksjonsevne. Antall barn med vedtak etter Barnehagelovens §31, spesialpedagogisk hjelp og etter §37, tilrettelegging i barnehagen er noe redusert fra første til andre tertial 2022. Nedgangen er relatert til skolestartere i august 2022.

Barnehagene i Sarpsborg har samlet et merforbruk i 2022. I ordinær drift uten ekstraordinære koronautgifter har barnehagene samlet et mindreforbruk. Mindreforbruket skyldes i hovedsak refusjon av sykepenger ved sykefravær samtidig som det har vært utfordringer med å få tak i vikarer i enkeltvirksomheter.

Virksomhet St Maries læringscenter har et mindreforbruk i 2022. Mindreforbruket skyldes noe høyere inntekter per capita enn forventet.

Virksomhet Sarpsfossen skole har et mindreforbruk i 2022. Mindreforbruket skyldes i hovedsak mindre bruk av vikarer enn budsjettet.

Grunnskolene i Sarpsborg har totalt sett et merforbruk i 2022. 17 av 18 grunnskolevirksomheter har et merforbruk som i all hovedsak er knyttet til lønnsutgifter. En stor del av merforbruket skyldes bruk av vikarer og overtid ved koronarelatert fravær. Merforbruket i skolene for øvrig skyldes i hovedsak økte utgifter til bemanning for elever med rett til spesialundervisning samt styrking av voksentetthet og tilrettelegging i skolemiljøet for enkeltelever knyttet til Opplæringslovens kapittel 9a, Elevene sitt skolemiljø.

Skolene melder om stadig økende antall elever med faglige og atferdsmessige utfordringer. Lovfestede enkeltvedtakstimer for elever med rett til spesialundervisning og særskilt norskopplæring utfordrer skolenes budsjettammer. Dette er spesielt utfordrende på mindre skoler. Den nasjonalt fastsatte lærernormen for grunnskolen gjør at skolene har lite handlingsrom til å omdisponere personalressurser innenfor tildelt ramme.

Det er for tiden et stort antall elever som krever ulike former for skjerming og tilrettelegging gjennom hele skoledagen, og i SFO. I tillegg sliter flere elever med å møte på skolen etter pandemien. Dette krever ekstra oppfølging fra skolene. Kompleksiteten av diagnoser gjør at skoler har store utfordringer med å håndtere disse elevene innenfor de gitte økonomiske rammer. Mange elever krever nå så tett oppfølging at det er snakk om en voksen på full tid til hver av disse elevene.

Enkelte skoler mottar nyankomne flyktninger og sekundærflyktninger med til dels store behov for tilrettelegging både på grunn av språk og funksjonsnedsettelse. Dette utfordrer skolenes budsjettammer.

Skolene arbeider med tiltak for å redusere merforbruket. Eksempler på tiltak som iverksettes er mindre vikarbruk og økt grad av gruppetilbud for elever med rett til spesialundervisning. Tiltak som mindre vikarbruk og redusert bemanning i skolen gir imidlertid bekymring rundt elevenes læringsutbytte og skolemiljø samt slitasje på ansatte og vil trolig resultere i høyere sykefravær og økning i antall hms-avvik.

Barnehager og skoler melder om at det er lite rom innenfor budsjetttrammene til nødvendig oppgradering og utskifting av læremidler, inventar og utstyr.

Direktør oppvekst har et merforbruk i 2022. Merforbruket dekker redusert foreldrebetaling som følge av redusert åpningstid under koronapandemi i kommunale og private barnehager samt SFO. I tillegg har kommunen etter klagebehandling hos statsforvalter hatt ekstraavgifter på tilskudd til arbeidsgiveravgift til de private barnehagene.

KOMMUNEOMRÅDE SAMFUNN

Tjenestemål

Tjenestemål		
Virksomhet/tjeneste	Resultat 2022	Ambisjon i perioden
Virksomhet plan og samfunnsutvikling		
Effektiv saksbehandling		
Saksbehandlingstid på reguleringsplaner (uker) ⁸	30	35
Klager på reguleringsplaner som omgjøres av høyere instans.	0	0
Virksomhet kultur		
Brukerundersøkelse i kulturskolen ⁹		5,2
Brukerundersøkelse i fritidsklubbene ¹⁰		5,2
Brukerundersøkelse bibliotek (før og etter nybygg) ¹¹		
Andel skoleelever i grunnskolen som benytter kulturskolens tilbud basert på elevplasser	10%	12 %
Andel skoleelever i grunnskolen som benytter fritidsklubbenes tilbud	33 %	40 %
Antall besøkende på uk-online	760	700
Antall besøkende på biblioteket	111 686	170 000
Antall besøkende Sarpsborg scene	20 223	38 000
Antall solgte billetter Sarpsborg scene	16 030	27 000
Antall besøkende Olavsdagene	9 850	10 000
Klager på tilskudd som omgjøres av høyere instans på grunn av saksbehandlingsfeil	2	0
Antall kurs og temakvelder med det frivillige kulturlivet	2	>2
Virksomhet byggesak, landbruk og kart		
Mål: Saksbehandlingstid		
Antall byggesaker hvor 3-ukersfristen ikke er overholdt	125	< 2
Antall byggesaker hvor 12-ukersfristen ikke er overholdt	89	0
Antall oppmålingssaker/matrikkel hvor 16 ukers frist ikke er overholdt	9	0
Mål: Godt omdømme		
Gjennomføre brukerundersøkelse pr. tjeneste		
Mål: Kvalitet på saksbehandlingen		

⁸ Saksbehandlingstid fra planen vedtas lagt ut på høring til endelig vedtak i bystyret.

⁹ Brukerundersøkelsen ble utsatt p.ga. innføring av nytt kvalitetssystem, men forventes gjennomført våren 2023.

¹⁰ Brukerundersøkelse planlegges gjennomført høsten 2023.

¹¹ Utsettes av kapasitetshensyn til nytt bibliotek står ferdig

Klager som omgjøres av høyere instans på grunn av saksbehandlingsfeil	2	0
Mål: Tilsyn/ulovlighetsoppfølging		
Antall tilsyn med firma/foretak iht. plan- og bygningsloven	11	> 100
Ulovlighetsoppfølging byggesak, antall avsluttede saker	60	> 100

Virksomhet plan og samfunnsutvikling

Virksomheten har behandlet 4 klager på reguleringsplaner i 2022, Statsforvalteren har behandlet 2 av klagen og stadfestet kommunens vedtak. Bystyret har vedtatt 5 reguleringsplaner i 2022. Sarpsborg bibliotek og Faunapassasjen har hatt henholdsvis 13 og 26 ukers saksbehandlingstid og bidrar til et svært positivt resultat opp mot tjenestemålet. De øvrige 3 planene ligger på nivå med tjenestemålet med 35 uker saksbehandlingstid.

Virksomhet kultur

Det er fortsatt noe redusert elevtall i kulturskolen etter nedgangen i 2020 og 2021 på grunn av pandemien. Etter lengre tid med normal drift er pågang fra nye elever økende og forventes å øke ytterligere i 2023.

Besøkstallene på biblioteket har kun en liten nedgang fra i fjor til tross for stenging av hovedbiblioteket 1.8.22 for ombygging og utvidelse, og redusert tilbud i sentrum i midlertidige, mindre lokaler.

Andel skoleelever i grunnskolen som benytter fritidsklubbenes tilbud har en nedgang fra 47% i 2021 til 33% i 2022. Nedgangen skyldes at de fysiske møteplassene i perioder i 2021 ble erstattet med digitalt tilbud. Prosentandelen fra 2022 er kun deltagere på fysiske møteplasser.

Virksomheten har behandlet 2 klager på avslag om tilskudd i 2022 som ble omgjort av klagenemnda.

Målet om mer enn to kurs og temakvelder for frivilligheten ble ikke nådd. Det ble arrangert et informasjons-/søker møte med lag og foreninger i januar og en frivillighetskonferanse i mars. I tillegg var det planlagt et søker møte med lag og foreninger i desember 2022. Møtet ble etter avklaring med rådene bestemt flyttet til 2023.

Sarpsborg scene ble rammet av en rekke avlysninger i 1. tertial på grunn av koronarestriksjoner. Dette påvirket både besøks- og salgstall negativt. Publikums endrede brukervaner fra pandemiperioden påvirket også besøks- og salgstall negativt høsten 2022, det var likevel en positiv endring å spore i besøkstallene for november og desember.

Olavsdagene hadde et positivt besøkstall for sitt sommerprogram. Tallene viser en økning fra foregående år og tilsvarer nivået fra før pandemien.

Virksomhet byggesak, tilsyn, landbruk og kart

Behandlingstiden for byggesaker har ikke vært i tråd med målsetningen. Dette skyldes store utfordringer med implementering av fagsystemet «eByggesak». Integrasjon mot arkivsystemet Public 360 fungerte ikke som forventet, og bidro til betydelig merarbeid og redusert kapasitet samt vansker med å holde kontroll på den enkelte saksbehandler sin saksportefølje. Kontrakten med leverandøren ble avsluttet.

Saksbehandlingstid på oppmålingsaker har vært utfordrende grunnet manglende kapasitet på matrikkelføring.

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

Kommunedelplan kultur	
Hovedmål: Sammen skaper vi Sarpsborgs kulturliv	
Innsatsområder: <ul style="list-style-type: none"> • Felleskap og kultur • Byutvikling og kultur • Profesjonell kultur 	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Etablere et nytt bibliotektilbud. Prosjektet «Nytt hovedbibliotek» er igangsatt. Byggestart første kvartal 2022. Planlagt åpning april 2023.	Bygging av nytt bibliotek ble satt i gang i august 2022. Bygget er planlagt ferdig i november 2023.
Fullføre digitalisering av Sarpsborgs kommunale bildesamling. Arbeidet administreres av Sarpsborg bibliotek. Digitaliseringen skjer i samarbeid med Sarpsborg Arbeiderblad og historielagene.	Det er ikke mulig å gjennomføre mens bygging av nytt bibliotek pågår og biblioteket er i midlertidige lokaler. Prosjektet utsettes til 2024.
<p>Videreføre prosjektet «Hverdagsmestringskultur». Hverdagsmestringskultur har fått tildelt i overkant av kr. 250.000 i interreg-midler for å starte et forprosjekt sammen med Region Midtjylland i Danmark og kulturaktøren Tillt i Sverige.</p> <p>Det skandinaviske prosjektet skal ivareta kommunale og regionale tilnærminger til kulturarbeid i helsesektoren, og alt skal være kunnskapsbasert. Forprosjektet skal brukes til å samle flere partnere, og lede ut i et hovedprosjekt om å etablere et skandinavisk kompetansesenter for kultur og helse.</p> <p>Prosjektets opprinnelige mål er å bruke kultur og aktivitet til å minske tilsiget av nye tjenestemottakere innen helsesektoren. Neste fase skulle være å starte opp forebyggende hjemmetjeneste. Denne del av prosjektet er det ikke funnet rom for i handlingsplan og budsjett 2022-2025.</p>	Forprosjekt «Kultur» avsluttes og det søkes om midler til hovedprosjekt for 2023-2026. Sarpsborg kommune har søkt ca. 1 mill. kr for deltakelse i prosjektet.
<p>Utvikle Sarpsborg scene til en opplæringsarena for unge utøvere innenfor lyd/lys/video, og øke antallet lærlinger.</p> <p>Tiltaket forutsetter investeringer i teknisk utstyr for 3,0 mill. kr.</p> <p>Sparebankstiftelsen DNB har bevilget 1,0 mill. kr til investeringer i prosjektet. I tillegg er det avsatt 1,0 mill. kr i kommunens økonomiplan fra 2022.</p> <p>Det søkes om ytterligere 1,0 mill. kr i midler fra Viken fylkeskommune i perioden som foreløpig ikke er innvilget.</p>	Det er etablert dialog med Viken fylkeskommune, Fagskolen i Oslo, Creo, Virke og Kulturrom, for å se på mulige samarbeids- og finansieringsløsninger. Sarpsborg scene har fått 200 000 kroner i støtte fra fylkeskommunen.
<p>Vurdere om «Artist in residence» kan etableres i St. Olavs voll når bygningen er restaurert.</p> <p>«Artist in residence» skal gi kreative personer mulighet til å jobbe i et annet fysisk miljø enn til vanlig.</p>	<p>Viken fylkeskommune har bekreftet tilskudd til restaurering. Saken ses i sammenheng med sak om «Utbetale tilskudd til St. Olavs voll».</p> <p>Det er opprettet dialog med Østfoldmuseene om utvikling av Artist-in-residence på St. Olavs voll.</p>

Plattform for kulturskolen i Sarpsborg	
Hovedmål:	
Kulturskolen skal gi opplæring av høy faglig og pedagogisk kvalitet, og være et kulturfaglig ressurscenter som medvirker til å styrke kompetanse og kulturell utfoldelse i lokalsamfunnet.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Utrede muligheter for å styrke den kulturelle skolesekken.	Det er god dialog med Fredrikstad kommune om et mulig samarbeid. Dialogen med Viken fylkeskommune følges opp videre når organisering av nye Østfold er avklart.
Tilbud om kulturskole for seniorer.	Tilbudet er innarbeidet i ordinær drift. I samarbeid med Sarpsborg seniorskole gir dette per nå tilbud om 10 ulike kurs til ca. 150 deltagere.

Plan for fysisk aktivitet for fysisk aktivitet	
Hovedmål:	
Sarpsborgs befolkning er fysisk aktiv gjennom daglige gjøremål, egenorganisert aktivitet og deltakelse i idrett og friluftsliv.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Utbedre lysanlegg ved lysløypa i Sarpsborgmarka. Det er avsatt 3,5 mill. kr i investeringsmidler til tiltaket i 2024.	Utbedringen er ikke igangsatt, men anbudsprosessen er startet opp.

Strategier for Olavsdagene 2019-2030	
Hovedmål:	
Olavsdagene skal befeste Sarpsborg som Olavs by lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Utrede bygging og drift av langhus og øvrig infrastruktur i Landeparken. Tiltaket avventer ny arealplan.	Planen er forventet vedtatt tidlig 2024.

Handlingsprogram for Tunevannet 2017-2021	
Hovedmål:	
Sarpsborg kommune har som mål å ivareta Tunevannets verdi som rekreasjonsområde for befolkningen og at innsjøen skal oppnå god vannkvalitet	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Redusere utslipp fra avløpsnett ved å skifte ut gamle ledninger. Separering av ledningsnett ved Tunevannet er delt opp i 4 delstrekninger, samt oppgradering av trykkøkningsstasjon. Prosjektet er påbegynt og ferdigstilles 2022.	Prosjektet er ferdigstilt.

<p>Stimulere landbruket rundt Tunevannet til løsninger som bedrer vannkvaliteten (overvintring i stubb, opphør høstkorn, redusert fosforgjødsling, avgrense beiteområder, utbedre hydrotekniske løsninger).</p> <p>Det ble i 2018 inngått flerårig miljøavtale med drivere av samtlige jordbruksarealer som drenerer til Tunevannet. Avtalen innebærer at kommunen utbetaler årlig godtgjørelse for gjennomføring av driftstiltak som reduserer avrenning fra jordbruksarealene, (jf. kap. 8.1 i handlingsprogram for Tunevannet).</p>	<p>Avtale om miljøvennlig jordbruksdrift i Tunevannets nedslagsfelt ble i 2022 videreført for en ny fireårsperiode. Samtlige drivere har forlenget avtalen med Sarpsborg kommune. Rullering av handlingsprogram for Tunevannet er utsatt til 2023 med forbehold om nødvendig kapasitet.</p>
--	---

Prosjekter og enkeltsaker

Prosjekt/sak	Status per 31.12.2022
<p>Videreutvikle fritidsklubbtilbudet. Det søkes eksterne prosjektmidler til Hannestad fritidsklubb. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har bekreftet bidrag på 1,15 mill. kr til prosjektet. Midlene skal brukes på ombygging av lokaler, flere åpningsdager og en videreutvikling av tilbudet til de mellom 12-15 år.</p>	<p>Ombygging av lokaler er ferdig. Tilbudet er utvidet med en ekstra dag i uka. Aktiviteter utvikles og utstyr kjøpes inn i 2023.</p>
<p>Gjennomføre vedlikeholdsavtaler med lag og foreninger i naturområder. Arbeidet er påbegynt, men forsinket grunnet pandemien.</p>	<p>Det er inngått 1 ny avtale i 2022 (7 totalt).</p>
<p>Utvikle Grålum som nasjonalt utstillingsvindu for smarte mobilitetsløsninger, herunder bærekraftig arealbruk, testing av sensorteknologi, bygging av smarte parkeringshus, testing og implementering av smarte parkeringsløsninger, ladeinfrastruktur, delingsøkonomier for lading og mobilitet, samt utvikling av konsepter for økt bruk av el-sykler – Smart Mobilitet Grålum. Sees i sammenheng med områderegulering av Grålum.</p>	<p>Relansering av Smart Mobilitet er ikke iverksatt. Relanseringen må ses i sammenheng med områdereguleringen, der forberedelser er igangsatt i 2022. Mulighetsstudiet som ble behandlet av formannskapet i april 2020 ligger til grunn for videre utvikling av Grålum.</p>
<p>Gjennomgå gebyrregulativ for byggesaker i Sarpsborg kommune, herunder fremme forslag til nytt regulativ til politiske behandling.</p>	<p>Nytt gebyrregulativ ble vedtatt i bystyret den 15. desember 2022.</p>
<p>Utbetale tilskudd til St. Olavs vold i 2022</p> <p>12 mill. kr bevilget i handlingsplan og budsjett 2021-2024</p> <p>Før tilskudd utbetales, fremmes sak til formannskapet om betingelser for tilskuddet.</p>	<p>Viken fylkeskommune har bekreftet en tilsvarende bevilgning. Borgarsyssel museum gjennomfører planlagt prosjektering høsten 2023. Saken forventes å fremmes tidlig 2024.</p>
<p>Iverksette arbeid for områdeløft Østre bydel, inkludert utarbeidelse av handlingsprogram.</p>	<p>Programbeskrivelse og handlingsprogram 2023 er vedtatt. Det arbeides med tiltak og prosjektorganisering.</p>
<p>Utarbeide en veileder for flytting av matjord.</p> <p>Veilederen skal legges til grunn i saker der kommunen som myndighet etter plan- og bygningsloven eller jordloven stiller krav om å bevare matjord gjennom flytting.</p>	<p>Oppstartsnotat ble behandlet i formannskapet 02.12.21. Det legges opp til et samarbeid med NIBIO i saken. Veileder ventes vedtatt innen utgangen av 2023.</p>

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

Etablere team for tilsyn og ulovlighetssaker.	Team tilsyn ble etablert i mai 2022.
Utarbeide kriterier for hvilke saker som skal prioriteres innenfor ulovlighetsoppfølging etter plan- og bygningsloven. Det fremmes sak til utvalg for plansaker, formannskapet og bystyret.	Tilsynsstrategi med prioriteringer legges fram til politisk behandling våren 2023.

Styringsdokumenter som er under arbeid eller igangsettes i perioden

Navn på styringsdokument	Forventet sluttbehandling (år)	Status per 31.12.2022
Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2020-2031	2022	Politisk behandling forventes i 2023
Kommunedelplan for kulturminner 2021-2033	2022	Vedtatt i bystyret 19.05.22
Handlingsprogram for Olavsdagene	2024	Arbeidet er ikke påbegynt
Plattform for vannforvaltning i Sarpsborg	2024	Oppstartsnotat for revidering av handlingsprogram for Isesjø ble politisk behandlet i 2021. Farekartlegging av drikkevanns-hensyn i Isesjø, Vestvannet og Glomma ved Baterød ble igangsatt 2022. Farekartlegging for Isesjø ble slutført i desember 2022.
Handlingsprogram for Østre bydel	2022	Program-beskrivelse og handlingsprogram 2023 er vedtatt. Det arbeides med planlegging av tiltak og prosjekt-organisering.
Strategisk støy-kartlegging og handlingsplan mot støy i byområdet Fredrikstad og Sarpsborg 2019-2023	2023	Rapport for strategisk støykartlegging er ferdigstilt og oversendt Statsforvalteren oktober 2022. Videre framdrift er satt i bero i påvente av avklaring fra Miljødirektoratet.
Kommunedelplan naturmangfold	2023	Planen ble vedtatt lagt ut på høring 1.12.2022. Forventet sluttbehandling i Bystyret våren2023.
Strategi for spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) 2020-2024.	2024	Revidering påbegynnes i 2023.
Plattform for bibliotekjenesten	2022	Legges frem til sluttbehandling våren 2023.

Økonomi

Tall i 1 000 kr					
Kommuneområde samfunn	Regnskap 31.12.2022	Rev. Budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %	Faktiske koronakostnader /tap av inntekt
Virksomhet plan og samfunnsutvikling	24 862	23 087	-1 775	-7,7 %	19
Virksomhet kultur	69 667	68 537	-1 130	-1,6 %	1919
Virksomhet byggesak, landbruk og kart	15 923	13 966	-1 957	-14,0 %	19
Direktør samfunn	7 103	6 498	-605	-9,3 %	76
Sum kommuneområde samfunn	117 555	112 088	-5 467	-4,9 %	2 033

Direktør samfunn

Periodiseringsfeil av inntekt i 2021 og ikke budsjettert juridisk bistand.

Virksomhet plan og samfunnsutvikling

Merforbruket til virksomheten skyldes for lavt budsjettert lønn, økt tilskudd og etterslep på koronatilskudd til næringslivet. For å redusere merforbruket er driftsutgiftene gjennom året redusert ved færre kjøp av tjenester enn budsjettert og salgsinntektene har økt.

Virksomhet byggesak, landbruk og kart

Merforbruket til virksomheten skyldes i hovedsak lavere gebyrinntekter enn budsjettert.. Lavere gebyrinntekter blir noe kompensert ved høyere sykepengerefusjon. I tillegg er det påløpt uforutsette kostnader til lisenser og undersøkelser av grunnforhold.

Virksomhet kultur

Merforbruket skyldes inntektssvikt på Sarpsborg Scene. Sarpsborg Scene var stengt første kvartal i 2022 grunnet pandemien. Biblioteket har midlertidige lokaler og økte driftskostnader i påvente av nye lokaler. Team barn og unge har merforbruk knyttet til prosjektet KRED (kompetanse og ressursenter for e-sport og datakultur) på Ungdommens kulturhus. Ny inntektsmodell fra Viken fylkeskommune av den kulturelle skolesekk og lavere lønns- og driftsutgifter på team kulturutvikling reduserer virksomhetens samlede merforbruk.

KOMMUNEOMRÅDE ORGANISASJON

Tjenestemål

Tjenestemål		
Virksomhet/tjeneste	Resultat 2022	Ambisjon i perioden
Virksomhet økonomi		
Mål: Høy andel e-fakturaer		
Andel e-fakturaer av totale inngående fakturaer	95,6 %	100,0 %
Mål: Økt bruk av elektronisk bestilling		
Andel fakturaer med ordrer via eHandel	12,0 %	50 %

I arbeidet med e-fakturaer er størst innsats knyttet til bruk av ressursnummer. Ved riktig bruk går faktura direkte til riktig attestant, dermed effektiviseres håndteringen av fakturaer i Sarpsborg kommune.

Resultatet for bruk av elektronisk bestilling er preget av manglende kapasitet til oppfølging grunnet vakanser, samt bytte av leverandør og overgang til eksterne nettbutikker.

Prioriterte tiltak

Styringsdokumenter som er under arbeid eller igangsettes i perioden

Navn på styringsdokument	Forventet sluttbehandling	Status per 31.12.2022
Revidering av plattform for anskaffelser	2022	Saken ble sluttbehandlet i bystyret 15.09.2022.

Økonomi

Tall i 1 000 kr					
Kommuneområde organisasjon	Regnskap 31.12.2022	Rev. Budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %	Faktiske koronakostnader /tap av inntekt
Virksomhet HR	64 434	66 809	2 375	3,6 %	355
Virksomhet økonomi	27 500	29 700	2 200	7,4 %	18
Virksomhet stabstjenester	34 137	36 246	2 109	5,8 %	25
Direktør organisasjon	2 219	2 323	104	4,5 %	78
Sum kommuneområde organisasjon	128 290	135 078	6 788	5,0 %	476

Kommuneområde organisasjon har et netto årsbudsjett på 135,1 mill. kr. Samlet mindreforbruk er på 6,8 mill. kr og utgjør 5 % av budsjettet. Det er mindreforbruk hos alle virksomheter og hos direktør organisasjon.

Ved virksomhet HR er det et stort mindreforbruk på lærlinger, som følge av lavere inntak enn budsjettet. Det er merforbruk knyttet til omstillingsarbeid og på personforsikringer.

Mindreforbruket i virksomhet økonomi skyldes at arbeidet med oppstart av digitalt styringssystem er utsatt til 2023, økte inntekter på purregebyrer ved begjæring om

tvangssalg, samt høyere refusjon i forbindelse med foreldrepermisjon og langtidssykemeldte.

Hos virksomhet stabstjenester er mindreforbruket i hovedsak på grunn av vakante stillinger og noe planlagt varig bemanningsreduksjon. Det er også noe mindreforbruk på avsatte midler til kursgjennomføring for folkevalgte, samt noe merinntekt på bevillingsgebyr for salg av alkoholholdig drikke.

Felles for de tre virksomhetene er lengre perioder med uplanlagte vakante stillinger. Dette gir mindreforbruk på budsjettet, men går ut over kvalitet og leveranser, og medfører at utviklingsarbeid som skal gi framtidige besparelser forskyves.

Mindreforbruket hos direktør organisasjon skyldes i hovedsak lavere bruk av konsulent tjenester og ubrukte midler til skoleing.

KOMMUNEOMRÅDE TEKNISK

Tjenestemål

Tjenestemål		
Virksomhet /tjeneste	Resultat 2022	Ambisjon i perioden
Virksomhet Eiendom		
Mål: Redusere klimagassutslipp:		
Energibruk pr. m ² eid areal (kwh) (Kostrå)	148	<145
Mål: Ivareta eiendommene gjennom god verdiforvaltning:		
Vedlikeholdsinnsett kr pr. m ²	141	>150
Mål: Økt brukertilfredshet for kommunens ansatte		
Godkjente kvalitetskontroller renhold	100 %	>95 %
Mål: Komplettere boligmarkedet ved å tilby selvbyggertomter		
Antall solgte selvbyggertomter (gj.sn. pr. år)	0	20-30
Virksomhet vann og avløp		
Mål: Hygienisk trygt, godt og nok vann		
Innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater for E-coli	100 %	100 %
Antall timer avbrudd per innbyggere per år	0,32	<1 time
Svinn av vann i ledningsnettet som følge av lekkasjer og annet (ut fra fakturert)	39 %	<25 %
Mål: Gode avløpssystemer		
Antall tilbakeslag (kloakk i kjeller)	15	<10
Virksomhet kommunalteknikk		
Mål: Fungerende innsamlingsordning for husholdningsavfall		
Antall klager / antall tømminger	0,16 %	< 0,1 %
Mål: Mer miljøvennlig bilpark		
Øke andel klimavennlige biler ved nyanskaffelser	68 %	65 %
Mål: Optimaliseringstiltak Vaskeriet Mål 2020: 20 kr. pr. kg årstakt 400 tonn tøy		
Redusere totale driftskostnader pr.kg vasket, tørt tøy (kr)	25	24
Virksomhet brann- og feiervesen		
Mål: Godt brann- og ulykkesforebyggende arbeid		
Målrettet informasjonsarbeid om forebyggende brannsikkerhet (antall personer)	11 800	8 000
Virksomhet utbygging		
Mål: God økonomistyring for investeringer		
Gjennomsnittlig avvik mellom budsjett og regnskap for avsluttede investeringsprosjekter gjennomført av teknisk. (- merforbruk)	- %	0 %

Kommuneområdets aktivitet har i 2022 vært tilbake til normal aktivitet som i 2019. funksjoner.

Avløp: Overvannets tilgang til avløpsnettet er for enkel. Dette jobbes det med, og kommunen har høy oppmerksomhet på avløpskummene og hvordan disse fungerer.

Vann: Trygt vann skal leveres kontinuerlig. Dessverre har det vært del lekkasjer med påfølgende avstengning av nettet. Lekkasjeandelen i dette skjema, er noe teoretisk siden kommunen på dette tidspunkt ikke har trukket fra forbruk av vann i forbindelse med vedlikehold av ledningsnettet.

Målet om 65 % klimavennlige biler ved nyanskaffelser er nådd i 2022, og det arbeides videre med dette sammen med kapasiteten på ladeinfrastruktur.

Brannvesenet: Tjenestemålet med målrettet informasjonsarbeid om forebyggende brannsikkerhet kunne i 2022 fungere som normalt igjen og nådde ut til 11 800 personer. Dette skyldes i hovedsak "Rød tråd programmet" som favner om barnehager, grunnskoler og videregående skoler, og åpen brannstasjon i september.

Prioriterte tiltak

Vedtatte styringsdokumenter

VVA- plan	
Hovedmål: Planen skal sikre at ny teknisk infrastruktur sees i sammenheng med framtidig utbygging og vedtatte prinsipper for byens vekst og utvikling. Den skal også ivareta behov for fornying/rehabilitering av kommunaltekniske anlegg. Videre skal planen sikre at det kan hentes ut økonomi- og effektivitetsgevinster ved at teknisk infrastruktur for vei, vann og avløp kan samordnes fysisk i planleggings-, prosjekterings- og utbyggingsfasene.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Oppgradere trykkøkningstasjoner for å ha tilgang til brannvannforsyning. Målet er å sikre reservestrøm, basert på kartlegging gjennomført i 2017 og 2018.	- Lilleby ferdig - Møllegata påbegynt. - Stasjon ved Tunevannet blir påbegynt i 2023.
Etablere nytt avløpsrenseanlegg for å videreutvikle renseanlegget på Alvim, for å nå lovfestede rensekrav.	Bestilling av renseprosessentreprisen, grunnarbeid og ombygging av gassanlegg er gjennomført. Delt i ulike deloppgaver: <ul style="list-style-type: none"> • reguleringsplan • søknad ny tillatelse • transportanlegg • renseanlegget
Hindre driftsoverløp (urenset vann kommer inn i overvannsledningen) i følsomme områder. Etter 2028 tillates kun driftsoverløp direkte til Glomma eller åpen kyst. Dette krever forbedringer på mekanisk utstyr, styring og	<ul style="list-style-type: none"> • Stasjon i Stasjonsbyen er tatt i drift (KP415) og denne skal redusere overløp til Skjebergbekken. • Stasjon i Huken er underarbeid, og denne installeres med

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

<p>installasjon av buffertanker. Det forutsettes fra myndighetenes side at driftsoverløp skal være partikkelseparerende.</p>	<p>partikkelseparering. Andre kommuner interessert i resultater fra dette.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stasjon ved Hasle Hageby og Nesdalen er også påbegynt • Noen stasjoner er nødrepert grunnet havarier.
<p>Utrede og prosjektere utvidelse av eksisterende vannverk på Baterød. Det er kun avsatt midler til prosjektering i handlingsplanperioden. Investeringsmidler må innarbeides i kommende økonomiplaner.</p>	<p>Grunnet kapasitetsmangel har ikke prosjekteringen kommet i gang. Mulig oppstart av prosjektering i 2024.</p>
<p>Gjennomføre separeringsprosjekter og gi pålegg om separering av private stikkledninger.</p>	<p>Arbeidet følger handlingsprogrammet og prosjektene. Arbeidet med å gi pålegg til abonnenter tilknyttet eldre separeringsprosjekter pågår.</p>
<p>Gjennomføre evaluering av pilotprosjektet om smarte vannmålere.</p>	<p>Prosjektet er avsluttet og erfaringene tas med i det videre arbeidet.</p>
<p>Redusere og håndtere fremmedelemerter i avløpssystemet.</p> <p>Det er igangsatt tekniske løsninger for å fjerne fremmedelemerter i avløpssystemene. Varige løsninger vil komme på plass i forbindelser med fornyinger av nett og pumpestasjoner der det er naturlig.</p> <p>Tiltaket forutsetter investeringsmidler utover handlingsplanperioden.</p>	<p>Utfordring med avløpsspumpestasjonen på sykehuset Kalnes. Det ses på mulige løsninger sammen med sykehuset.</p> <p>Generelt arbeides det med informasjonskampanjer, for det er store utfordringer med mange pumpestasjoner, grunnet at det kastes mye feil i avløpene.</p>
<p>Redusere lekkasjer i ledningsnett gjennom å videreføre arbeidet med systematisk lekkasjesøk.</p>	<p>Pågående arbeid. Gode resultater i 2022, hvor lekkasjeandelen gikk ned. Det jobbes systematisk med utbedringer av kjente problemområder.</p>
<p>Sikre tosidig vannforsyning i alle deler av kommunen ved å koble sammen eksisterende anlegg. Dette vil være pågående arbeid i flere år framover.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeid mot Ise er planlagt i forbindelse med trykkøker på Brusemyr • Moalera – Løkkevika er etter nøyere beregninger, besluttet å ikke gjennomføre • Brandstorp – Revebukta igangsatt. Ferdigstilles i 2023. • Den store overføringsledningen mellom Baterød og øst for Glomma, Brusemyr, er igangsatt. Svært viktig for Skjeberg.

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

<p>Sikre og oppgradere vann- og avløpsnettene innenfor nye utbyggingsområder. Kommuneplanens arealdel er rulleres snart og vil vise behov for utbygging og oppgradering av vann- og avløpsnettene.</p>	<p>Investert i trykkavløp med vannforsyning fra Grålum mot Eidet/Melleby, og til Maugsten/Finnestad fra Skaudalen, samt mot Bjørnstad/Kalnes.</p> <p>Utbygging av nye områder, vil normalt alltid kreve forsterking og utbygging av infrastruktur frem til og ut av det nye området. Dette vil kreve utbyggingsavtaler med utbygger for å kunne finansiere slike prosjekter.</p>
<p>Etablere nye områder for mellomlagring av slam etter produksjon på Alvim.</p> <p>Dagens område i Gatedalen er for lite og det vurderes alternativer i forbindelse med pågående reguleringsplan for Gatedalen og planlagt reguleringsplan for Vistergrova.</p>	<p>Undersøker mulighet for samarbeid med andre kommuner/IKS, da det er utfordrende å etablere slamlager i nærhet av befolkning. Slamlager er meget kostbart. Det må under tak og innbefatter luktproblemer. Intensjonsavtale er gjort med VEAS – Vestfjorden avløpssekselskap (Oslo, Bærum og Asker), med tanke på å levere slammet til deres anlegg som er under oppføring i Indre Østfold.</p>

Kommunedelplan for avfall 2020-2030	
<p>Hovedmål: Sørge for at skadene fra avfall på mennesker, natur og miljø blir så små som mulig. Avfallsproblemene skal løses gjennom virkemidler som sikrer en samfunnsøkonomisk god balanse mellom omfanget av avfall som genereres, og som gjenvinnes, forbrennes eller deponeres.</p>	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
<p>Ta i bruk felles ettersorteringsanlegg sammen med andre Østfoldkommuner. Prosjektering og bygging gjøres av interkommunalt selskap, som ble stiftet i 2020.</p>	<p>Prosjektertoppstart 1. kvartal 2026</p>
<p>Anlegge nedgravde containere for avfall i forbindelse med tiltak i sentrum og utbygging av nye områder.</p>	<p>Etablering av nedgravd løsning i forbindelse med utbedring av Pellygata/Niels Hønsvaldsgter klargjort. Utstyr er bestilt i 2022.</p>
<p>Prosjektene og etablere ny framtidrettet gjenvinningsstasjon og personalbygg i Gatedalen.</p>	<p>Oppstart regulering utsatt til første halvår 2023.</p>
<p>Etablere innsamling av avfall i egenregi. Det utredes mulig samarbeid med Fredrikstad kommune.</p>	<p>Politisk vedtak høsten 2022 og fortsatt konkurranseutsettelse.</p>

	Ny anbudsrunde 1. kvartal 2023, med oppstart ny kontrakt 1. oktober 2024.
--	---

Plattform for eiendomsforvaltning	
Hovedmål:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Eiendommen skal bidra til en effektiv tjenesteproduksjon for brukerne av kommunal eiendom. 2. Eiendomsforvaltningen skal være framtidsrettet, ivareta eiendommene gjennom god verdiforvaltning og utvikle eiendommene på lang sikt 3. Kommunen skal opptre på markedsmessige betingelser der annet ikke er politisk vedtatt eller lovpålagt 4. Kommunen skal være en aktiv grunneier og strategisk eiendomsutvikler 5. Som utbygger skal kommunen ta samfunnsansvar ved å ivareta miljøet og satse på bærekraftige løsninger, samt sette krav til bruk av lærlinger og tiltak mot sosial dumping i bygge- og anleggskontrakter. 	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Iverksette innovasjonsprosjekter for å redusere energiforbruk, utslipp av CO2, overvåking av inneklima, vannforbruk og adgangskontroll Det er avsatt nødvendige midler til tiltakene i handlingsplanperioden for mange av prosjektene. Det vil bli fremmet saker om behov for investeringssaker, hvis disse vil være lønnsomme.	Alle tiltakene er under arbeid i programmet Teknisk 2025. Tiltakene vil bli vurdert nærmere og de mest lønnsomme prioriteres
Utvikle boligfelt Kløvningsten B4. Detaljreguleringsplan er utarbeidet, og oversendt planmyndighet for behandling. Sak om opparbeidelse av feltet vil bli fremmet som egen sak høst 2022	Nye plankrav og forventet politisk behandling våren 2023
Utvikle boligfelt Navestad Berg. Framdrift er utfordrende grunnet manglende avklaring om adkomstrettigheter	Adkomstrettigheter løst. Gjenstår 1. stk. grunnerverv
Utvikle boligfelt Maugesten. Det er avsatt midler til regulering og prosjektering i handlingsplanperioden Områdereguleringsplan er igangsatt. Sak om opparbeidelse av feltet vil bli fremmet som egen sak.	Prosjektering gjennomføres våren 2023. Gjennomføring forutsetter avtale med private utbyggere
Utvikle boligfelt Yvenåsen. Det kan være behov for investeringsmidler utover det som er avsatt, i så fall frammes egen sak.	Planutkast er under behandling. Forutsetter adkomst til fylkesvei 109. Gjennomføring forutsetter avtale med private utbyggere og ny politisk sak.
Regulere og opparbeide næringstomter på Tune Senter II, Grålum. Avventer områderegulering Bydelssenter Grålum. Det er avsatt midler til tiltaket i handlingsplanperioden, men det er usikkert om det er tilstrekkelig.	Avventer ny områdereguleringsplan på Grålum.

Overordnet ROS-analyse og beredskapsplan	
<p>Hovedmål: Sarpsborg kommune har en målsetning om å være best mulig forberedt på enhver uønsket hendelse i kommunen. Overordnet ROS-analyse beskriver mulige uønskede hendelser og tiltak for å forebygge og minimere konsekvensene av slike hendelser. Tiltakene som skal gjennomføres følges opp av den enkelte virksomhet innenfor handlingsplanperioden eller innarbeides i kommende handlingsplaner.</p>	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Etablere lokasjonsbasert befolkningsvarsling som kan brukes ved uønskede hendelser. Kommunen har i dag adressebasert varsling, men lokasjonsbasert varsling vil være mer hensiktsmessig ved noen scenarier. Det skal utredes om eksisterende leverandør kan utarbeide en løsning for dette.	Det jobbes med en løsning med vår allerede etablerte leverandør, men det vil også måtte sees i sammenheng med ny nasjonal løsning etablert i 2023.
Fortsette arbeidet med å kartlegge og etablere reserve-/nødstrømsforsyning for alle kritiske samfunnsfunksjoner. Innarbeides i kommende handlingsplaner.	KP415 Stasjonsbyen syd og KP454/VP509 Lilleby med reservestrøm nå.

Brannordning (dokumentasjon av brannvesenet)	
<p>Hovedmål: I tråd med forskrift skal organisering og dimensjonering av brannvesen baseres på kartlagt risiko og sårbarhet i kommunen. Det er også satt standard-/minimumskrav i forskriften for ivaretagelse av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver. Dokumentasjonen skal jevnlig revideres for å sikre at dimensjoneringen av forebyggende arbeid og beredskap til enhver tid er tilstrekkelig.</p>	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Styrke brannforebyggende arbeid og minimumsbemanning for beredskap for å ivareta forskriftskrav og intensjonen i brannordningen.	Under implementering og følger vedtatt plan.

Parkeringsutredninger for Nedre Glomma	
<p>Hovedmål: Nullvekst i personbiltrafikken i Nedre Glomma samtidig som parkeringspolitikken opprettholder funksjoner i sentrum som gir en levende by.</p>	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
Utvide ordningen med boligsoneparkering til flere områder i sentrum.	Ingen nye soner er etablert i 2022. Ny sone «Grotterød syd» etableres 1. kvartal 2023
Etablere ladeinfrastruktur ved kommunale virksomheter. Om kommunen skal fortsette strategien med utskifting til klimavennlige biler, må ladeinfrastruktur etableres. Det er per nå ikke flere lokasjoner som kan bytte ut biler uten samtidige investeringer i infrastruktur.	Det er avsatt 3,1 mil årlig til investeringsmidler for ladeinfrastruktur frem til 2029. Dette skal dekke både interne behov og lovpålagt tilrettelegging ved

	<p>nyetablering av offentlige parkeringsplasser.</p> <p>I 2022 er det bygget 52 destinasjonsladere til tjenestebiler, og 16 ladere ved offentlig parkering.</p> <p>Det er også bygget 36 destinasjonsladere og 2 hurtigladere til Hjemmetjenesten Vest. Dette hadde egen investering og kom i tillegg til tildelt ramme.</p>
--	--

Hovedsykkelplan for Nedre Glomma	
Hovedmål: Hovedmålet er nullvekst i personbiltrafikken og veksten skal tas av kollektiv, gange og sykkel. Sykkelandelen av alle reiser skal i sykkelbyen Nedre Glomma være 12 %.	
Prioriterte tiltak	Status per 31.12.2022
<p>Etablere sykkelparkering ved skoler, idrettsanlegg, arbeidsplasser og prioriterte sentrale lokasjoner.</p> <p>Det er tidligere bevilget 1,2 mill. kr til sykkelparkering finansiert av belønningsmidler. Det gjenstår kr. 500.000, - til tiltak som er planlagt gjennomført i 2022. Planlagte tiltak er låsbar sykkelparkering for el-sykkel og sparkesykler ved ungdomsskoler.</p>	<p>Det pågår arbeid med å finne løsning for sykkelparkering for Grålum barneskole og Tingvollheimen. Prosjektet ved Tingvollheimen har stoppet opp på grunn av hensyn til kulturminner og mulighetsstudie.</p> <p>Pilotprosjekt for å få parkering til el-sparkesykler/sparkesykler på ungdomsskoler vurderes.</p>
<p>Videreutvikle et helhetlig sykkelveinett</p> <p>Hovedprioritering i 2022-25 er å etablere en sammenhengende sykkelløsning med utgangspunkt i prioriteringer som er beskrevet i Hovedsykkelplanen for Nedre Glomma. Sentrumsnære strekninger prioriteres, samt prosjekter som er regulert eller er under regulering og skoleveisprosjekter.</p> <p>Prioriteringsliste:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Videreføre etablert sykkelvei med fortau gjennom Tunejordet opp til fylkesvei 118 og den planlagte undergangen. Kostnadsestimat 2 mill. kr. • Tuneveien fra fylkesvei 118 til bro over E6. Kostnadsestimat 1,5 mill. kr. 	<p>Pågår. Prosjektet blir sannsynligvis planlagt og gjennomført sammen med undergangen under fv. 118, i regi av Viken fylkeskommune.</p> <p>Status som forrige punkt</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Tuneveien, fra bro over E6 til rundkjøringen med fylkesvei 118 (Grålum/Quality). Kostnadsestimat 3 mill. kr. • 500 m sykkelfelt i St.Marie gate fra Roald Amundsens gate til Haftor Jonssons gate, samt forbedre kryss. Kostnadsestimat 1 mill. kr <p>Det er kun delvis innarbeidet midler til tiltaket i handlingsplanperioden.</p>	<p>Ikke startet planlegging</p> <p>Pågår, ulike løsninger vurderes</p>
---	--

Prosjekter og enkeltsaker

Prosjekt/sak	Status per 31.12.2022
Program om mulig driftssentral og andre prosjekter med mål om å digitalisere, effektivisere og utvikle drift av tekniske tjenester.	Pilot for driftssentral igangsatt høst 2022.
Videreføre prosjektet «Trygg Hjemme» som eget tverrfaglig program. Målrettet satsning mot brann i hjemmet rettet mot risikoutsatte grupper.	Følges opp i virksomhetsplan
<p>Utarbeide plan for området rundt Tunevannet.</p> <p>Videreutvikle og oppgradere Tunevannet som rekreasjon og turområde.</p> <p>Området benyttes i dag i større grad hele året som tur og rekreasjonssted. Det bør etableres et mer tilrettelagt toalettbygg for universell utforming og daglig vedlikehold. Parkeringsplassen bør forskjønnnes og utvides. Det er innarbeidet 4 mill. kr i investeringsmidler i 2024.</p>	<p>Det skal igangsettes en områderegulering. Plan for oppstart år 2023.</p> <p>Arbeidet er ikke startet. Det er avsatt investeringsmidler i 2024.</p>
<p>Vurdere mulighet for miljøgate i St. Marie gate ved St. Marie plass, med bedre tilrettelegging for myke trafikanter.</p> <p>Det fremmes egen politisk sak om dette.</p>	Tiltaket er innarbeidet og vil bli vurdert i handlingsplan for Østre bydel.
Etablere flere blomsterenger i kommunens parkanlegg med sikte på å øke det biologiske mangfoldet	Etablert blomstereng ved Hannestadtunet
Kartlegge, regulere og utvikle Vistergropa.	Grunn og miljøundersøkelser er gjennomført og byggesøknad er under behandling. Kartlegging av inntekspotensialet som

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

	gjenstår i gropa starter vår 2023.
<p>Utarbeide en utskiftingsplan for maskiner. Planen skal vise hvordan Sarpsborg kommune skal nå målet om en fossilfri maskinpark innen 2030, herunder skal kommunen vurdere andre type kjøretøy enn ordinære personbiler.</p> <p>Dette er en videreføring av utskiftningsplan for kjøretøy og utstyr.</p>	Arbeidet med en utskiftingsplan pågår og er planlagt lagt fram til politisk behandling høst 2023.
<p>Utforme alternative løsninger for oppgradering av Sparta Amfi med grunnlag i foreliggende tilstandsrapport. Saken behandles i flere etapper, og er ferdig utredet i 2022.</p>	Innspill fra privat aktør om ny kamparena vil kunne påvirke fremtidig utvikling av Sparta amfi. Dialog med Sparta og privat aktør gjennomført høsten 2022. Dialogen fortsetter i 2023.
<p>Utrede samarbeid om verkstedstjenester med Fredrikstad kommune</p>	Avventet utfallet av utredning av samarbeid om renovasjonstjenester. Dialog om samarbeid på verkstedtjenester gjenopptas våren 2023.
<p>Utarbeide en vedlikeholds - og utskiftingsplan i perioden for å oppgradere skolegårder og utskifting av lekeapparater og sportsutstyr.</p>	Vedlikeholdsplaner er utarbeidet. Oppgradering/utskifting prioriteres årlig i prioriterte tiltak til Plattform for uteområder.
<p>Vurdere innføring av p-avgift i områder utenfor sentrum som et virkemiddel for å regulere og kunne håndheve parkeringsutfordringer.</p>	Det innføres en lav p-avgift på Sirkustomta og Borregaardsbakken 1.kvartal 2023. I tillegg vurderes det å endre reguleringen av p-plassen ved Borgarsyssel fra progressiv til tilsvarende regulering som ved Sirkustomta og Borregaardsbakken. .
<p>Anlegge skøyteis i Kulås vinteren 2021/2022.</p> <p>Forutsatt at smittevernregler og værforhold tillater. Det bevilges 50.000 kroner til tiltaket, som finansieres ved bruk av formannskapetets tilleggsbevilgingsfond.</p>	Tiltaket gjennomført. Isen lå i Kulås fra midt i desember til den smeltet tidlig januar.

Styringsdokumenter som er under arbeid eller igangsettes i perioden

Navn på styringsdokument	Forventet sluttbehandling (år)	Status per 31.12.2022
Kommunedelplan vann og avløp	2022-2023	Forventet oppstart 2023.
Plattform for overvannshåndtering	2022-2023	Forventet oppstart 2023.
Plattform for eiendomsforvaltning	2022	Høst 2024
Handlingsprogram for trafikksikkerhet	2022	Vedtatt i Bystyret 19.5.22

Økonomi

Tall i 1 000 kr					
Kommuneområde teknisk	Regnskap 31.12.2022	Rev. Budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %	Faktiske koronakostnader /tap av inntekt
Virksomhet kommunalteknikk	79 759	75 869	-3 890	-5,1 %	100
Renovasjon (selvkost)	-10 109	-11 199	-1 090	-9,7 %	
Slam (selvkost)	-701	-1 059	-358	-33,8 %	
Vann og avløp (selvkost)	3 217	2 169	-1 048	-48,3 %	
Virksomhet vann og avløp (selvkost)	-77 682	-87 707	-10 025	-11,4 %	100
Virksomhet eiendom	277 472	280 972	3 500	1,2 %	1 700
Virksomhet utbygging	-3 092	-3 092	0	0,0 %	
Virksomhet Sarpsborg brannvesen	46 213	45 807	-406	-0,9 %	400
Feievesenet (selvkost)	-2 172	-2 230	-58	-2,6 %	
Direktør teknisk	2 205	2 005	-200	-10,0 %	100
Kirken	27 870	27 870	0	0,0 %	
Sum kommuneområde teknisk	342 980	329 405	-13 575	-4,1 %	2 400

Kommuneområde teknisk har et netto revidert årsbudsjett i 2022 på 329,4 mill. kr. Årsregnskapet viser et merforbruk på 13,5 mill. kr, noe som utgjør 4,1 % av nettobudsjett.

Kommunens selvkostområder vann, avløp, renovasjon og slam er organisert under kommuneområdet. Kapitalkostnader og støtte tjenester (indirekte kostnader) blir imidlertid regnskapsført andre steder i organisasjonen. Det totale selvkostregnskap vil derfor avvike noe fra kostnader og inntekter ved tjenesten i tabellen over. Det totale selvkostregnskapet kommer frem av note 14 til regnskapet. Den markante stigningen i rentenivået i 2022 har medført at rentekostnaden som skal belastes selvkosttjenestene er om lag dobbelt så store som budsjettert. På toppen av dette kommer en betydelig større energikostnad enn forutsatt. Dette har medført at spesielt selvkostområdene vann og avløp, som begge er både kapital- og energiintensive har store fremførbare underskudd ved utgangen av året. Det fremførbare underskuddet dekkes av forbrukeren av tjenestene de kommende år. Prognosene på underskuddene til selvkostområdene ved utarbeidelse av budsjett og handlingsplan 2023-2026 stemmer godt med endelig selvkostresultat. Det fremførbare underskuddet er derfor allerede hensyntatt i kommende budsjetter, og får derfor ingen ytterligere økonomiske konsekvenser for de kommunale gebyrene. Fremførbart underskudd per 31.12.22 er henholdsvis 26,7 mill. kr innen vann, og 28 mill. kr innen avløp.

Virksomhet kommunalteknikk

Virksomhet kommunalteknikk har et merforbruk som skyldes ekstraordinære priser på energi og inntekter fra parkering ble mindre enn budsjettet. På grunn av svært ustabil vær i desember, ble antall runder med snøbrøyting og strøing mye høyere enn normalt. Dette ga en merkostnad på tjenesteområde vei og grøntanlegg. Det er gjort tiltak for å redusere merforbruket til virksomheten i løpet av året. Stillinger er holdt vakante i lengre perioder. Det ble det høsten 2022 fremmet egen sak til bystyret om tiltak for å redusere energibruken, og det ble besluttet at snøsmelteanlegget i gågata og varmekablene på torget ikke skulle slås på for sesongen 2022/2023.

Virksomhet vann og avløp

Merforbruket for virksomheten skyldes økte energikostnader og høyere pris på kjemikalier enn budsjettet. Lavere gebyrinntekter grunnet lavere vannforbruk og dermed lavere gebyrgrunnlag enn forventet. For å redusere merforbruket er det valgt å holde stillinger vakante i lengre perioder, noe som har resultert i et mindreforbruk innen lønnsrelaterte kostnader på 4,6 mill. kr.

Virksomhet eiendom

Virksomheten har et samlet mindreforbruk. Drift og renhold av kommunens bygningsmasse var samlet sett i henhold til budsjett. Det er benyttet enn budsjettet til vedlikeholdsaktiviteter grunnet mye akutt vedlikehold. Virksomheten har i 2022 hatt et merforbruk grunnet koronapandemien. Virksomheten har i løpet av året blitt tilført 63,9 mill. kr i økt energibudsjett. Energiprisene falt mer enn estimert mot slutten av året, og samlet gir dette et totalt mindreforbruk på 3,5 mill. kr. Totale energikostnader i 2022 var 114,5 mill. kr.

Virksomhet Sarpsborg brannvesen

Virksomheten har et samlet merforbruk på 0,5 mill. kr. Brann- og ulykkesberedskapstjenesten har et merforbruk på 1,2 mill. kr. Merforbruket skyldes kostnader til investering og drift av Nasjonalt kommunesamarbeid for 110-sentralene (NKS110 IKS). Beløp for dette formål var budsjettet i 2021, men forsinkelser har gjort at kostnaden først kom i 2022. Dette beløper seg til om lag 1. mill. kr. Brannforebygging har et mindreforbruk på 1 mill. kr, hovedsakelig på grunn av merinntekter fra gjennomførte kurs ovenfor eksterne, samt prioriteringer og utsettelse som er gjort for å kompensere for merforbruket på beredskap.

KOMMUNEOMRÅDE TEKNOLOGI OG ENDRING

Tjenestemål

Tjenestemål		
Tjeneste	Resultat 2022	Ambisjon i perioden
Innbyggerdialog		
Mål: Sikre digitalt førstevalg for Sarpsborg samfunnet		
Andel henvendelser av totale antall som håndteres på digitale flater	38 %	80 %
Andel automatiserte oppgaver av totale antall	29 %	50 %
IKT drift		
Mål: Sikker og stabil drift, håndtere aktivitetsvekst, samt driftsprosesser og rutiner som kan automatiseres er blitt automatisert		
Tilgjengelige tjenester (oppetid)	99,9 %	99,9 %
Antall prosesser som er automatisert	50	50
Redusere andel utskrift og kopier * (referanseår 2019)	65 %	60 %
IKT brukerservice		
Mål: Vi har selvbetjente IKT-brukere gjennom selvbetjente tjenester		
Antall tjenester publisert på selvbetjeningsportal	50	50
Andel løste oppdrag fra førstelinje i IKT- brukerservice - løsningsgrad	76 %	80 %
Andel henvendelser registrert via selvbetjeningsportal	18 %	35 %
Informasjonsforvaltning		
Mål: Etablere automatisk arkivering ved arkivintegrasjon mot fagsystemer		
Andel relevante fagsystemer med automatisk arkivering	13 %	45 %
Porteføljestyling		
Mål: Sikre maksimal gevinst fra hvert prosjekt		
Totale gevinster i mill. kr realisert for utviklingsprosjekter i hele kommunen	13,7 mill. kr	25 mill. kr

Innbyggerdialog:

Det har vært en nedgang i antall henvendelser til innbyggerdialog totalt. Samtidig øker dialogen i digitale flater og ved bruk av automatiserte tjenester (Kommune Kari).

IKT:

I 2022 har IKT jobbet med oppgradering av nettverksinfrastruktur mellom lokasjoner samt trådløse nett i kommunale bygg. Dette har i hovedsak blitt gjort uten større påvirkning på oppetid på leverte tjenester. Det er fortsatt gevinster å hente ved å sette IKT-brukere i stand til å løse flere av sine brukerstøttesaker gjennom selvbetjening.

Informasjonsforvaltning:

Det har vært en svak økning i antall fagsystemer med automatisk arkivering i 2022. Dette skyldes ressursmangel hos leverandører og forsinkelser i flere utviklingsprosjekter. Det er allikevel en positiv utvikling, og det er flere nye integrasjoner som er forventet ferdig i løpet av andre kvartal 2023. Den forventede økningen gjennom programmet "Digital Medarbeider"

har uteblitt. Det har ikke blitt meldt inn egnede prosjekter fra andre kommuneområder. Det viser seg at det er vanskelig for avdelingen å komme i posisjon til å gjennomføre endringer i andre kommuneområder.

Porteføljestyling:

Porteføljestyling ble innført høsten 2020. Det tar tid å innføre en ny metodikk i en så stor og kompleks organisasjon, likedan å ta ut estimerte gevinster ved overføring til linja. Bærekraft 2030 og salg av ordinære og tilrettelagte boliger er de utviklingsprosjektene der det i 2022 ble beregnet å hente ut størst gevinster.

Prioriterte tiltak

Prosjekter og enkeltsaker som er sentrale for å nå kommuneområdet mål:

Prosjekt/sak	Status per 31.12.2022
Etablere felles kommunikasjonsplattform som gir bedre tjenester til medarbeidere, innbyggere, næringsliv og frivillighet blant annet gjennom selvbetjeningsportaler og gjenbruk av data (digitalt førstevalg).	Arbeidsflate for medarbeidere på servicetorget, innbyggerportal og ny telefoniløsning publisert i januar 2022. Løsning for Kulturtilskudd er publisert. Startet testing av arbeidsprosesser for driftssentral i Kommuneområde teknisk.
Implementere innbyggerdialog som en naturlig del av det nye biblioteket.	Følger framdriftsplanen til det nye biblioteket.
Oppgradere og skanne papirarkivet. Dette omfatter å overføre kommunens papirarkiver til det interkommunale arkivselskapet. Vurdering om behov for skanning blir tatt ved gjennomgang av arkivene.	Arbeidet er i gang igjen etter korona. Skanning blir vurdert når det er formålstjenlig. Det er i perioden flyttet arkiv fra kjelleren i rådhuset til IKA grunnet ombygging. Barnevernet har flyttet sitt papirarkiv til depot.
Etablere skyløsning for sak- og arkivsystem. Dette skal bidra til en trygg og effektiv forvaltning av systemene.	Prosjektet er i gang. Kontrakten er signert. Prosjektet ferdigstilles i løpet av 2023.
Videreføre regionalt samarbeid med Østfoldkommunene (Digi Viken Øst) og i Viken (DigiViken) knyttet til tiltak innen digitalisering.	Sarpsborg har deltatt aktivt i DigiViken gjennom deltakelse i nettverkets programkontor, og de ulike etablerte faggruppene. Vi har også bidratt med vår erfaring og kompetanse på ulike digitale og fysiske arrangementer i nettverkets regi. Vi er med på felles anbud om SOC/SIEM løsninger i regi av DigiViken.
Forenkle og automatisere ressurskrevende oppgaver samt forberede kommunen på framtidige behov og krav.	Det har vært krevende å komme i posisjon for å utøve denne aktiviteten. Informasjonsforvaltning har ledet prosessen «Plattform for digitalisering», samt avgitt ressurser til prosjekter på HR.
Automatisere repetitive rutinepregede arbeidsprosesser i kommunen ved bruk av programvarerobot.	Informasjonsforvaltning har utviklet flere roboter til intern drift i perioden, samt en

ÅRSRAPPORT 2022 – SARPSBORG KOMMUNE

	AI-robot som sørget for å få tatt unna etterslepet på HR-dokumentasjon.
Videreutvikle porteføljestyling for å sikre at gevinster realiseres i de ulike fasene av et prosjekt og at kommunen prioriterer de riktige prosjektene ut fra en helhet på tvers av organisasjonen.	I tillegg til ordinære utviklingsprosjekter er porteføljestyling som metodikk benyttet i Bærekraft 2030 på tvers av organisasjonen.
Sikre kommunens forvaltning av eksisterende og framtidig dokumentasjon. Dette skal skje gjennom å etablere automatisk dokumentfangst, effektivisere kvalitetssikring i arkivet og skape «orden i eget hus».	Det er i perioden utviklet flere integrasjoner mot fagsystemer i Sarpsborg kommune. I tillegg er det utviklet roboter som utfører en del av kvalitetskontrollen i arkivet. «Orden i eget hus» har hatt prioritet og det er gjort en god innsats for å kartlegge kommunenes systemer, blant annet gjennom Teknisk 2025.
Etablere et gjensidig utviklende samarbeid mellom fagmiljøene og IKT-organisasjonen. Sentraliserte prosesser skal sikre involvering av riktige aktører til rett tid.	Det er etablert samarbeidsarenaer med eHelse og Oppvekst, og det arbeides videre med øvrige kommuneområder. Det arbeides med å få på plass en felles arena for dialog mellom systemeiere og IKT-organisasjonen.
Redusere antall utskrifter, kopier og postsendinger både internt og eksternt for å ta ned driftsutgiftene knyttet til disse områdene.	Det har vist seg å være krevende å få til en tilstrekkelig stor reduksjon i utskrifter, kopier og postsendinger.

Økonomi

Tall i 1 000 kr					
Kommuneområde teknologi og endring	Regnskap 31.12.2022	Rev. Budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %	Faktiske koronakostnader /tap av inntekt
Kommuneområde teknologi og endring	69 553	68 471	-1 082	-1,6 %	518
Sum kommuneområde teknologi og endring	69 553	68 471	-1 082	-1,6 %	518

Det økonomiske resultatet for 2022 viser et samlet merforbruk på kommuneområdet på i overkant av 1 mill. kr. Merforbruket skyldes kostnader i tilknytning til korona, samt kostnader til lisenser til brannmur for økt IKT-sikkerhet.

KOMMUNEDIREKTØR

Økonomi

					Tall i 1 000 kr
Kommunedirektør	Regnskap 31.12.2022	Rev. Budsjett 2022	Avvik i kr	Avvik i %	Faktiske koronakostnader /tap av inntekt
Kommunedirektør	12 861	13 162	301	2,3 %	82
Sum kommunedirektør	12 861	13 162	301	2,3 %	82

Kommunedirektøren har et netto årsbudsjett på 13,2 mill. kr. Det er for 2022 et samlet mindreforbruk på 0,3 mill. kr.

Det er avsatt buffer hos kommunedirektøren til uforutsette utgifter. I 2022 er utgifter i forbindelse med program «Teknisk 2025», som er et av de elleve fokusområdene i Bærekraft 2030, belastet regnskapet til kommunedirektøren.